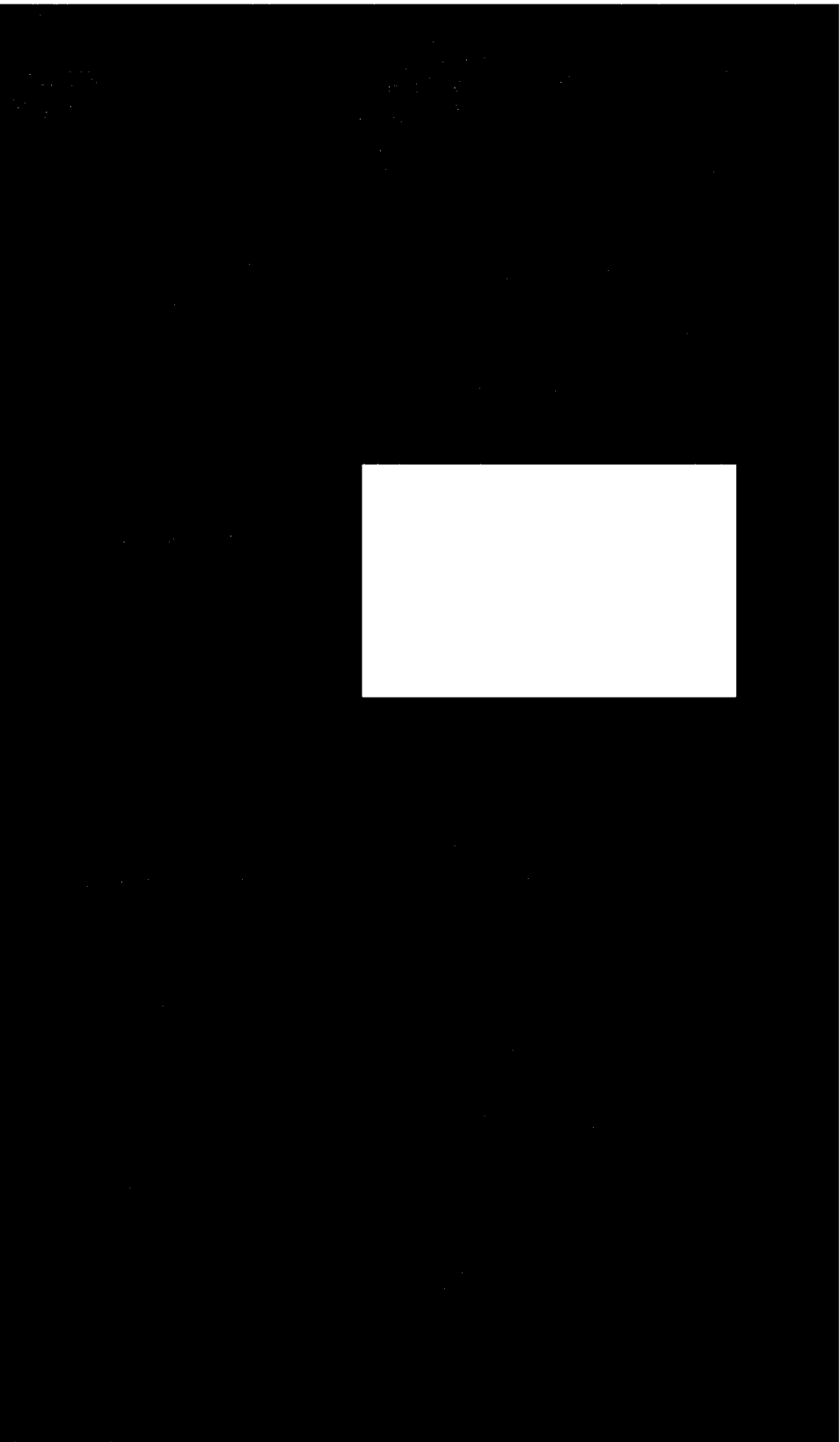
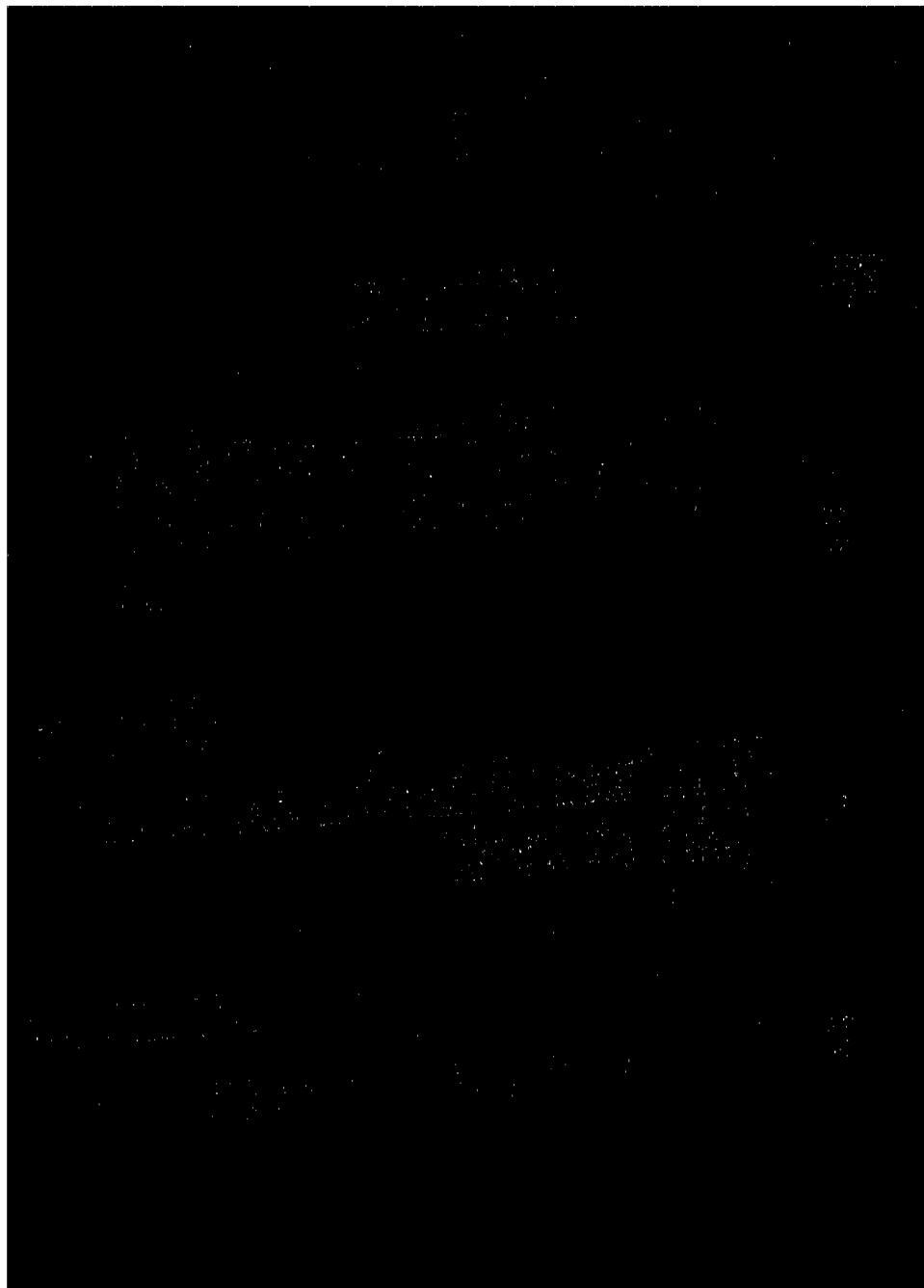

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.
OFFICIAL REPORT

---

*Fifty-Eighth day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 20th September, 1967.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :— Let us take up Questions and Answers. The questions to be answered by the Chief Minister will be taken up after 20 minutes. Question No. 830

(Pause)

Mr. Speaker :— The concerned Minister is not present. Except Mr. Thimma Reddy, I do not know whether any other Minister is present. The Minister for Municipal Administration is not present. The Chief Minister is not present. The Minister for Industries again is not present. So, what are we to do now?

Sri G. Siviah (Puttur) :— I request you to adjourn the House for half an hour.

Mr. Speaker :— The Minister for Public Relations is also not present.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య (నర్సేపల్లి) :— ఇదేవిధంగా లోక్ సభలో మంత్రులు అయిదు నిమిషాలు ఆలస్యంగా వచ్చినప్పుడు వార్నింగ్ ఇవ్వడం, ఇకముందు ఇలా జరగకూడదని చెప్పడం తమకు జ్ఞాపకం వుండి వుండవచ్చు. ఇది ప్రెసిడెంట్ గా తీసుకొని తమరు తగిన సదుపాయం కలుగజేయాలి. మీరు ప్రొచెక్ట్ చేయకపోతే మనం ఏమీ చేయలేము.

వ్యవసాయ శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి) :— మామూలుగా ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రశ్నలు ముందు వస్తాయి. వాటికి కొంత టైమ్ పడుతుంది. పది నిమిషాల్లో వెదదామని అనుకొని వుండవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :— తమ ప్రశ్నలు లేదా వస్తాయనుకోవడం మరియు తమరు ఏది ముందు తీసుకోవాలనుకొంటే వాటినే తీసుకోవచ్చు. I humbly submit that I disagree with the Minister.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—సభ్యులు అడిగే తీవ్రతను బట్టి .....

Mr. Speaker :— Mr. Thimma Reddy is saying something on behalf of the Government ?

Sri S. Vemayya :—How can he presume that he can come later on ? He must come in time; otherwise, he must entrust the business to another person.

Mr. Speaker :— He is just trying to spend some time so that some Minister might meanwhile turn up (LAUGHTER)

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— సభ్యులు ప్రశ్నలు చాలా తీవ్రంగా తయారు చేసుకొని వస్తారు. అరగంట అయినా పడుతుంది మిగిలిన మంత్రుల ప్రశ్నలు వచ్చేటప్పటికి అని.....

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :— ఇప్పటి పరిస్థితిలో ఏమి చేయాలో అర్థం కావడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు, ఇతర మంత్రులంతా రాలేదు. ఇప్పుడు ఏ విజినెస్ టేకప్ చేయాలి ?

Sri Vavilala Gopalakrishniah (Sattenapalli) :— For want of Ministers, let the House be adjourned.

Sri B. Ratnasabhapathi :— It is an insult to the whole House Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ముఖ్యమంత్రిగారు నాకు పని వుంది, కాస్త ఆలస్యంగా వస్తానని నాకు చెప్పారు. He sent a note to me that he has got some urgent work and he will be coming after 20 minutes. But so far as the other Ministers are concerned—

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రశ్నలున్నాయి కదా... ..

Sri B. Ratnasabhapathi :— The statement of the Minister makes matters much worse. It is adding insult to injury. The House has already been insulted and the answer which the Minister gives makes matters much worse.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— నేను అంటున్న దానిలో తప్పు ఏమి వుంది?

శ్రీ విపాలవెల్లి (చోడవరం) :— ముఖ్యమంత్రిగారు రాలేదు, మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టరుగారు రాలేదు, ఇన్ఫర్మేషన్ మినిస్టరు రాలేదు. వారి ప్రశ్నలే వున్నాయి.

.(The Minister for Labour Entered the House)

Mr. Speaker :— I do not know whether such a thing has happened in the history of this Assembly so far.

Sri B. Ratnasabhapathi :— I wonder whether such a thing happened in any other Assembly.

Mr. Speaker :— I mean, it is unfortunate that such a thing should have happened. It is wrong for a Minister to think that it might take some time for the question to come up. I expect the Ministers to be here in time and be prepared and ready to give answer on any question that is called.

(The Minister for Municipal Administration Entered the House)

Mr. Speaker :— The Minister for Municipal Administration has come. All of them are coming now.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— ఆఫీసుకు గుమాస్తాలు లేట్ గా వస్తే లేట్ మార్క్ చేస్తారు. మరి ఇక్కడ అటువంటిది ఏమీ లేదు. (నవ్వు):—

Mr. Speaker :— Now, let us take up questions.

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

SMALL SCALE INDUSTRIES CORPORATION

830—

1105 Q.— Sri Vavilala Gopalakrishnayya :— Will hon. the Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Small Scale Industries Corporation has given loans to the persons in Andhra Pradesh during 1965-66, 1966-67 and upto May 1967; and

(b) if so, who are the applicants and the amount given to each for the above period ?

The Minister for Industries (Sri B. V. Gurumurthy) :— (a) The Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation gave loans during 1965-66, upto 14th October, 1965 only.

(b) The names of the applicants and the amounts, if any, given to each, during 1965-66 are furnished below :

APPLICANTS	AMOUNT GIVEN
	Rs.
1. M/s. Seshachala Industries, Co-operative Industrial Estate Balanagar, Hyderabad.	61,800
2. M/s. Sri Ramaguru Dutt Wood seasoning and Allied Manufacturing Company, Co-operative Industrial Estate, Balanagar, Hyderabad.	NIL.
3. M/s. Intraven Products, Co-operative Industrial Estate, Balanagar, Hyderabad.	93,770
4. M/s. Sanatnagar Polythene Industries; Industrial Estate, Sanatnagar Hyderabad.	No amount was given.
5. M/s. Dalton & Sons, Troop Bazar, Hyderabad.	
6. M/s. Devraj Bone Meal Fertilizers Adoni.	
7. M/s. United Drugs & Pharmaceuticals Co-operative Industrial Estate, Balanagar, Hyderabad.	
8. M/s. Auto-Mechanical Corporation, Musheerabad, Hyderabad.	

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— రిటరన్స్ రావలసిన ఆవసరం వున్నదా ? ఎన్నూ అయినదా ? కండిషన్స్ ఏమిటి ?

Sri B. V. Gurumurthy :— Loans are repayable normally in ten annual equal instalments. Repayment commences after two years from the date of disbursement of first instalment. Interest is 7½%.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— చాలానగర్ కోపరేటివ్ ఇండస్ట్రీల్ ఎసోసియేట్ చాలా మందికి లోన్స్ ఇచ్చినట్లు వుంది. కోపరేటివ్ ఇండస్ట్రీల్ ఎసోసియేట్ సరిగా మేనేజ్ చేయడం లేదని, దివాళా తీసే పరిస్థితిలో వుందని ఇన్ఫర్మేషన్ వచ్చింది. ఆ లోన్స్ రిటరన్ అవుతాయా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— సెక్యూరిటీ ఆఫ్ ఫిక్సెడ్ ఎసెట్స్, మిషినరీ ఎక్స్లవ్ మెంట్, లాండ్, బిల్డింగ్ వీటన్నింటి మీద చార్జీ వుంటుంది. లోన్ కు సెక్యూరిటీ లేదనే మాట లేదు. వారు కోపరేటివ్ ఇండస్ట్రీల్ ఎసోసియేట్ సంబంధించిన ప్రశ్నలు వేస్తున్నారు. మొన్ననే కొత్తగా ఎన్నికలు జరుపబడ్డాయి. కొత్త ఆఫీస్ బేరర్స్ వచ్చారు. ఇదివరకు కొన్ని అవకతవకలు జరిగినట్లు రత్నసభాపతిగారు అడిగారు. ప్రత్యేకంగా ప్రశ్న వేస్తే సమాచారం తెప్పిస్తాను. దివాళా తీసినదనే మాట లేదు. ఇంటరెస్ట్ అంతా ఇచ్చారు చిల్లరమల్లర తగాదాలు వుంటే కొత్త ఆఫీసు బేరర్స్ సరిచేస్తారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— పొలిటిన్ ఫ్యాక్టరీకి ఇచ్చామన్నారు. ఆ ఫ్యాక్టరీ ఎక్కడుంది ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— వారికి ఏమీ ఇవ్వలేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :— లఘు పరిశ్రమల కోసం తీసుకొన్న డబ్బుతో పరిశ్రమలు పెట్టకుండా వడ్డీ వ్యాపారం చేసుకొంటున్నారు. దానిగురించి విచారిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— పస్ట్ ఇన్ స్ట్రూల్ మెంటు ఇచ్చిన తరువాత సెకండ్ ఇన్ స్ట్రూల్ మెంట్ రిలీజ్ చేసేముందు యుటిలైజేషన్ రిపోర్టును పరిశీలించబడుతుంది. గౌరవసభ్యులు ప్రత్యేకంగా నా దృష్టికి అటువంటివి తీసుకువస్తే నేను చూస్తాను. డిపార్టుమెంటు దృష్టికి తీసుకువచ్చినా పరిశీలిస్తుంది.

Sri V. Palavelli :— What are the type of industries that will come under small scale industries? Is the Government giving loans only to the co-operative industries or to private individuals also ?

Sri B. V. Gurumoorthy :— Loans are generally given under the State Trading Industries Act. But the Small Scale Development Corporation which was charged with the responsibility of advancing loans also as one of its activities has ceased this particular function and has entrusted it to the Finance Corporation. Under the new definition, small-scale industry is an industry with a capital assets of Rs. 7½ lakhs.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకర్) :— అధ్యక్షా : ఈ చిన్నతరహా పరిశ్రమలు కేవలం నడుస్తున్నాయని Report రావడమేగాదు. మంత్రిగారు ఆస్తుడప్పుడు వెళ్లి, Surprise visit చేసి, అవి వాస్తవంగా నడుస్తున్నాయో లేవో పరిశీలన చేస్తున్నారా :

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— తప్పకుండా పరిశీలన చేసేవద్దతి వుంది. Loans కూడా ఏవైనా overdue ఉన్నట్లయితే Revenue Recovery Act క్రింద వాటిని తీసుకుంటారు. Departmental Examination.....

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇంతవరకు తమరు ఏమైనా చేశారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— ఇంకొక question వుంది. I will answer it.

Sri G. Sivaiah:—Whether the Small Scale Industrial Development Corporation runs on loss or profit in the current year as well as in the previous years?

Sri B. V. Gurumurthy :— There is a separate question on this subject and I will answer later.

A. P. SMALL SCALE INDUSTRIES DEVELOPMENT CORPORATION
831—

* 1045 Q.— Sri T. C. Rajan (Palamaner) :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd., Hyderabad is working on loss during the period of 1962 to 1967; and

(b) if so, state the net loss and reasons therefor?

Sri B. V. Gurumurthy :— (a) The Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Limited sustained loss during its working for the years 1962-63 to 1964-65; while it was able to earn profit during 1965-66. The accounts for 1966-67 are being finalised.

(b) The accumulated net loss sustained by the Corporation up to 31st March, 1966 after setting off the profits earned during 1965-66 is Rs. 8,91,278.97.

The main reasons for sustaining the losses are given in the Statement laid on the Table of the House.

STATEMENT LAID ON THE TABLE

[Vide Answer to clause (b) of Legislative Assembly Question 831

(*1045)]

The main reasons due to which the A. P. Small Scale Industrial Development Corporation Limited sustained loss are as follows:

1. There was a trading profit of Rs. 20,73,683.46 but after providing an amount of 17,27,771.48 towards interest to Government and an amount of Rs. 12,42,190.95 towards depreciation the net loss is Rs. 8,91,278.97.

2. Losses were sustained partly on account of the interest that had to be paid on the dead stocks of finished goods and raw materials which had been produced/acquired earlier.

3. Idle capacity of machines taken over from the Government which were primarily installed for service jobs and which could not be commissioned for production jobs immediately. The Corporation had to pay Depreciation on these machines and also interest on the amount of capital locked up.

4. Most of the units that were not earning profits were transferred to the Corporation on 1-7-1962. The average loss incurred on these units prior to their transfer to the Corporation worked out to a higher figure. After transferring these units to the Corporation the losses had been gradually reduced.

5. Most of the units that have been transferred to the Corporation were originally established to create an industrial climate in various parts of the State and the location was not necessarily based on grounds of availability of raw materials or proximity to the market. They were to serve mainly as training institutions to develop technical skills. To rationalise such units whose location itself was guided by considerations other than purely commercial, would take some time. The Corporation is sparing no efforts to make these units commercially profitable by taking all possible steps.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేరు) :—సరే న Raw-materials దొరక లేదని, మరికొన్ని కారణాలేవో చెప్పారు—Raw-materials దొరికేది లేనిది చూచుకోకుండానే యీ పరిశ్రమలు ఎట్లా ప్రారంభిస్తారు ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—Raw-materials దొరకక నష్టము వచ్చిందనే మాట కాదు—Finished Products ఉంటాయి. అవి ఒక dead-investment లోనో ఉండి, వాటిమీద returns రావనే మాట చెప్పాను. అయితే main కారణాలు మళ్ళీ ఒకసారి చెబుతాను. Trading profits రూ. 20,73,683.00 లు యీ సంవత్సరము వచ్చాయి—మరి main losses. రూ. 17,22,721.48 పై.లు Interest క్రింద అయింది పోగా రూ. 4,42,190.95 పైలు. Depreciation అయింది. Over-all ఖర్చు రూ. 29,69,962.00 లు మది Trading profits ఏమో రూ. 20 లక్షల 73 వేలు. Interest Depreciation, యీ క్రింద తీసి వేస్తే Net loss రూ. 8 లక్షల పైన వుంది. పోయిన సంవత్సరము లాభము వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం కూడా కొద్దిగా లాభము రావచ్చు. ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వం ఒక G.O. కూడా జారీ చేసింది. Government Consuming Departments ఏదైతే ఉన్నాయో—యా manufacturing corporation పరంగానివి, వేరే వున్నవి—అవి compulsory గా కొనాలని G.O. వుంది. ఇకమీద యీ Units చాలా లాభపాటిగా వుంటాయని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు చెప్పారు. Losses were sustained partly on account of the interest that had to be paid on the dead stock of finished goods. Finished goods ఏమిటి ? Dead stock ఏమిటి ? Interest ఏమిటి ? Depreciation ఏమిటి ? ఇదేమైనా దివాల కంటేనా ? మొత్తము ఖర్చు అయిపోయింది.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—27 units తీసుకొని పని చేస్తున్నారు. Raw materials ఉన్నవి. Dead stock అంటే finished goods కు వెంటనే మార్కెట్టు లేకపోతే కొద్ది కాలము godown లో వుంటుంది. దానికి interest accumulate అవుతుంది. కొంత depreciation క్రింద పోయిందని మనవి చేశాను. Details చెబుతారు. Trading profits ఏమో 20 లక్షలు వచ్చాయి. కాని over-all గా interest, depreciation కలిపితే మాత్రము 29 లక్షల చిల్లర వుంది. మరి యీ trading profits లీసివేస్తే net loss 8 lakhs and odd వుంది. ఇకపోతే రెండు, మూడు సంవత్సరాలలో యీ G.O. కారణాన—కాకొరేషన్ వారు అనుభవం కూడా సంపాదించారు—తప్పని సరిగా లాభాలు వస్తాయని ఆశించవచ్చు.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (నత్యవేదు) :—అధ్యక్ష : ఈ small scale industries schemes ను మాకు supply చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—Directorate లో ఎంత కావాలంటే అంత literature వుంది. వారు ఏది కోరితే—అది యివ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈ small scale industries ను start చేసినప్పడల్లా అక్కడక్కడ వున్నటువంటి industries ను తీసుకున్నట్లు తోస్తున్నది. అందువల్ల, depreciation, dead stock అన్నీ కూడా capital క్రింద లెక్క కట్టుకొని, అవి తీసుకొని, వాటితో వ్యవహారం చేస్తే, అది ఎందుకు పనికి వస్తుంది ? ఎక్కడ పనిగొనిదంతా గవర్నమెంటు ఖర్చు పెట్టి, తరువాత ఏమో డబ్బు అయిపోయిందని చెప్పే పద్ధతిగా అగుపడుతుంది. ఇదేమి industrial policy యో భావన?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—Industrial policy అంటే industrial climate ఒకటి సృష్టించవలసి వస్తుంది. Training facilities కల్పించవలసి వుంటుంది Schemes develop చేయవలసి వస్తుంది. Department, promotional activities లోనే వుంది. కొంత కాలము పని చేసిన తరువాత—departmental procedure కొంత cumbersome గా వుంటుంది, గమక మేము ఒక ప్రత్యేకమైన corporation స్థాపించాము. ఈ Corporation వారు యిప్పుడు business like principles తో వారి activities ను run చేస్తున్నారు—పోయిన సంవత్సరం బాగా నడచింది. ఈ సంవత్సరం, వచ్చే సంవత్సరం బాగా వరుస్తుందని ఆశ వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి వెంకన్న (ఉరవకొండ) :—అనాదిలో, ధనికులు వడ్డీ వ్యాపారం చేయడానికి అలవాటు పడిపోయి వున్నారు. ప్రస్తుతము పరిశ్రమలను develop చేయడానికి ప్రభుత్వము initiative తీసుకొని ఏమైనా encourage చేయడానికి, వారిని attract చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—వడ్డీ పద్ధతులలో ప్రభుత్వము పరిశ్రమలను నడపాలనే దృష్టి కాదు. మరి వ్యక్తులు ఎవరైనా ముందుకు వచ్చి మాకు భలానా

scheme కావాలంటే ఆ scheme తయారు చేయడములో కావలసిన technical know-how, technical information ఇస్తాము — భూవనములు ఎక్కడైన Industrial Estate లోగాని, Assisted Industrial Estate లోగాని కావాలంటే note చేస్తాము. వాటికి సంబంధించిన literature వారికి అందజేస్తాము. వారు start చేసినట్లయితే Financial Corporation వుంది. State Bank of India వుంది. State Bank of Hyderabad వుంది. 33 1/3% entrepreneur గాని పెట్టుకున్నట్లయితే మిగతా finance మేము చూపిస్తాము. National Development Small Scale Corporation వారు 80% వరకు యిస్తారు. 20% వారు యిచ్చినట్లయితే. campaign కూడా జరిపాము. దాని ఫలితాలు మీకు తెలుసు. సుమారు అయిదు లక్షలవరకు ముందుకు వచ్చారు. 20 జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేయడానికి అటువంటి పద్ధతినే అవలంబించాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—చిన్న point వుంది. వారు యిచ్చిన notes లో వుంది. Most of the units that were not earning profits were transferred to the corporation on 1-7-62 అని. అంతా దండగమారి కంపెనీలు అన్నీ దీనిలో కలిపి small scale industries అన్నారు. దీనికి ఏమి చెబుతారు ప్రభుత్వమువారు?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—నేను మనవి చేశాను. Skills develop చేయాలి. కొన్ని growth centres ను pick చేసి అక్కడ కొంత అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించాలి. ఇది ప్రధానంగా developmental పద్ధతి. అది కొంతవరకు నడిచిన తరువాత business-like పద్ధతిలో నడిపించడానికి corporation పెట్టాము. మొట్టమొదట industry ని start చేయడముతోనే లాభము వస్తుందనికాదు. Corporation ను సృష్టించడం అదే కారణం. Corporation అంటే business పద్ధతులు వుంటాయి. మామూలు business concerns ఎట్లా వ్యాపారం, పరిశ్రమలు నడుపుతాయో, ఆ పద్ధతులలోనే నడపడానికి corporation కు యిచ్చాము. వారికి transfer చేసిన units ఇప్పుడు బాగా వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం):—అధ్యక్ష, ఈ పరిశ్రమలు రాష్ట్ర level లో ధనవంతులకు పని చేస్తున్నాయనేది గాకుండా ఆ పేరు తీసి, జిల్లా level లో ఎం. ఎల్. ఏ. లతో కూడిన ఒక కమిటీని వేసి—అక్కడ ఉన్నటువంటి అసిస్టెంటు డైరెక్టరుద్వారా—ఏ ప్రాంతములో ప్రజలు పని లేకుండా వున్నారో, ఎక్కడ పరిశ్రమలు పెడితే బాగా వుంటుందో ఆలోచించడానికి పీలుగా, ప్రజల కష్టాలను తీర్చడానికిగాను, జిల్లా 'లెవల్'లో కమిటీని వేసి పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—జిల్లాకు ఒక కమిటీ పెట్టడం మాట లేదు. జిల్లా level లో అధికారులు ఉన్నారు.

Mr. Speaker:—There is an Industrial Sub-Committee in the Zilla Parishads.

Sri B. V. Gurumurthy:—Yes Sir. But lately I have learnt that they have taken a decision that with the meagre funds available they will not be able to undertake these ventures.

Sri G. Siviah:—There is one lac manufacturing unit owned by the Government at Tadukpet in Chittoor District. In the budget, money was sanctioned and later the Government issued an order closing down the factory. Only due to the ineffective steps of the Government, I was told, the factory was running on loss. Will the Government revive the only industry existing in Puttur taluk?

LOANS GRANTED FOR SMALL SCALE INDUSTRIES

832—

* 1348 Q.—Sri K. Rajamallu (Chinnur):—Will the hon Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the Government have prepared a report on the Small Scale Industrial Development potentialities of all the districts;

(b) is it a fact that the loans sanctioned and given to many proprietors of Small Scale Industries have failed to make good use of the loans and most of the loanees whereabouts are untraced; and

(c) what is the total amount disbursed upto date and the due to be recovered from the loanees?

Sri B. V. Gurumurthy :—(a) Survey reports on the industrial potentialities of 12 districts have been brought out.

(b) No, Sir.

(c) An amount of Rs. 1,03,49,348/- has been disbursed to the industrialists till 31st March, 1967 and an amount of Rs. 13,38,532 is outstanding from the loanees towards principal of over due instalments.

(a) Survey report లో పారిశ్రామిక అభివృద్ధి గురించి, 12 జిల్లాలలో ఏమేమి అవకాశాలు ఉన్నవి. పూర్తిగా ఇవ్వబడినవి.

(b) లేదుసార్.

(c) ఒక కోటి ఐదు లక్షల నలభై తొమ్మిది వేల మూడు వందల నలభై

ఎనిమిది రూపాయలు, అన్నీ పరిశ్రమలకు 31 మార్చి 1967 వరకు ఇవ్వటం జరిగింది. అసలు ఖాకీ క్రిందగాను 13,58,532 రూపాయలు రావడానికి వీలుఉంది.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్లు):— ఈ loans ఇచ్చినవారు పరిగా ఉపయోగించటం లేదంటే, అందరూ ఉపయోగిస్తున్నారని మంత్రులు చెప్పారు. దబ్బు ఇవ్వకుండా పారిపోయినవాళ్ల సంగతి అటుంచి, loans ఇచ్చిన తర్వాత, వాళ్ళకి machinery అది supply చేసినా, National Development Council machinery ఇవ్వకపోవటం వలన, loans అంతగా పనికిరాకుండా పోతున్నాయని నేను ఒక

విషయం చెబుతాను. Board తయారు చేయటంకోసం అని, ఒక unit వరంగల్ లో పెట్టితే, — దానికి 19 వేలు పెట్టుబడి పెట్టింది, అప్పిచ్చి machinery supply చేశారు కాని వాళ్ళకు కావలసిన sugar గాని, మైదాగాని కావాలంటే కోటా లేదంటున్నారు. Civil supply వారు లేదంటారు. వారిదగ్గర లేనప్పుడు, వీళ్ళు ఇవ్వటం ఎట్లా తటస్థిస్తుంది? వచ్చిన తర్వాత అక్కడ డబ్బు ఎందుకు lock up కావలసి వచ్చింది. ఇట్లా ఒక డిపార్టుమెంటుకి, ఇంకో డిపార్టుమెంటుకి సంబంధం లేకుండా నడుస్తూవుంటే, ఆ industry ఎట్లా నడుస్తుంది. దీన్ని గురించి ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— ఈ raw material గురించి మీరు ప్రస్తావించారు అది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కేవలం ఒక పరిశ్రమల కాబట్టి ఇది నిర్వహించాలంటే సాధ్యం అయ్యేది కాదు. Agriculture Department వాళ్ళ చేయాలి. Agriculture Department వాళ్ళ allotment చేయాలంటే మైదా, గోధుమ పిండి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రావాలి మనకు వచ్చినటువంటి సరుకును బట్టి distribution అవుతుంది. It is subject to allotment being made available by the Agriculture Department, which is again dependent on the Central Government for its allocation, Sir.

డాక్టర్ టి. వి. ఎన్. చలపతిరావు (విజయవాడ - ఈస్టు) :— District వారీగా small scale industrial potential survey చేయించి, report తయారు చేశాం అన్నారు. మంత్రిగారు 12 జిల్లాలకు చేశాం అన్నారు. ఏ జిల్లాకు ఎటువంటి potential ఉందో, detailed statement ఉందా? అది ఉంటే సభవారి ఎదుట పెడతారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— ఇంతవరకు 12 జిల్లాల report పూర్తి అయిందని మనవిచేశాను. చిత్తూరు, అనంతపురం, కర్నూలు, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం, West Godavary, హైదరాబాద్, మెదక్, వరంగల్, నిజామాబాదు, కరీంనగర్ మరియు అదిలాబాదు, వీటికి సంబంధించిన reports సిద్ధంగా ఉన్నాయి. కొంతవరకు campaign కూడా చేసి వాటిని distribute చేయటం జరిగింది. వారు ప్రత్యేకంగా కోరినట్లయితే, 12 జిల్లాలకు కావలసిన పూర్తి భోగట్టా ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

శ్రీ డి. వెంకయ్య (మధిర) :— మంత్రిగారు శలవిస్తూ, ఈ Agriculture Department వారి cooperation అవసరం. ఈ గోధుమ ఇవ్వటం, మైదా పిండి supply చేయటం, ఖండసారి sugar ఇవ్వటం కష్టం అన్నారు. ప్రస్తుతం వీటికి control ఉన్నప్పుడు ఈ గోధుమ రవ్వ, మైదా పిండి, చక్కెర, Supply చేస్తున్నా, అవన్నీ కూడా black market లో అమ్ముతున్నారని చాలా విషయాలు తెలుస్తున్నాయి కాబట్టి, వాళ్ళ ప్రత్యేకంగా ఆ products తయారు చేస్తున్నారా? ఆ products ని market లోకి వదిలిస్తున్నారా? కాక మార్కెట్ లోకి వదిలివేయటం ఏమైనా enquiry చేయమని ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— అవును, అది contradictory statement. అన్నది దొంగతనం. ఇది అసంభవం. ఇది ఎందుకు ఇవ్వాలని డాక్టరుగారు అన్నారు.

వెంకయ్యగారు ఇచ్చింది కూడా నిరు-యోగం చేస్తున్నారు, దానిమీద ఏమి అయినా check ఉందా అన్నారు. వీటి మీద periodical check department వారు చేస్తూనే ఉంటారు. అయినా lapses కావచ్చు. వారు కూడా ఏమి అయినా చేసి ఉండవచ్చు. కాని department వారు మాత్రం ఎక్కడెక్కడైతే ఇస్తూ ఉంటారో, అక్కడ visits, inspections జరుపుతూనే ఉంటారు.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :— Department తో consult చేయకుండా, ఇటువంటి material scarcity అని తెలిసి ఉండి, వాళ్ళ డబ్బు అంతా lock up చేసి పేస్తున్నారు. వాళ్ళ ఇంటికి కిరాయి ఇచ్చుకోవాలి. 9 నుండి జీతాలు ఇచ్చుకోవాలి. ఇవన్నీ జరుగుతూ ఉండగా, అందుకు raw material లేదంటే, కారణం, ఒక department, మరొక department కి పొంతన లేకుండా పోతోంది కనుక ఇది చాలా నష్టం కలిగించేది కాబట్టి ఇచ్చేటప్పుడే, ఇవన్నీ ముందుగా ఆలోచిస్తూ అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— Departments ని, industries ని వదిలి పెట్టితే ఒక్కోసారి చక్కెర మనం తినడానికే సరిపోవటం లేదు. ఎప్పుడైనా కొరత వచ్చినప్పుడు ఇటువంటి ఇబ్బంది ఉండవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అటువంటి industries మీద అసలు ఎందుకు ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం వచ్చింది? మనం తినడానికే లేవప్పుడు, ఆ industries పెట్టి, ఆ చక్కెర కోసం ఎదురు చూస్తూ, కూర్చోవలసిన అవసరం ఏమిటండీ.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— పెట్టినటువంటి వారి ఉద్దేశ్యాలు మంచివి అయి ఉండవచ్చు. ఒక purpose serve చేయడానికి ఉండవచ్చు. ఒక వేళ ఆ period లో availability ఉండవచ్చు. ఇవన్నీ seasonal conditions పైన ఆధారపడి ఉంటాయి గనుక, ఒక condition లో ఇబ్బంది కలిగి ఉండవచ్చు. వారు అడిగినప్పుడు ఐహూకా availability ఉండవచ్చు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— Total amount ఇంతవరకు ఎంత ఇచ్చారు? ఎంత recover చేశారు?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— నేను statement లోనే చెప్పాను. ఇది చాలా comprehensive question. Composite Madras State ఉన్నప్పటినుంచీ కూడా 31-3-61 వరకు 39,23,000 principal ఉంది. తర్వాత amount recovered రూ. 33,26,920 amount of overdue instalments Rs. 3,74,205. అది total 39 లక్షల 20 వేలు. till 31-3-61 as a legacy of the composite Madras State. తర్వాత loans వగైరాలు తెలంగాణా, ఆంధ్రకు ఇచ్చినటువంటివికూడా Rs. 64,29,848, amount recovered 18 lakhs, amount over due కూడా ఉన్నాయి. అవి 9 లక్షల 54 వేలు అంటే ఈ తేడాలు 54 మొదలు ముంది 54 వరకు, 54 నుంచి 67 వరకు మొత్తం ఇచ్చారు. Over due మొత్తం Rs. 18,38,532 అని మాత్రం మనవిచేశాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):—Small scale industries కి సంబంధించినంతవరకు ఒక central institute మనరాష్ట్రంలో ఉన్నట్లు జ్ఞాపకం. వాళ్లు publish చేసిన report లో district వారీగా, State లో ఎక్కడెక్కడ, ఏ ఏ industries పెట్టి దానికి అనుకూలంగా ఉన్నదనేది ఆ report లో చదివినట్లు జ్ఞాపకం. అటువంటిది ఉన్నట్లయితే, మన State Department వారికి, వీరికి ఏమిఅయినా coordination ఉందా? లేక వారిదరినవారు, మనదరినమనం పోతున్నామా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—నేను 12 జిల్లాల report మనవిచేశాను. Small Scale Institute ఒకటి, Central Government sponsor చేసింది ఒకటి ఉంది. యూనైటెడ్ గూడాలో Extention Service Institute ఒకటి ఉంది. ఈ రెండు సంస్థలు తయారుచేసిన reports మాత్రమే ఈ 12 జిల్లాలకు వ రిస్తున్నాయి. వాళ్లు ఇచ్చినటువంటి reports, మా Directors ద్వారా distribute చేశాము.

Sri P. Narasa Reddy (Nirmal):— In Adilabad district two industrial estates have been completed, Sir. The applicants who have applied for loans have not been given. The industry they want to set up is not regarding any controlled commodity but regarding windows, doors, etc. Would the Government consider their applications and give the loans?

Sri B. V. Gurumurthy:—If he puts a separate question, I will certainly consider the matter.

833—

ALLOTMENT OF BUILDINGS IN SANJEEVA REDDY COLONY

* 1475—(G) Q. Sri G. Sivaiah:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the Government has allotted all the buildings in Sanjeeva Reddy Colony at Hyderabad to the public; and

(b) if not, how many buildings are there still to be allotted and the reasons for delay?

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchurama Naidu):—(a) No, Sir.

(b) All the houses at Sanjeeva Reddy Nagar colony except 134 houses constructed under low income group housing scheme for economically weaker section of the Community have been allotted. These 134 houses could not be allotted as the question whether or not these houses should be allotted to the Banjaras has not yet been decided by the Housing Board. Certain amenities have also been provided to make these houses complete in all respects.

శ్రీ జి. శివయ్య:—కొన్ని సంవత్సరాలకు పూర్వము ప్రభుత్వదబ్బుతో కట్టిన ఇళ్లు, ఇళ్లలేకుండా pavement మీద మనుష్యులు పండుకొంటువుంటే కూడా, అటువంటివారికి వాటిని allot చేయకుండా ఉన్నది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వము వాటిని అటువంటివారికి allot చేయడానికి చర్యతీసుకొంటుందా?

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు:—బంజారాస్ వారు వేరే ఉన్నారు. వారు గుడిపెలు వేసుకొని ఉన్నారు. వారు ఉండే స్థలము Housing Board కు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో అది ఉన్నది. పారిమధ్య, Housing Board పుధ్య వ్యవహారం జరుగుతున్నది. House site ఇచ్చినచరువాత, వీరికి ఇళ్లు allot చేయడము జరుగుతుంది.

శ్రీ జి. శివయ్య:—కొంతమంది Legislature Department peons ఇళ్లు లేకుండా ఉన్నారు. వాళ్లకైనా మీరు allot చేయకూడదా?

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు:—Housing Board బంజారాస్ కు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—Weaker sections అంటే దాని definition ఏమిటంటి? ఎవరెవరికి ఇచ్చారు, ఎంతమందికి ఇవ్వడానికి పీలుఅవుతుంది.

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు:—Weaker sections అంటే బీదవాళ్ళకు ఇవ్వాలని అక్కడ బంజారాస్ ఉన్నారు. వాళ్ళకు ఇవ్వాలని ఉద్దేశము.

Sri K. Eswara Reddy:—Is the hon. Minister aware of the fact that a Joint Secretary, by name Mr. Srinivaschari is allotted a House in Sanjeeva Reddy Nagar Colony and the same is let out but he is given a quarter in the Secretariat Colony, in Hyderabad? -

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు:—City లో స్వంత ఇళ్లు ఉన్నవాళ్ళు quarters లో ఉంటే, వాళ్ళను quarters నుంచి evict చేయించాలని నోటీసులు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రతివారిని evict చేయడానికి చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—చాలామంది స్వంత ఇళ్లు ఉండి కూడా quarters తీసుకోవడం కూడా జరుగుతున్నదని తెలుస్తున్నది. వారికి notice ఇచ్చామని అన్నారు. మరి ఎంతమందికి notice ఇచ్చారు, వారు gazetted officers గా ఉన్నారా, లేక non-gazetted officers గా ఉన్నారా? ఆ list ఎంత తేలింది? ఎన్ని ఇళ్లు త్వరగా పునకు రావడానికి పీలుఅవుతుంది.

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు:—కొంతమంది మాత్రము మాదృష్టికి వచ్చారు. వాళ్ళకు మాత్రము notice ఇచ్చాము. ఇంకా ఎంతమంది ఉన్నారు అనేది investigation చేస్తున్నారు. అందరికీ కూడా notice ఇచ్చి, ఇళ్లు ఉన్నవాళ్ళకు evict చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇదివరకు ఒకసారి శ్రీ ఎం. పి. పోయిగార్ ఉండగా, I.C.S Officers అందరు స్వంత ఇళ్లు ఉంటే తమ ఇళ్ళతో ఉండాలని చెప్పారు. మళ్ళీ allotment లో ఈ buildings లో ఇస్తున్నారు వాళ్ళకు. అతరువాత, ఇప్పుడు ఉన్న buildings allotment కు ఒక lottery system పెట్టారని, అతరువాత మొదటి మొదటి ఏమో తమకు కావలసిన మనుష్యులను తీసుకువచ్చి పెట్టారని, ఒక 5 వేల రూపాయలు ఇచ్చేగాని buildings ఇవ్వడం లేదని ఈ విధంగా ఈ Housing Board వ్యవహారంతో చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది. దీనినేమైనా

విచారిస్తామని అన్నారు. ఇదివరకు జవాబుచెబుతామని అన్నారు, చెప్పలేదు. అందువల్ల ఏదైనా జవాబు చెబుతారా? అది ఒక order లో పెడతారా? చునం 3 కోట్ల రూ.లు వాళ్ళకు ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు:—General గా కాకుండా, specific గా చెబితే చెబుతాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇదివరకు I.A.S. Officers గాని, Govt servants గాని, వాళ్ళకు ఇళ్ళు ఉంటే, వాళ్ళ ఇళ్ళలోనే ఉండాలి, వారికి కొత్త ఇళ్ళు ఇవ్వకూడదని, ఎం.పి. పాయిగారు ఉండగా అందరిని వాళ్ళ ఇళ్ళకు పంపించారు. ఇప్పుడు మళ్ళీ వీళ్ళకు ఇళ్ళు ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? రెండవది, ఆ allotment చేస్తున్నప్పుడు, ఇదివరకు ఆపద్ధతి తేల్చుకుండా ఉన్నారు. ఇదివరకు ఏదో lottery system అని పెట్టారు. అయితే దానికికూడా ఏ వేలు రూపాయలు ఇస్తేనేగాని allot చేయరట. ఈ విషయం ఇదివరకు మీదపట్టి తీసుకొనివచ్చాము, క్రిందటి తడవ, వాళ్ళ అది చూస్తాము, మీకు తెలియపరుస్తామని అన్నారు. అది ఏమైందని అడుగుతున్నాను; allotment by the Housing Board.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు:—Government Officers కు సంబంధించి సంతకరకు ఇళ్ళు ఉన్నవాళ్ళే కొంతమంది senior officers quarters తీసుకొని ఉన్నారు. వాళ్ళకు notice ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకా మిగతా list కూడా చూస్తున్నాము. ఇళ్ళు ఉన్నవారికి Government quarters ఇవ్వకుండా చర్య తీసుకొని, వాళ్ళను evict చేయడం మాత్రం జరుగుతుంది. రెండవది, houses allot చేసేవిషయంలో మొన్న allot చేశారు. అది selection అనే పద్ధతిలో చేయడం జరిగింది. లోగడ ఏవిధంగా చేశారో ఏమో అది ఇంకా బాగా తెలియదు.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతకలనూతలపాడు):—గత 10 సంవత్సరాలుగా కొన్ని వేల ఇళ్ళు కట్టి allot చేస్తున్నారు. దీంతో ఎక్కడైనా హరిజనులకు ఏమైనా ఇచ్చారా? అంటురానితనం పోవాలంటే, అటువంటివారికి ఇళ్ళు ఇవ్వడం అవసరం గనుక అటువంటిదేమైనా ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు:—హరిజనులకు కూడా ఇస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు దీంతో ఏదో జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఒక top priority లో మీరు list తయారుచేసేటప్పుడు applications రాగానే వాటిని register చేసి ఆ order ప్రకారం పరుసగా ఇచ్చినట్లు అయితే బాగుంటుంది. అదేమైన ఆలోచిస్తారా Housing Board?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—అంటే first applicant కు first ఇవ్వాలంటే అది ఎట్లా జరుగుతుంది? అన్ని ఆలోచించుకొని చేస్తారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—Selection చేసేదానికి ఏమైనా criteria గాని standards గాని ఏమైనా విధించినారా? అంటే ఫలానా conditions లో వుంటే first preference అనే విధంగా ఏదైనా నిర్ణయించారా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—Separate question వేయండి.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—Lottery పద్ధతిలో, చూడగా houses allot చేయడానికి అలోచన చేస్తున్నామని అన్నారు. ఆ Lottery పద్ధతి give up, చేసినారా, లేక అది ఇంకా consideration లో ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—Lottery పద్ధతి అనేది ఇప్పుడేమీ లేదండి.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—Economically backward అంటే ఇన్ని రూపాయలలోపు ఆదాయం వచ్చే వాళ్ళకే ఇస్తాము లేకపోతే లేదు అనే పద్ధతి ఏమీ లేదు. మరి శ్రీనివాసాచారిగారికి ఎట్లా ఇచ్చారు : వారు economic గా backward అనే ఇచ్చారా ? ముందర ఇవ్వడము, మళ్ళీ వాళ్ళు ఎవరో ఉన్నారని తెలిసి మళ్ళీ evict చేయడము, ఇవ్వడము, పోవడము, ఇదంతా ఎక్కడికి lead చేస్తుంది ultimate గా ?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—ఆయన economic గా weaker section క్రింద ఎట్లా వస్తారు ? ఆయన middle income క్రింద వస్తారు. Middle income group అని వేరే category క్రింద houses ఏర్పాటు చేసి ఇస్తున్నారు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ఈ houses allotment అంతా కూడా, City లో 2, 3 ఇళ్ళ ఉన్నవారికే ఈ ఇళ్లు దొరుకుతున్నాయిగాని, కేవలం 4, 5 సంవత్సరాలనుంచి అద్దె కొంపలలో ఉన్నవారికి ఈ houses దొరకడం లేదు. కాబట్టి ఒక సరియైన పంథా ఏర్పరచి houses allot చేస్తారా అని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్నది defective system influence ఉన్నవాళ్ళకే దొరుకుతున్నాయి గాని. నిజంగా అవసరం ఉన్నవారికి మూత్రం దొరకడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—Information వస్తే, అది తీసుకొని చర్య తీసుకొంటాము. మాకు information వచ్చినంతవరకు action తీసు కొంటున్నాము.

ANOMALY IN THE PAY OF SUPERINTENDENTS IN P. S. C.

.834—

* 1497-(V) Q.—Sarvasri A. Eswara Reddy (Tirupathi) and P. Basi Reddy (Pulivendla):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) what are the basic pays drawn on 1-11-1958 and 1-1-1964 by Superintendents from Telangana and Andhra areas in the Office of Andhra Pradesh Public Service Commission;

(b) whether there is a difference of Rs. 60 (Rs. 30 in the initial pay and Rs. 30 Secretariat allowance) in the initial pay of Superintendent from Andhra and Telangana on 1-11-1958 in the said office and whether consequently Junior Superintendents from Telangana wing have been drawing higher emoluments than senior Superintendents from Andhra wing while at the same time the pay scale of the maximum scale of Andhra Superintendents.

(c) if so, whether the recommendations of the Two-Men Committee are implemented and the difference in emoluments of Rs. 60 made good in respect of the Superintendents in the said office as was done in the case of offices of other Department and the Assistants in the Secretariat Departments; and if not, the reasons; and

(d) whether this anomaly was brought to the notice of the Government by the Andhra Pradesh Public Service Commission and if so, what is the decision of the Government; and if no decision was taken the reasons therefor?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy):—(a) The minimum pay of Superintendents of the two regions in the office of the Andhra Pradesh Public Service Commission is as indicated below :—

On 1-11-1958.

Superintendent from Andhra

Superintendent from Telangana

Rs. 140/-

Rs. 170/-

From 1-1-1964 a common scale of Rs. 180-800 has been sanctioned for the posts of Superintendents in the office of the Andhra Pradesh Public Service Commission to which the Superintendent of both the regions are eligible

(b) Yes, Sir.

(c) No, Sir. According to the recommendations of the Two-Men Committee the benefit of the difference in the minimum of the Telangana and Andhra scales can be given only to the junior Superintendents in the scales of Rs. 140-190 in the offices of Heads of Departments. As the Superintendents from Andhra in the office of the Andhra Pradesh Public Service Commission were in the scale of Rs. 140-400/-, they are not entitled to the above benefit. Hence the Government consider that the difference in initial pay of the Superintendents from Andhra need not be made good.

(d) Yes, Sir. The decision after a detailed consideration of the case is as in clause (c) above.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు : — పీఎస్సీ స్థాయిగా చెప్పేది — Scale of Andhra Superintendents in the P. S.C, రూ. 140లు కాబట్టి వారికి అదే యివ్వాలి, రూ. 60 లు ఎక్కించడానికి వీలులేదన్నారు. నేను అడిగేది Scale of Andhra Superintendents of the Secretariat ఎక్కువగా ఉండినందున ఆ స్టేజీ తెలంగాణా సూపరింటెండెంట్స్ కు యిచ్చినప్పుడు, యిక్కడ P. S. C.లో Andhra Superintendents కు కూడా equalise చేసి priority సమంగా ఎందుకు పెట్టరు — అక్కడ, వారికి రూ. 60 లు difference pay లో కలిపారు. అక్కడ చేసినప్పుడు వీరికి ఎందుకు చేయలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : — కారణాలు చదివాను. (సి)లో — According to the recommendations of the Two-Men Committee the benefit of the difference in the minimum of the Telangana and Andhra scales can be given only to the Junior Superintendents in the scale of Rs. 140-190 in the offices of Heads of Departments. As the Superintendents from

Andhra in the office of the Andhra Pradesh Public Service Commission were in the scale of Rs. 140-400 they are not entitled.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—తమరు యిప్పుడు చెప్పేది రూ. 140 లో వీరున్నారు కాబట్టి మార్చేదానికి వీలు లేదు—Two-Men Committee చెప్పిన ప్రకారం అన్నారు. కాని, అక్కడ ఆంధ్ర సెక్రటేరియట్ సూపరింటెండెంట్లకు ఎక్కువ ఉండి తెలంగాణావారికి తక్కువ ఉండేటప్పుడు equalise చేసినారు గదా—Why not the same criteria should be adopted here? Two-Men Committee ఉండవచ్చును. అయిన తమరు మళ్ళీ పరిగణించి దీనిలో ఉండే లోటుపాట్లు గమనించడం మంచిదని కోరుతున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I will have a re-look into the matter.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్ష, హైదరాబాదు సిటీ ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ఖర్చుతో నడుస్తోందా, లేక తెలంగాణా account తో నడుస్తోందా? ఎందుకంటే ఇక్కడ ఉద్యోగాలు తెలంగాణా regional issues మీద నడుస్తున్నాయి. ఈ ఖర్చులు తెలంగాణా ఆకౌంట్లనుంచి పెట్టేటట్లుగా యిది తెలంగాణాలోకి పోయినట్లు అనుకుంటాము. Headquarters లో ఉన్న అఫీసులు consolidated funds మొత్తంలోనుంచి ఖర్చు చేస్తున్నారో, లేదో. మరి జీతాలు నిర్ణయించడంలో, జీతాలు పెంచడంలో యీ జీతాలు ఎందుకు వస్తున్నాయి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇవి పాతగా ఉన్నటువంటివి—కొన్ని వ్యత్యాసాలు ఉన్నవి; దానిని, తరువాత pay scales adopt చేసినదానిలో సరిదిద్దాము. సరిదిద్దినప్పటికీ ఏమైనా కొంచెం అసౌకర్యం ఉందనిపించిందిగాని దీనికి మనం—వారి లెక్క, ఏమిటో, మీరు చెప్పండి. అది తప్పు అని లెక్క ప్రకారమే జరుగుతున్నది. ఇలా అనుకోవలసివ అవసరంలేదు.

Sri P. Basi Reddy :—Did the Two-Men Committee consider this aspect at all?—That is, have they taken into consideration the anomaly in respect of the Superintendents of Andhra Public Service Commission or did they lose sight of it altogether? Is there any specific recommendation of the Two-Men Committee with respect to this anomaly.

Sri K. Brahmananda Reddy :—It was not considered, I am told, Sir.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—ఆంధ్రవారికి రూ. 400, తెలంగాణావారికి maximum 340 ఉంటే—400 చేసి యిద్దరికీ equalise చేశారు. అలాగే anomalies లేకుండా చేసి equalise చేయడానికి 140 కి 200 చేయడానికి ఏమి ఆభ్యంతరం ఉన్నది? అక్కడ, వారికి చేసి, ఇక్కడ వీరికి చేయకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—I-1-64 నుంచి common scale యిచ్చాము.

శ్రీ డి. రత్నకూపతి :—P. S. C. లో యీ anomaly వల్ల effect అయ్యేది 8 మంది మాత్రం ఉన్నారు. ఇతర డిపార్టుమెంట్లలో జూనియర్ స్టాఫ్

వారు సీనియర్స్ అయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. కనుక యా 'hardships లో' relief యివ్వడానికి అవకాశం ఉన్నదా?

Sri K. Brahmananda Reddy :—I will see it again whether there is really any hardship.

Sri P. Basi Reddy :—The hon. Chief Minister has stated that the Two-Man Committee did not take this matter into consideration at all and they have laid down a principle that in the same office if such anomalies exist, those anomalies should be removed in the interests of the staff. So would the Government now make an attempt to apply that principle to the posts of Superintendents in the office of the Public Service Commission, especially in view of the fact that the minimum of the Junior Superintendents in the offices of heads of Departments has been raised to the level of the Superintendents.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I will consider that aspect also.

TECHNICAL STAFF OF ELECTRICITY DEPARTMENT GONE ON STRIKE

835—

*22 Q.—Sri P. Gunnayya :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of days for which the technical staff of Electricity Department in the State have gone on strike during February, 1967 ;

(b) whether additional staff has been appointed during strike period to avert inconvenience to the public ;

(c) the loss sustained by the Government due to the said strike ;

(d) whether the Government have accepted any of the demands of the said workers ; and

(e) if so, the way in which their demands have been met ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) For 30 days from 28-1-1967 to 26-2-1967.

(b) No, Sir.

(c) The loss was sustained by the Electricity Board and it is nearly Rs. 20.00 lakhs.

(d) & (e) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE WITH REFERENCE TO ITEMS (d) & (e) OF THE L. A. Q. No. 835 (*22)

(1) Removal of disparity in D. A., between the N. G. Os and the workers : This demand was previously examined by the Government and Government had held the view that N. G. Os and workers were two different categories and there was no question of bringing about parity between them. However, this question is being further examined in the Finance Department.

(2) Grant of 25% ad-hoc increase in pay scales as interim relief: The demand for grant of 25% adhoc increase in pay scales as interim relief, pending the recommendations of the Pay Commission, was not conceded by Government.

(3) Promotions to the workers not possessing the prescribed qualifications: This demand has been implemented by the Andhra Pradesh State Electricity Board and promotions were given to the workers based on merit and ability of each individual.

(4) Payment of Bonus under the Bonus Act, 1965: The question of payment of Bonus to the workers is linked with the question whether the Bonus Act applies to State Electricity Boards. The matter is under examination of Government.

(5) Payment of gratuity on par with workers in Hyderabad City: The demand of the Union is that gratuity scheme should be implemented to all Electricity workers as in the case of the Electricity workers of Hyderabad. The issue was examined by the State Electricity Board and it was rejected as the case of Electricity workers of Telengana region is different from that of the rest of the workers in Andhra area. The Telengana workers are governed by "Electricity Department Provident Fund Scheme" which provides for payment of gratuity and the workers in Andhra area are governed by Employees Provident Fund Act which does not permit payment of gratuity.

(6) Foreign Service to the General Secretary:—The Government did not consider it desirable to depute a regular Government employee on foreign service terms to the post of General Secretary of the Union.

(7) Stopping of dismantling and suppression of Power Houses at Vijayawada and Vishakapatnam:—The sets at Vijayawada and Vishakapatnam, being uneconomical, were ordered to be closed down by the Electricity Board in August 1966. The Superintending Engineer, Generation Circle, Vishakapatnam, was also instructed to furnish a list of surplus workers with all particulars for the absorption of retrenched workers in other circles to the extent possible.

(8) Allowances & Concessions:

(a) Shift Allowance:—The Board rejected this demand as the workers are not entitled to shift allowance.

(b) Dust Allowance: This demand is under consideration of the Board.

(c) Unhealthy locality allowance to Electricity workers in Srisailem Project area and other agency areas as given to the other P. W. D., employees and workers: This allowance is being allowed to all the workers by the Electricity Board and the Project authorities.

(d) Free Electricity: This demand is under consideration of the Board.

(e) Uniforms to the lines and distribution staff: The demand was not conceded in view of the difficult financial position of the Board as supply of uniforms involves heavy financial commitment.

పంపిన వారిని తొలగిస్తున్నారు. అటువంటిది జరగకుండా వారిని ప్రొటెక్ట్ చేస్తారా ? లేక వారి గతి వారిదేనా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—లేదండి. అటువంటిదేమీ లేదు. నేను కనుక్కొన్నాను. ఎవరినైనా రిట్రైన్ చేసియుంటే, యిదివరకు సర్వీసులో ఉన్న వారికే ముందు ఉద్యోగాలు యిస్తారు తప్ప వేరే వారికి యివ్వరు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఉద్యోగాలు యివ్వడం కాదండి. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు పెట్టినప్పుడు పేట గవర్నమెంటు సాఫ్టు పంపాము. కాని బోర్డు వారు కొత్త రెక్రూట్ మెంట్ ప్రారంభించి అప్పాయింట్ చేసుకొని ప్రభుత్వం పంపిన సిబ్బందిని బోర్డు లేవని వెళ్ళి పొమ్మంటున్నారు. కొందరు వెళ్ళిపోయారు కూడా. నేను పేర్లతో పహా యిస్తాను. ఇది అన్యాయమని చెబుతున్నాను. ఈ పాలసీ కరెక్టు కాదు. అది వప్పుకుంటారా ? వప్పుకుంటే సరైనది ఇంప్లిమెంటు చేయడం గురించి చెబుతాను.

ELECTRICITY SUB-STATION AT CHENDODU

837—

* 258 Q.—Sri P. Venkatasubbiah :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the stage at which the construction of the 33/11 K. V. Electricity sub-station at Chendodu of Nellore district stands at present;

(b) when will the execution work be commenced, and

(c) when will it be completed ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) The 33/11 KV Electricity sub-station at Chendodu near Guntur, Nellore district is not included in any of the sanctioned scheme for extension of supply. Specific proposals with justification in respect of this sub-station are awaited from the field by the Electricity Board.

(b) & (c) This will arise after the scheme is sanctioned.

LANDS GRANTED UNDER STATE AID TO INDUSTRIAL ACT

838—

* 1133 Q.—Sri C. V. K. Rao (Kakinada) :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether loans were granted to Small Scale, Cottage and Medium Industries in the State under State Aid to Industries Act for the years 1965, 1966 and 1967 ; and

(b) if so, the amount granted to each industry and the amounts over due for recovery for the years 1965, 1966 and 1967 ?

Sri B. V. Gurramurthy :—

(a) Yes, Sir.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE CLAUSE (b) OF THE L. A. Q. NO. 838 (* 1133)]

		Loans granted			Total loans granted	Amounts overdue for recovery			Total amount overdue
		1964-65	1965-66	1966-67		1964-65	1965-66	1966-67	
Cottage Industry.	..	7,95,550	5,77,200	1,86,700	15,59,450	Nil	1,39,310	2,70,917	4,10,227
Small Scale Industry	..	1,04,450	3,49,800	1,51,300	6,05,550	Nil	22,053	90,613	1,12,666
Medium Industry	..	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil

Oral Answers to Questions.

20th September, 1967.

GUR AND KHANDASARI SOCIETIES IN CHITTOOR DISTRICT

839—

* 398 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) No. of Gur and Khandasari Societies in Chittoor district ;

(b) the amount granted to each Society during 1965-66 and 1966-67 ;

(c) how many of them have started working : and

(d) is there any proposal with the Government to take action against those societies, which have not started the work so far ?

Sri B. V. Gurumurthy :—(a) There are 24 Gur and Khandasari Co-operative Societies and one Registered institution existing in Chittoor District.

(b) Out of the 25 units existing, financial assistance has been granted to only the following two units during 1965-66 and 1966-67.

Name of the Unit	1965-66			1966-67		
	Loan	Grant	Total	Loan	Grant	Total
1. Basvireddipalli Gur & Khandasari Industrial Co-operative Society, Basvireddipalli.	29,200	3,750	32,950	—	—	—
2. Gonnamakulapalli Vijay Khadi and Village Industries Association Gonnamakulapalli.	29,200	800	30,000	—	2,950	2,950

(c) Of the two units, the first unit functioned for about three months during 1966-67 session.

(d) The Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board which has granted the funds, is taking action against the two units for contravention of the terms of sanction.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—ఆ రెండు పరిశ్రమలు పని చేస్తున్నాయని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కాగితంపైనే కన్ఫిస్టున్నాయి కాని వాస్తవంగా నాకు తెలిసినంత వరకు చిత్తూరు జిల్లాలో ఏదీ పని చేయడం లేదు. పని చేయకుండా వుండే వారికి ఇచ్చిన డబ్బును జరిగి, రాబట్టుకోటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—సొసైటీలు 25 వున్నప్పటికీ ఈ రెండు సొసైటీలకు ఖాది అండ్ విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్ వారు అప్పు ఇచ్చారు. కొంత గ్రాంటు ఇచ్చారు. మిస్ యూత్ ఆఫ్ ఫండ్స్ క్రింద రికవరీ క్రింద వసూలు చేసే పద్ధతి వుంది. దానికి ఖాది బోర్డు వారు తగిన చర్య తీసుకొంటాము. ఫర్ విన్ యుటిలైజేషన్ ఆఫ్ ఫండ్స్ అని మాకు తెలియజేశారు.

Mr. Speaker :—Answers for the other questions except for Question Nos. 829, 843, 844 & 849 will be laid on the Table of the House.

LAND ACQUIRE FOR FILM INDUSTRY

829—

* 1453 Q.—Sri G. Sivaiah :—Will the hon. Minister for information, Public Relations and Labour be pleased to state :

(a) whether 200 acres of land acquired and allotted to the Film Industry ; and

(b) if so, on what basis the land was allotted ?

The Minister for Information and Public Relations and Labour (Sri Konda Lakshman Bapuji) :—(a) Government have decided to earmark an area of 206.8 acres out of a Kancha Survey No. 96/1, Hayatnagar village, Hyderabad East Taluk, Hyderabad District which is new under Forest Department near the 8th mile of the Hyderabad - Vijayawada Road, for allotment to the Film Industrial Development.

(b) The land has not yet been allotted. It is proposed to allot the land on sale basis.

Sri G. Sivaiah :—May I know whether the Government consider acquiring the land where the present studios have been developed ?

Sri Konda Lakshman Bapuji :—There are two studios one Sarathi and other Southern Movietone and they do not require any such additional land; they did not come to the Government for further allocation of land.

Sri G. Sivaiah :—Not for studios. Is there any proposal of the Government to acquire 200 acres and odd to allot for the film industry people. Could it be done near the existing studios ?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఆ రెండూ కూడ ఒక చోట లేవు. ఒకటి ఉత్తరంలో వుంది, ఒకటి దక్షిణంలో వుంది. అంతే కాక ఫర్వర్ ఫిలిమ్ డెవలప్ మెంట్ కు సరిపోయే లాండ్ కూడా ఎవైల్ బుల్ గా లేదు. వున్నా కూడా ఎయిర్ సర్క్లిస్ డిస్ట్రీబ్యూట్స్ ఆ ప్రాంతంలో ఎక్కువ వుండుంటే అభిప్రాయంతో ఈస్టిన్ నైట్ లాండ్ తీసికోవడం జరిగింది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :—మనం మద్రాస్ రాష్ట్రంలో కలిసివున్నప్పుడు ఒకటే సెన్సార్ బోర్డు వుండేది. ఆంధ్ర రాష్ట్రం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత సెన్సార్ బోర్డు మనకు చేరుగా లేదు కనుక మనకు ప్రత్యేకంగా ఒక సెన్సార్ బోర్డు ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—సెన్సార్ బోర్డు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఏర్పాటు చేస్తుంది కాని పేటు గవర్నమెంట్ చేయదు.

GOVERNMENT HOSTEL FOR SCHEDULED TRIBES

843—

* 171 Q.—Sri Tulabandula Nageswara Rao (Mangalagiri) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether any Government hostel for Scheduled Tribes stopped functioning during 1966-67 because the stipend of Rs. 15 per month per boarder as allowed in the Hostels run by the Director of Public Instruction was found inadequate for maintaining the inmates ; and

(b) if so, what steps have been taken to reopen those hostels by raising the stipend to Rs. 20 per month as admissible to the boarders of the hostels run by the Social Welfare Department ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ తులబందుల నాగేశ్వరరావు :—చింతవల్లి తాలూకాలో డి. పి. ఐ. రన్ చేసిన కొన్ని ట్రైబల్ హాస్టల్స్ గత సంవత్సరంలో జనవరి, సెప్టెంబర్ నెలల మధ్య సరిగా ఫంక్షన్ చేయలేదు. దానికి కారణం 15 రూపాయలు బోర్డర్లకు ఇచ్చేవారు. ట్రైబల్ వెల్ ఫేర్ హాస్టల్ లో పర్ జోరర్ 20 రూపాయలు వుంది కాబట్టి అది యూనిఫార్మ్ చేసి వారికి కూడా 20 రూపాయలు పెంచాలా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆ ప్రశ్న దీనిలో ఎరైజ్ కాదు. కొంత టైం పా ర రి క్లజర్ జ రి గి ం ది. చింతవల్లి అండ్ పె ద వ ల స

The real reasons for their temporary closure as stated by the Director of Public Instruction were, for want of adequate accommodation and supply of utensils for cooking, but not the existing boarding charges of Rs. 15/- per month. The District Educational Officer sent proposals to accord permission to purchase the utensils and construction of temporary sheds for those two houses from out of the balance available with the B. D. O. concerned. Government accorded permission for incurring an expenditure of Rs. 2,000 each in respect of these two Boarding Homes and ordered for refund of the unspent balance.

NOMADIC AND SEMI-NOMADIC TRIBES

844—

* 1498-(E) Q.—Sri Tulabandula Nageswara Rao :—Will hon. the Chief Minister be pleased so state :

(a) whether the Government have recognised any communities as Nomadic and Semi Nomadic tribes in the State ;

(b) if so, have any special schemes been formulated for their Welfare during 1967-68 ; and

(c) if so, details thereof ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) No.

(c) Does not arise

శ్రీ తులాబందుల నాగేశ్వరరావు :—నామాడిక్ ట్రైబ్స్ గురించి కొన్ని కమ్యూనిటీస్ ను రికగ్నైజ్ చేసింది కాని ఆ లిస్టు లోపభూయిష్టంగా వుంది. ఇట్ ఈజ్ వెరి డిఫెక్టివ్. జక్కులాస్ అని, ఖట్రాజా, జంగం అని నామాడిక్ ట్రైబ్స్ క్లాసిఫై చేశారు. అవి అదర్ బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ క్రిందకు వస్తాయి. కనుక ప్రొవర్ క్లాసిఫికేషన్ చేయిస్తారా? 'రెండోది స్కిమ్స్ ఏదీ ఫార్ములేట్ చేయలేదు. Special development schemes which would suit the nomadic tribe's temperament may be started—చిన్నచిన్నవి వున్నాయి. ధనాభావంవల్ల స్కిమ్స్ ఫార్ములేట్ చేయలేదనవచ్చు. వీటికి పెద్దగా ఖర్చు అయ్యేది లేదు. బెజవాడలో పూసల వాళ్లు, నక్కల వాళ్లు వున్నారు. వారు చాలా నికృష్ట జీవితం గడుపుతూ వుంటారు. అటువంటి వారికి కామన్ వెల్ఫేర్స్ ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ప్రభుత్వం తన దృష్టిని నామాడిక్ ట్రైబ్స్ మీదికి సారించి వుండలేదు. కనుక అటువంటి కొత్త స్కిమ్స్ ఏమైనా స్టార్ట్ చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నిజమేనండి. లిస్టు చూస్తే కొన్ని వున్నాయి. I do not know how they have come in. Anyway, probably there is a case for revising that list and we will consider during this year whether some amount can be separately allotted for these nomadic tribes.

JOURNALS PUBLISHED BY THE GOVERNMENT

849—

* 752 Q—Sarasri P. Gannayya and Vavilala Gopalakrishnaiah:—With the hon. Minister for Information, Public Relations and Labour be pleased to state:

(a) the number of journals published by the Government and the number of dailies, weeklies and monthlies therein; and

(b) the expenditure incurred and the income derived by the Government on them during 1966-1967.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—(a) and (b) The particulars are placed on the Table of the House.

In the case of No. 5 in the list, in [the end, it should be added "from 1st June 1967 and in the case of No. 10, it may be added under column 4, "The Director of Agriculture now transferred to Director of Public Relations and Information Department from 1st June 1967".

(Statement)

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

[vide L. A. Q. No. 549 (* 752)]

Statement showing the particulars of the journals published by the Heads of Departments, their periodicity, their cost and expenditure incurred and the income derived out of their publications.

Name of the journal	Periodicity.	Whether Circulated (the or free latest figure as available).	The Department which is publishing it.	Expenditure——Income		
				during 1966-67.		
1	2	3	4	5	6	7
1. A. P. Labour Bulletin.	Monthly	Free	400	Commissioner of Labour	Rs. 2,381.85	Rs. 521.15
2. Vidyuth Shakti	Quarterly	Free	2,000	A. P. Electricity Board	Rs. 5,917.98	Rs. 427.00
3. A. P. Trade Bulletin	Weekly	Re. 1/-	320	Commerce & Export promotion.	Rs. 12,045.06	Rs. 9,684.90
4. Health Review	Quarterly	Free	1,000	State Health Education Bureau.	No expenditure incurred, as the journal was not published during 1966-67	
5. Animal Husbandry Bulletin	Bi-monthly	Free	2,000	Director of Animal Husbandry (now transferred to PR & I Department)	Printed in Govt. Press—expenditure not readily available.	
6. Podupu	Quarterly	Free	18,000	Commissioner, National Savings.	Rs. 4,935.37	Nil
					(The entire expenditure is borne by the Govt. of India)	
7. Engineering Digest.	Quarterly	Free	3,000	Chief Engineer (Major Irrigation & General)	Not printed during 1966-67, hence, no expenditure.	

1	2	3	4	5	6	7
8. A. P. Industries	Quarterly	Re.1/-	1,000	Director of Industries.	Not readily available.	Rs, 516/-(by advertisements).
9. Aradhana	Monthly	50 paise	6,000	Commissioner, HR&CE	Published on behalf of the Religious Institution with their funds and supervision by the Endowments Department. Hence, no expenditure by the Department.	
10. Padipantalu	Monthly	21paise	2,500	Director of Public Relations & Information.	Rs. 1,03,164.01	Rs. 63,248.54
11. A. P. Journal (In English, Telugu, Hindi & Urdu).	Monthly	30 paise Telugu 22,000 English 4,000 Hindi 700 Urdu 650		Director of Public Relations & Information.	Rs. 5,91,151.50	Rs. 2,00,818.40
12. Gramavani	Quarterly	Free	2,500	Director of Public Relations & Information.	Printed in Govt. Press. Expenditure there-fore not indicated.	

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు మనకు క్రొత్తగా Public Relations Department వచ్చిన తరువాత Andhra Pradesh publication అని పోయింది. అగస్టు, సెప్టెంబరు పత్రికలు దావడం లేదు.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపుజీ :— Budget session లో discussion సందర్భంలో సభ్యులందరు యిచ్చిన సూచనలను పరిశీలిస్తున్నాము. ఆ సలహాలను గమనించి, దానిలో ఏమి మార్పులు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదో పరిశీలన అయిన తరువాత experts సలహాలు కూడ తీసుకొని వాటిని అమలులో పెట్టాలని అభిప్రాయ పడుతున్నాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులో చాల పత్రికలు వస్తున్నాయి. Agriculture Department నుంచి వస్తున్నది. తిరుపతి దేవ స్థానం నుంచి ఒక పత్రిక వస్తున్నది. అనేక పత్రికలు వస్తున్నాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అనే పత్రిక వస్తున్నది. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి చాల నష్టం కాబట్టి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ద్వారానే అన్ని విషయాలు సభ్యులకు గ్రామాలలో ప్రజలకు తెలియజేయడానికి గట్టి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపుజీ :—కొన్ని ప్రత్యేకంగా పత్రికలు వెలిబుచ్చే అవసరం ఉంటుంది. అవి publish అవుతున్నే ఉండగలవు. సాధ్యమైనంతవరకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మాగజైన్ లో కూడా అన్ని విషయాలు చేర్చేటట్లు ప్రయత్నం చేస్తాము.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—I just wanted to request about the salaries of the Municipal employees.

Mr. Speaker :—That is a different one altogether.

RETRENCHMENT OF EMPLOYEES AT NAGARJUNASAGAR DAM

826—

* 919 Q.—Sarvasri S. Jagannadham (Narasannapet), R. Mahananda :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that 3,000 highly skilled workcharged employees, 200 Technical Diploma Holders, some clerks and Class IV employees working at Nagarjunasagar Project have been served with retrenchment notices;

(b) if so, the reasons therefor, and

(c) what are the total establishment charges for the above staff ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) 338 Diploma holders, 179 Clerical staff, 109 Class IV employees under subordinate staff; 851 highly skilled and skilled employees and 1,245 unskilled employees under workcharged establishment are retrenched this year in the N.S. Project.

(b) The retrenchment is due to (i) the work on the N.S. Dam nearing closing stages; and (ii) inadequacy of funds for the execution of N.S. Canal works.

(c) The total establishment charges for the above staff are Rs. 3,94,250 per month.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— Assistant Engineers మొదలైన పై category లో ఉండే వారు తగ్గింపబడక skilled workers ను తగ్గించారు. వీరిని తగ్గించి నందువల్ల ఆ skilled work ఎలా జరుగుతుందో ప్రభుత్వం చెప్పతుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Extra గా ఉన్నవారిని తగ్గించారు. మన work కు సరిపోయినవారు ఉన్నారు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— Engineering శాఖలో పై cadre-లో ఉండే Superintending Engineers, Executive Engineers, Chief Engineers తగ్గకపోగా ఈ పని చేయించే దానికి సంబంధించినవారు తగ్గింపబడ్డారు. తగ్గింపబడితే మిగతా చేయవలసిన కార్యక్రమం ఎలా పూర్తి అవుతుంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వారిని ఎందుకు తగ్గించారు ? Executive Engineers తగ్గిపోతున్నారు. Superintending Engineers తగ్గిపోతున్నారు. వాళ్ళను తీసి వేరే వేసుకోవడం జరుగుతున్నది. అక్కడ ఉన్నటువంటి work load కు సరిపోయినట్లుగా వేసుకోవడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— దీనిలో రెండు సమస్యలు ఉన్నాయి. Lower cadre అంటే ఈ skilled labour మొదలైన వాళ్ళకు యింకోచోట పని చూపించే ప్రయత్నం చేయడం అవసరం. Engineering Department లో చేరిన వాళ్ళనందరినీ ఒక cadre గానే భావించి — ఉదాహరణకు పంచాయితీరాళ్ లో Engineering Section ఉన్నది. Health Department లో Engineering Section ఒకటి ఉన్నది. వీళ్ళలో నాగారునానాటి దగ్గర ఉన్నవాళ్ళ కన్న చాల juniors ఉన్నారు. వీళ్ళను, ~~comparisons చేయాలి~~ చేయాలి.

Sri K. Brahmananda Reddy :— That matter is being looked into.

Mr. Speaker :— Questions and answers are over.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

PERSONS DETAINED UNDER DEFENCE OF INDIA RULES

827—

* 1499 Q.—Sri Ahmed Hussain (Sitarambagh) :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

the number and names of persons still under detention at present in Andhra Pradesh under the Defence of India Rules ?

A :—

None under detention, Sir.

REDUCTION OF SPECIAL PAY

828—

* 1371 Q.—Sri Ch. Rajeswara Rao (Sircilla) :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have reduced the Special pay by 15% and the approximate savings due to this :

(b) if so, whether this will apply to the Typing and Shorthand allowances :

(c) whether the Government are aware that the Special Pay for all purposes such as pension and D.A. is treated as pay :

(d) if so, the reasons for reducing the pay of only some categories when it is not done in other cases, and

(e) whether the Government consider to give the allowances in full to the typists etc., if not, the reasons therefor ?

A :-

(a) Yes Sir,

The Government have decided to cut down the quantum of Special Pays as detailed below :

(i) Class I – Special Work (Special Pay)	} 15% cut in Special Pay of Rs. 100 and below per mensem; and 25% cut in Special Pay above Rs. 100 per mensem.
(ii) Class II – Extra work (Special Pay)	
(iii) Class III – Risk to health (Special Pay)	} 10% cut in Special Pay.
(a) Dangerous Duties	
(b) Unhealthy localities	

The above percentage of cuts in Special Pays will be effective from 1st May, 1967 to 31st March, '68 only. The approximate savings due to this measure have not been assessed.

(b) Yes, Sir.

But all low paid employees including typists, steno-typists in the pay range upto Rs. 210 (i.e., pay plus special pay have been exempted from the cut in Special Pays subsequently.

(c) Yes, Sir.

(d) Does not arise as Government have not imposed a cut on the basic pay of any Government Servant.

(e) In view of what is stated against (b) above, this does not arise.

DELAY IN PAYMENT OF SALARIES BY MUNICIPAL COUNCIL,
VIJAYAWADA

840—

* 1475-(Y) Q.— Sri T. V. S. Chalapaṭhi Rao :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Municipal Council, Vijayawada is not paying the salaries of its employees on the 1st of every month as was the practice before and as required by the Rules;

(b) if so, how long since it was paying the staff monthly salaries irregularly;

(c) what are the reasons for such delayed payment of salaries to the employees; and

(d) what steps does the Government propose to take to prevent such late payment in the coming months ?

A:—

(a) and (b) The practice in vogue in the Municipality is to pay the salaries to the employees of different categories on different dates ranging from 1st to 10th of every month. Only in the months of July, August, September, November, 1966 and January, 1967 the salaries were not paid before 10th.

(c) Due to the delay in adjustment of grants due to the municipality and the unsatisfactory financial position of the Municipality.

(d) Payment of salaries to its staff is an unavoidable commitment and primary responsibility of the Municipality. The attention of the Municipality will therefore be invited to the instructions already issued in G.O. Ms. No. 1309 L.A., dated 26-7-1946 and G.O. Ms. No. 390 L.A., dated 13-3-1956 and it will be asked to see that funds are made available every month for this purpose before incurring expenditure on works and other commitments which can temporarily be put off.

LOANS TO TAKE SEWAGE CONNECTIONS

841—

* 1476 (C) Q.— Sri T. V. S. Chalapathi Rao :— Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is not a fact that the Government agreed to help the middle class citizens of the Vijayawada Municipal Town by supplying money as loans through the Municipality to take sewage connections to their respective houses; and

(b) if so, how much money was sanctioned till 31st March, 1967 and how many middle class house-owners were helped by the scheme ?

A :—

(a) No Sir.

(b) Does not arise.

OUTSTANDING LOAN OF VIJAYAWADA MUNICIPAL COUNCIL

842—

*147-(D) Q.— Sri T. V. S. Chalapathi Rao:— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) what is the outstanding loan of the Vijayawada Municipal Council as on 31-3-1967;

A — 5

(b) what is the annual amount that has to be paid every year by the Municipality towards the liquidation of the said loan or loans; and

(c) how many years it will take to discharge the loans?

A:—

(a) (i) Loans repayable to Government.	Rs. 88,81,874.10
(ii) Loans repayable to life Insurance Corporation of India.	Rs. 47,22,300.00
Total	Rs. 1,36,04,174.10
(b) (i) to State Government.	Rs. 6 31,885.91
(ii) Life Insurance Corporation.	Rs. 5 52,700.00
Total	Rs. 11,84,585.91

This will be further increased after the annuity in respect of the loan of Rs. 2,00,000 sanctioned in February, 1967 for suggesting fire services etc., in the town is fixed and intimated to the Municipality.

(c) The last loan sanctioned to the Municipality on 30-3-67 for slum Clearance Scheme i. e. Rs. 4,00,000 will be discharged in 30 annual instalments i. e., by the year 1997 and another loan sanctioned on 3-8-1964 for the drainage scheme payable in 40 instalments will be discharged by the year 2004 A. D.

ANDHRA PRADESH SCHEDULED TRIBES FINANCIAL CORPORATION

845—

*461 Q.— Sri B. Rajaiah (Salur):— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) the aims of starting the Andhra Pradesh Scheduled Tribes Financial Corporation at Salur, Srikakulam District;

(b) whether this is intended for the development of Scheduled Tribes or for general public; and

(c) if so, the reasons for running the civil supply business like rice, sugar manure and many other commodities in Salur town?

A:—

(a) There is no Andhra Pradesh Scheduled Tribes Financial Corporation at Salur but there is one Primary Marketing Society affiliated to the Corporation at Salur.

(c) Mainly intended for the socio-economic development of the Scheduled Tribes of the locality.

(d) During 1964, the Collector, Srikakulam, who is one of the Directors of the Corporation, nominated the Society as whole-saler in sugar as this was the only Co-operative institution having a financial

stability and resources and as such rice, sugar, wheat etc., excepting manure were being supplied to the tribals, who attend the shandy at Salur on Sundays through the Domestic Requirements Depot opened by the Society. The fair price shops were closed in 1966 as there was improvement in the supply position to the general public.

PURCHASE OF FOREST PRODUCE

846—

*1311 Q.— Sri Vavilala Gopalakrishniah:— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

whether the Government propose to charge only 5 percent instead of 33 percent on the purchase of Forest Produce in the Agency area by the Tribal Financial Trading Corporation which is having the monopoly?

A:—

No, Sir. To arrive at the cost price of a commodity of minor forest produce, the following are added to the average purchase price:—

1. Forest rentals
2. Dryage
3. Transport
4. Incidental Charges
5. Godown rent
6. Establishment and other charges and
7. 5 percent margin for market fluctuations.

The percentage over the purchase price of a commodity, to arrive at the cost price of the commodity varies from one Society to another.

NEW ROUTES IN ELURU DIVISION

847—

*951 Q.— Sri R. Satyanarayana Raju (Narsapur):— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to start new routes in Eluru division of West Godavari District in the year 1967-68;

(b) if so, the details thereof; and

(c) whether there is any proposal to start a R. T. C. bus route between Bhimavaram and Chinchivada Revu; and if so, when?

A:—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) No, Sir. The Corporation has reported that it is not possible to operate any service to Chinchivada Revu, in view of the bad condition of road which is a kutcha one and not motorable.

BUSES FROM HYDERABAD TO KOLLAPUR

848—

*1486 Q.— Sarvasri B. N. Reddy (Kollapur) P. Mahendernath (Achampet):— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that several representations have been made to the Government requesting to introduce (R.T.C.) buses from Hyderabad to Kollapur via Nagarkurnool;

(b) if so, the action taken thereon; and

(c) if not, the reasons therefor?

A:—

(a) One representation signed by Sarvasri K. Subramanyam M. L. C. Kollapur and other M. L. Cs., M. L. As. and others has been received by the A. P. S. R. T. C. One representation was also received by the Government.

(b) This route has been surveyed and an application was filed by the R. T. C. with the Regional Transport Officer, Nalgonda for issue of a temporary permit on 14-7-1967 and it was notified by the Regional Transport Officer on 17-7-1967. Meanwhile the High Court has issued Stay orders on 20-7-1967 for two weeks. Hence, further action will be taken by the Regional Transport Officer, Nalgonda after the High Court vacates the stay orders.

(c) Does not arise.

SMALL SCALE INDUSTRY IN CHITTOOR

850—

*1460 Q.— Sri G. Sivaiah :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the number of Small Scale Industries proposed to be established during 1967-68 under Small Scale Industrial Schemes in Chittoor District; and

(b) what was the amount spent in the aid of Small Scale Industries in Chittoor District between the year 1962-67?

A:—

(a) There is no proposal to establish any small scale industry in Chittoor District during 1967-68 by Government;

(b) An amount of Rs. 1.53 lakhs was spent in the shape of advance of loans to small scale industrialists under State Aid to Industries Act besides an amount of Rs. 5.91 lakhs was spent on the two Assisted Private Industrial Estates at Tirupathi and Chittoor and the Locks Manufacturing Unit at Tadikaveti during 1962-63 to 1966-67.

POINTS OF INFORMATION

re : COLLECTIONS OF TAXES FROM PILGRIMS TO GODAVARI PUSHKARAM

శ్రీ కె. బుచ్చిరామయ్య :— 16వ శాఖకు మన House లో పుష్కరంలో ఎటువంటి పన్నులు వసూలు చేయకూడదని మునిసిపాలిటీలకు orders ఇచ్చినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. తరువాత నేను అక్కడకు వెళ్ళడం తటస్థించింది. 17వ శాఖకు కూడా యింకా కొన్ని taxes వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ రోజుకు కూడా వసూలు చేస్తున్నారు. R. T. C. బస్సులలో టిక్ టెక్ట్స్ వసూలు చేస్తున్నారు. Receipts కూడా ఇస్తున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ రోజునే మనవిచేశాను. చట్టంలో లేదు. ఇక్కడ వీరు లేదు అని చెబుతున్నారు. వాళ్ళ ఆఫీసర్లు వసూలు చేయడం లేదు అని వ్రాస్తున్నారు. కాని అక్కడ actual గా వసూలు చేస్తున్నారు అని చెప్పితే— అట్లా జరగదు, అట్లా జరిగితే action తీసుకుంటాము అని చెప్పారు. ఆ రోజే నేను చెప్పాను. ఇది జరుగుతున్నది నాకు తెలుసు. ఇక్కడ statement ఇచ్చి నప్పటికీ, Act లో లేకపోయినప్పటికీ వసూలు చేయడం లేదని వారు చెబుతున్నప్పటికీ యింకా కూడా వసూలు చేస్తే న్యాయం ఎక్కడ ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఎక్కడ ఉన్నది. ప్రభుత్వం చెబుతున్నది క్రింది level లో ఎక్కడ అమలు జరుగుతున్నది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఆ రసీదు పోయిన సంవత్సరానిదా, ఈ సంవత్సరానిదా:

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— 1967 సంవత్సరానిది. పోయిన సంవత్సరం పుష్కరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— పుష్కరం 12 సంవత్సరాలకు ఒకసారి వస్తుంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— రెండు దినముల క్రిందట .....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపూర్) :— వెంకన్నగారికి ఈ సమస్యను దాటవేయ దానికిగాను ప్రశ్న వచ్చినదా? ఈ సమస్య పూర్తి అయిన తరువాత యింకో సమస్య తీసుకుంటే మేలుగదా? Pilgrim tax గురించి ఒక ప్రశ్న వచ్చినది. అది పూర్తి కావీయండి దయచేసి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— R. T. C. మనదేగదా. కనుక్కుందాము. డబ్బు వచ్చినా మనకే వస్తుంది.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :— అధ్యక్ష, ఇది అంత తేలికగా తీసుకోదానికి ఏలుకోవడం R. T. C. మనవారేగదా. కనుక్కుందాము లేకపోతే డబ్బు వస్తే మనకే వస్తుంది అనుకోవడం— సభలో చేసిన statements కు విరుద్ధంగా ప్రవర్తన చేయడం కఠినచర్య తీసుకోవలసిన అగత్యం ఉన్నది. ప్రభుత్వం కొంచెం పైకి ఉండాలంటే ఇటువంటి వ్యవహారాలలో సరిగా జోక్యం చెల్లాలి. సభా ముఖ్యమంత్రిగారు అలాగ దానిని నెట్టివేస్తే ఎలా?

re : "CHERO" OF THE OFFICE OF THE SUB-COLLECTOR, ANANTAPUR.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—మేము చాల దినములనుంచి యిక్కడనే ఉంటున్నాము. రెండు రోజులక్రితం అనంతపురం జిల్లాలో Sub-Collector office ఫెరావ్ చేశారని information వచ్చినది. అది చీఫ్ మినిష్టర్ గారికి కూడ పంపించారు. అక్కడ 400, 500 మందికి గ్రామాలలో తిండిలేదని పనిలేదని యిక్కడ చీఫ్ మినిష్టర్ కు information పంపించినట్లు తెలుస్తున్నది. అక్కడ నుంచి మంచి కూడ వచ్చారు. జిల్లాలో యంతవరకు బొత్తి గా వర్షాలు లేనిదానివల్ల జిల్లా మొత్తానికి, కూలీలకుగాని రైతులకుగాని పనిలేకుండా పోయింది. కాబట్టి తిండి గింజల supply విషయంలో పనికల్పించేవిషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నదని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నోటీసు యివ్వండి.

re : DROUGHT CONDITIONS IN RAYALASEEMA.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—నేను, శ్రీ అంజనరెడ్డి యింకా కొంతమంది call attention notice యిచ్చాము. We are waiting for that. ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలోనే గాక మొత్తం రాయలసీమ జిల్లాలలో, చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు మొదలగుచోట్లనుంచి యిక్కడకు వస్తున్న వార్తలనుబట్టి, The position seems to have become very serious. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఎట్లా ఉన్నదనేది యితరులు చెప్పాలి. నేను నిన్న పోయి వచ్చాను. ఒక్క చెరువులో నీళ్లు లేవు. మంచి నీళ్ళకు ప్రభుత్వం యింకా కొన్ని గ్రామాలకు supply చేస్తున్నదని విన్నాను. చాల dangerous situation ఉన్నది. రాయలసీమ famine విషయం, యిప్పుడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితిమీద ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నది. ఏమి reports వచ్చినాయి. ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు అనే విషయం తెలియజేస్తే మంచిది. Otherwise by the time we meet I am afraid the situation will be extremely serious.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నిన్ననే వెంకన్నగారు, రామచంద్రారెడ్డిగారు, నారాయణరెడ్డిగారు, సెట్టిగారు, యింకా కొంతమంది చిత్తూరువారు చెప్పారు. కలెక్టరువద్దనుండి రిపోర్టు వస్తుండనుకొంటున్నాను. సమావేశంవున్నా, లేకపోయినా ఏమి చర్యలు తీసుకోవలసి వుంటుందో తప్పకుండా తీసుకుంటామని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్యకెట్టి (సింగనమల) :—కలెక్టరు రిపోర్టు రావాలంటే వారం పది రోజులు పడుతుంది. ఈలోపలనే దీనిపై చర్య తీసుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

re : PAYMENT OF SALARIES TO TEACHERS IN AIDED SCHOOL.

శ్రీ కోవ ప్రభాకరరావు (జాపట్ల) :—అధ్యక్ష, ప్రయివేటు ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ లో యిప్పటికీ నాలుగైతే తొలగిపోయి జీతాలుగేవు. సమీతులు పరిష్కరిస్తున్నాయి విషయంలో వారు కూడా రెండు మూడు వారాలలో జీతాలు యివ్వడం మానివేస్తారు. ఈ పైల్పు ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటునుంచి పంచాయితీరాజ్ కు, పంచాయితీరాజ్ నుంచి ఎడ్యుకేషన్ కు పంపిస్తున్నామని పంపిస్తున్నామని విన్నాను.

కేషన్ కు పోతున్నాయితప్ప ఏమీకావడంలేదు. ఇట్లాగే గనుక జరుగుతూవున్నట్లయితే మన ఎడ్యుకేషనల్ సిస్టమ్ డిబ్బలిస్తేట్లుగా వుంది. దానిపై కాలెటన్ షన్ మోషన్ యిచ్చాను. అది రేపటిలోగా వస్తుందా?

re : HEALTH OF SRI A. C. SUBBA REDDY, HOME MINISTER.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—అధ్యక్ష, నిన్న సాయంత్రం ప్రాంతీయ వార్తలలో తిమ్మారెడ్డిగారి పరిస్థితి క్షణం క్షణిస్తూవున్నట్లుగా చెప్పారు. ఇవాళ ఉదయం పత్రికలలో కూడా క్షణిస్తూవున్నట్లుగా వుంది. లేచెస్తా ఇన్ ఫర్ మేషన్ యేమిటో ముఖ్యమంత్రిగారిని నెలవివ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నిన్న మధ్యాహ్నం మాటాడాను రెలిఫోన్ లో డాక్టరుగారితో. ఇంజక్షన్ యిచ్చారని, బ్లీడింగ్ కొంచెం స్టాప్ అయిందని చెప్పారు.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—నిన్న ప్రాంతీయవార్తలలో వారిపరిస్థితి క్షణిస్తూవున్నట్లుగా చెప్పారు. లేచెస్తా రిపోర్ట్ మెంటు ఏమిటో నెలవివ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Latest is Sir, at about 4 P. M. yesterday evening, the condition was such as I already said.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్ష, మొన్న బ్రిష్ ఆఫ్ ప్రివిలెజ్ గురించి ఆ కాగితాలు సప్లయ చేయమంటే సప్లయ చేయించారు, తమరు. వాటిని నేను చూశాను. దానిపై నా పాయింట్ ఏమిటో తమకు మనవిచేస్తాను. తిమ్మారెడ్డి గారు—'ఉద్యోగస్తులదగ్గరకు ఎవరైతే నా పోయి బెదిరించి 'నేను చెప్పినట్లు చేస్తావా? లేకపోతే నీపై అసెంబ్లీలో కొశ్చెన్ వేస్తామనో, లేక కంప్లెయింట్ పెడతామనో, మోమోరాండములు పెడతామనో, కానసనభలో విన్ను కడుగుతామనో బెదిరించడానికి అవకాశాలు వున్నాయి..... అనిచెబుతూ చివరకు it will lead to blackmailing of the officers .... అన్నారు. అంటే మేము చెప్పింది అంతా బ్లాక్ మెయిలింగ్ కు లీడ్ చేస్తుందని. మేము యిక్కడ, కానసనభలో ప్రశ్నలు వేయడానికి అవకాశం లేకపోతే, ఇక్కడ మేము యివన్నీ చేయడం బ్లాక్ మెయిల్ చేయడానికి చేస్తున్నాం అంటే యిది మాపై యాన్వర్సనే గాకుండా మా ప్రివిలెజ్ కు కొశ్చెన్ చేయడం అవుతుంది. ప్రశ్న వేస్తేనే బెదిరించడం, బ్లాక్ మెయిల్ చేయడం అంటే అది మా ప్రివిలెజ్ కు భంగపరచడమే అవుతుంది. ఈ విషయాన్ని తమ దృష్టికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి, ప్రజలదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈ సెంటెన్స్ తమరు గమనించండి....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్ష, ఆ కొశ్చెన్ ను సంబంధించిన వివిధ విషయాలు నా వైపునుంచి వచ్చాయి. గత కానసనభ సమావేశంలో కానివ్వండి. యీ సమావేశంలో కానివ్వండి తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పినదానిని నేను అంతగా పట్టించుకోలేదు. ఏమో మాట్లాడుతున్నారులే అని ఊహిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని అభినందించవలసివుంటుంది. మేము ఈవిధంగా వారు మాట్లాడడాన్ని విని విని థిక్స్ స్పీచ్ అయిపోయాము. Sometimes we must be able to look at things in its proper manner. I do hope Sir, because quite a number of issues like this will be arising in future. They, probably will

be arising with greater vigour and greater force. If all those issues are taken up like this—we were told to our face that this is blackmailing tactics. Then the purpose of this House and the purpose of the opposition—mainly it is intent upon trying to bring certain features which are very bad so far as administration is concerned—will not be served. It will be neither good for the Government, nor for the opposition, nor for the good administration. Therefore, such opinions as expressed by Mr. Thimma Reddy are certainly a very sad state of affairs.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : — అధ్యక్ష, శాసనసభలో ప్రభుత్వంపై తీరుసుగురించి చర్చించడం చాలా సబబు అయిన పని. కాని దె టు దె అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో, ఉద్యోగులు తమ బాధ్యతలను నిర్వహించే సమయంలో—కొన్ని తావులలో ఏవైనా సస్పెన్షన్స్ జరుగుతూ వుంటాయి, సస్పెన్షన్స్ పై కొన్ని చోట్ల యింకా తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవలసివుంటుంది—ప్రత్యేకంగా, పోలీసు శాఖకు సంబంధించి, శృతి మించి నప్పుడు—వారి ఉద్యోగమేలా అండ్ అర్డర్ మెయిన్ టెయిన్ చేయడం. ఆ సమయంలో కొంతమందిని అరెస్టు చేయడమో, ఒక్కొక్కసారి లాఠీచార్జ్ చేయడం ఒక్కొక్కతూరి తుపాకులు ఉపయోగించడంవంటి పరిస్థితులు ఏర్పడుతూ వుంటాయి. అంతమాత్రంచేత వారు చేసినది అక్రమంగా చేశారా లేదా అనేది చెప్పడం, మంత్రుల వద్ద అన్నర్స్ తీసుకుని, డిపార్టుమెంటునుంచి రిపోర్టు తీసుకుని దుర్మార్గం, దుష్టత్వం అని ఉద్యోగులను, వారి పేర్లుపెట్టి, డిజిగ్నైషన్స్ పెట్టి శాసనసభలో వారిని నిందించి, తరువాత విచారణ చేసినప్పుడు వారు నాట్ గిల్టీ అని తేలినప్పుడు వారి పేరుప్రతిష్ఠలు ఏమవుతాయి? వారి బాధ్యతలు సక్రమంగా నిర్వహించడానికి వీలవుతుందా? ఇది చాలా కాలంగా చాలామంది సభ్యులను, పబ్లిక్ ను బాధించే విషయం. నిజానికి, ప్రభుత్వమే దీని గూర్చి థింక్ స్కిన్డ్ అయిపోయింది. ప్రభుత్వమే తన ఉద్యోగులపట్ల ఇన్ డిఫరెంట్ గా వుంటున్నదేమోనని నాలోటివారు కొందరు. శాసనసభ్యులు అనుకొనడం జరుగుతున్నది. ఒక ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టాలను కున్నప్పుడు ఫస్టు టాక్ టిక్—డిమోరలైజ్ సర్వీసెస్ అదీ పద్ధతి. ఐడియో లిజికల్ గా, డి డేశంలో అయినప్పటికీ, విప్లవాలు తెచ్చే.....

Sri T. Nagi Reddy :— On a point of order, Sir. Are we going to hear a discourse on the manner and methods of functioning of the administration and the Members of the Legislature here? In which case, certainly we have got our own opinions and we will have to give a reply this discourse which Mr. Thimma Reddy is trying to give to us. But if it is a question or a direct question that has been asked in the Assembly, regarding the Director of Fisheries and the manner in which we have been trying to probe into that matter for a long time and yet not received a proper answer from the Government and therefore a little excitement was expressed by the opposition here. If Mr. Thimma Reddy thinks that all this is against rules of administration or fair play in the Assembly, then it is a matter for him to come out and say openly but not a general discourse on the morals and methods of the administration and the Members of the Assembly.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— నిజమే, ఎక్స్ సైట్ మెంట్ కు కూడా హద్దులు వుండాలి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ప్రభుత్వం ఏనాటికి రిప్లయ్ యివ్వకపోతే ఎక్స్ పైట్ మెంటుకు హద్దులు ఎట్లా వుంటాయి? నేను అడుగుతున్నాను—మేము పంపించిన ప్రశ్నలకు సక్రమమైన సమాధానం—అనాడైతే వారు లేదు, యివ్వలేదు—యీనాటికి రావడం లేదన్నప్పుడు అది అపోజిషన్ మెంబర్సును ఎక్స్ పైట్ చేయడానికి అవకాశం వుంది.

I think it is in the interest of the administration that they must come out, some times without any diplomatic language but straight-away as to what action they are trying to take. Quite a number of questions have arisen and no proper answer has been given either even on the charges that I made on the discussion day when it took place and a detailed incident was placed before the House. But no answer was given and yet the Government wanted us to take the administration and ourselves on certain plans of standard. What is the standard I want to know? If they do not reply to the charges that are made, what is the standard?

శ్రీ టి. తిమ్మారెడ్డి :— అపోజిషన్ కు సర్వ హక్కులూ వున్నాయి. To elicit proper information from the Government. అంతేగాని ఉద్యోగులను..... Past records will show how many times small things or big things accuring in any part of the State have been pictured on the floor of the House. That is a very big concern Sir, because it is up to our task to safeguard the interests, the prestige of the subordinates and not let them down simply because it comes on the floor of the House.

Sri T. Nagi Reddy :— Even on the subordinates, when we say that they are extremely corrupt and even after we say that when charges are already being enquired into, in his case, he has been promoted by a particular Minister, when we would like to know whether it is true or not. When that question has come up and when this particular officer has been promoted even when there was an enquiry already pending and going on against him—this is the straight and direct answer that we want 'Is it or is it not'.

Sri P. Thimma Reddy :— He may have a right to ask for further details about any particular officer and they may not be discussed here for the reason to morrow it is proved that he is innocent, then, all this discussion will be unfortunately.....

Sri T. Nagi Reddy :— Mr. Thimma Reddy I am really very sorry.

Sri K. Brahmananda Reddy :— You seem to be witnessing Sir. It is not between Mr. Nagi Reddy and Mr. Thimma Reddy. Unless you ask us to say something, we do not say.

Sri T. Nagi Reddy :— I am really thankful to the Chief Minister. I am sorry. Mr. Thimma Reddy was grateful enough to sit down. So, I took my chance on that. The point here is the question that has arisen on that day—I would like him to remember that my charge is that an enquiry was going on and it was in the C.I.D. At the time of the enquiry we would like to know as to why Fisheries Department was changed rather was divided from

the Agricultural and Forest Ministry at that particular time and after that, why a promotion was granted to this particular person from the Deputy Directorship to the Directorship. If the Ministers were to say that they are not in the knowledge that there was enquiry going on against him, I am really surprised because there must be a record which tells the Government that at the time of the promotion what actually took place over and above every officer and the Minister. The hon. Minister said during the question hour that the Government was not aware that there was a case pending against him and an enquiry was going on against him and therefore, he was promoted. He wants Sir, that the opposition should take the transfer lying down.

Sri K. Brahmananda Reddy :— What is the matter about ? What is the privilege motion ? on what statement is the privilege motion ? What is the verbatim report of that statement ? But what particular quotation ?

Mr. Speaker :— Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given notice of breach of privilege. In the notice he has not mentioned or stated the words to which he has taken exception and the language to which he has taken exception.

Sri K. Brahmananda Reddy :— He has not said that.

Mr. Speaker :— He has not quoted the words or the language used by Sri Thimma Reddy to which he has taken exception or objection. Strictly speaking, when any Member raises a motion of breach of privilege he has to quote the words and the language which according to him constitutes breach of privilege; He has failed to do that. For his benefit I have supplied a copy of the proceedings asking him to quote or refer to the portions to which he is taking objection. I went through the proceedings. At one stage, Sri P. Thimma Reddy said : "It will lead to black-mailing of the officers, Sir." That is all. Not that he had made any kind of allegation against any of the Members. But this kind of thing may lead to, that is the question, of discussing the conduct of a particular officer, black-mailing. If I had understood him correctly, that is what it amounts to.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— దానివెనుక — ఆ కాంటెక్స్ట్ కనుకు చదివి వినిపిస్తాను. వారు ఏ పందర్బాములో అన్నార్ మాచి బీడింగ్ పెంటెన్స్ చూస్తే

Mr. Speaker :— I have gone through the entire proceedings— మీరు రిఫర్ చేసే పోర్షను రెండుమూడు పేజీలముందు ఏదో చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ తరువాత మాట్లాడలేదు ..

Mr. Speaker :— So from this he wants me or the House to inter that all this amounts to a breach of privilege. From the very words used by Mr. Thimma Reddy it cannot be said that it constitutes breach of privilege. Another thing is, with regard to the breach of privilege I have been asking the Members before they raise the breach of privilege issue; and I would request the Members to go through thoroughly and see whether there is any case of breach of privilege. There is no point in simply raising the breach of privi-

lege. At this rate, it will be impossible for this House to get on with the proceedings. The Minister may say one thing and the Members of the opposition may say it amounts to a breach of privilege. So far as this House is concerned whether the member belongs to the opposition party or the ruling party, has got full freedom of speech. I would request the Members not to be very sensitive about everything that is said by either the Minister or Members on this side. I have always been appealing to the House that the members of the general public and the members of the Public services are in a helpless position.

Helpless position in the sense that whatever allegations hon. Members make on the floor of the House, they are not in a position to defend themselves outside. That being so, there is greater responsibility on every member of this House whenever they make allegations especially serious allegations against a particular officer. They have been asking a number of questions and I admitted the question though it was under enquiry. I do not know whether strictly I was justified in admitting that question because under Rule 51 sub-clause (xxii) :

"It shall not ordinarily ask about matters pending before any statutory tribunal or statutory authority performing any judicial or quasi judicial functions etc. etc."

Here is a case where some allegations against an officer were under enquiry.

Sri T. Nagi Reddy :— It is not a statutory tribunal or authority.

Mr. Speaker :— No, no, it was quasi-judicial enquiry. So strictly speaking this question should not have been permitted. But, since the Members felt that the Government were trying to shield him I wanted to allow it. That is the impression I suppose the Members are having.

Sri T. Nagi Reddy :— Even now I think, I have that impression.

Mr. Speaker :— Somebody said that the officer enquiring into this matter is related to the officer against whom allegations are made. Nobody has said as to how that man is related to this man except that both of them belong to Balija community or the Telaga community. Telaga community consists of about nearly 20 to 30 lakhs of people and if you go on saying that every member of the Telaga community is related to another member of the Telaga community, it may be too much. Whatever that may be.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇద్దరూ ఒక బురిదవారు కావడం వల్ల బంధువులని, ఇందులో పుంటన్నారని అనడం వ్యయం కాదు. కాని రాజకీయ గారే చెప్పినదేమంటే వారు, వీరు కలసి క్షాత్రంలో తిరుగుతున్నారని అన్నారు అంతే.

Mr. Speaker :— That is too much. He can refer to the action of any Minister in his capacity as a member of the Council of Ministers but not his private conduct outside the House. Because all are concerned with the private character. That is too much for the

members to descend to personal levels. Everybody has got his own mistakes and weaknesses. Why refer to small things, personal things. It would not be proper. So, I would request the Members, not to be very sensitive about all these things. Let us try to take them in good spirits. After all, Mr. Nagi Reddy or Mr. Latchanna, they in their own excitement sometimes have used strong words, I do not say they are unparliamentary to which every member on this side can take exception. I have asked them to take them in good spirit and they have been doing it. I would request you all to take it in the same spirit.

I want members to have free and fearless expression of views in this House. That is what I want.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు మమ్మల్ని ఎన్ని అన్నా మేము పట్టించుకోము. మెమో పెడతాము, పిటిషన్ పెడతాము అంటున్నారు. ఇది అంతా blackmail అవుతుంది అంటే మెంబర్లకు కాకపోతే ఎవరికి apply అవుతుంది.

Mr. Speaker :—No, no. What he said was there might be instances like that and if there are instances like that that will lead to blackmailing and it will amount to black-mailing.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—తమరు చెప్పినట్లు చెప్పిఉంటే నేను ఒప్పుకుంటాను. మరల చదువుతాను.

Mr. Speaker :—Nowhere it is stated that any Member of the House has resorted to black-mailing.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—“ఉద్యోగుల దగ్గరకు ఎవరైనా పోయి బెదిరించి, నేను చెప్పినట్లు చేస్తావా, లేకపోతే నీమీద అసెంబ్లీలో ప్రశ్న వేస్తాను” — వేయిస్తాను అని కాదు; అసెంబ్లీ మెంబరు వేసేది అన్నమాట—“లేక complaint పెడతాను; ఇంకో మెమో పెడతాను; అసెంబ్లీలో నిన్ను కడుగుతాను అని బెదిరించిన ఆవకాశాలున్నాయి”—ఇక్కడ facts చెబుతున్నాను. అట్లా జరుగుతుందేమో అంటే నేనూ వదిలివేసేవాణ్ణి.

Mr. Speaker :—He says there are some instances where some members have done like that. I do not know whom he is having in his view.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎవరో మెంబరు అయితే అందరిని అంటారా? ఆ మెంబరు ఎవరో బైట్లపెట్టమనండి. When he says members we are included in that. How can we be isolated? ఒక subject మీద మాట్లాడుతూ మా ఎదురుగుండా అట్లా అంటే అది మమ్మల్ని అంటున్నారు కాని మరొకరిని కాదు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir it is a well-known principle that any general allegation cannot be subject matter of privilege. నేను చదివి వినిపిస్తాను చూడండి, ఈ language చూస్తే అనలు privilege కు అవకాశం ఉన్నదేమో చూడండి. House of Commons లోంది—ఒక సోషలిస్టు M. P. మాట్లాడినది. It would be an opportunity to get rid of the crazy

Calling attention to a matter of urgent public importance: 20th September, 1967. 45

re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekalapalli.

re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some Goondas.

Tories, the wretches, rascals and the rascalions...." ఇటువంటివి చెప్పినా privilege కాదన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అవి House కు బైట అన్నారు, House కు బైట అనేది పేరు ; House లో అనేది పేరు.

Mr. Speaker :—I am equally sensitive about these things. If any Member were to say anything which amounts to a breach of privilege or contempt of the House; I would straightaway take notice of that. But in this case I feel that the Minister has not said with the object of bringing the House in contempt or with the idea of ill-treating any Member.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Intention లేదంటారా ?

Mr. Speaker :—In the course of discussion, naturally in the excitement....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ మాట అయినే చెబితే పోతుంది కదా, మీరు ఎందుకు అనడం ?

Mr. Speaker :—Whatever it is. Whether he says it or not it is for us to infer. In the context of the statement we have got to infer that it is not his intention to bring disrepute to the House nor disrespect.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—Expunge చేస్తే సరిపోతుంది.

Mr. Speaker :—The question of expunging arises only when the Members use unparliamentary language. The question is whether blackmailing is an unparliamentary word.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—Black-mailing or mens-rea was used in the context of the Member functioning in the House. It may not be his intention, I agree with that. But with regard to the particular Member, apart from the question of mentioning or intention, I would like to bring to your kind notice the Minister referred to black-mailing in the context of the Members working inside the House. Therefore that amounts to a sort of contempt of the House.

Mr. Speaker :—Any way, I will go through the entire proceedings.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

(i) re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekalapalli.

(ii) re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

Mr. Speaker :—Now we shall go to the next thing viz., Calling Attention Motions. The one given notice of by Sarvashri Nagi Reddy, Rajab Ali and others.

46   20th September, 1967.   Calling attention to a matter of urgent public importance;
re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Teku apalli.
re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, it is here a great difficulty arises. In some of these notices I am not referring to these particular things, I am referring in a general way, when investigation is going on if motions are brought and all sorts of allegations are made and I am compelled to reply that will lead to dangerous conclusions. My submission is I will only say, hereafter whatever they might say, I am sorry, I cannot agree, this is being enquired into. Otherwise, the difficulty is whatever I say here has got reflection there. You may kindly remember that many notices are being given here when they are under investigation.

Mr. Speaker :—Quite true. When a matter is under investigation or sub judice it is not proper to refer to it either on the floor of the House or even outside. But when a situation has arisen, where there is going to be or likelihood of breach of peace, naturally the Government comes in there.

If a member were to refer to the merits of the case, certainly it will not be admissible. A situation must have arisen where there is likelihood of breach of peace, in which case the Government has to take necessary precautions to prevent breach of peace. That way it arises. Not with regard to the merits of the case.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Let us see what they are going to say now. Now there are two motions on this. Now, I do not know whether there is compulsion on my part to reply. Supposing I do not reply, what will happen Sir? I just want to know because I am in a fix as what to reply. Friends make all sorts of allegations.

Sri T. Nagi Reddy :—It is not a question of allegation. Responsible members have gone to that area and enquired into it and if the Government promises that an enquiry into the whole affair will be made wherein certain serious charges are being made on certain very important people it would be fair. Certain others also have gone into the whole affair and enquired into it. The Government has to take it very seriously.

Sri T. Nagi Reddy :— టేకులపల్లి గ్రామంలో జరిగింది. గవర్నమెంటు అంతా refuse చేయవచ్చును. It is a matter of opinion for the Chief Minister to say that what we are saying is entirely wrong and not correct.

Sri K. Brahmananda Reddy :—My submission is this. When a matter is under investigation, I do not want to say that the Member is right or wrong.

Mr. Speaker :—The reason why I have admitted is this. They said that Tekulapalli and another village have been completely deserted. As a result very grave situation exists in these places threatening law and order.

Calling attention to a matter of urgent public importance : 20th September, 1967. 47

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Now you are saying with regard to the law and order, Sir. Let us see whether they go into the details or not. He has already started speaking. (Laughter)

Mr. Speaker :—Please do not go into all this.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—Certain incidents గురించి నేను answer చేయవలసిన అవసరం లేదని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. Single incidents అయితే వారు చెప్పింది నిజమే. అక్కడ వాతావరణమే chaotic అయితే దానిని గురించి చూడవలసిన అగత్యం లేనప్పుడు House ముందుకు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉందికదా.

Mr. Speaker:—What the Chief Minister said is this. Every day so many events take place in the State and every case where a grave offence has taken place, it cannot be a subject matter either in the form of Adjournment Motion or under Rule 74 or Short Notice Question.

Sri K. Brahmananda Reddy:—As you rightly observed, my submission is supposing there is a big strike, there is something urgent, supposing there is a commotion, I can understand. If for an ordinary crime in this State, whether it be murder, whether it be something else due to various reasons or subject matters of 74, it becomes very difficult and it becomes impossible and it is where Sir, the House will be indirectly responsible. That is my submission. All of us are interested in seeing to it that the investigation whatever is done by any police officer or somebody goes on without interruption or any such thing by the Assembly.

Mr. Speaker:—I quite agree with you. I will send to you a number of copies of the notices where I have disallowed all these things on the ground that it is sub-judice or under investigation. Only in those cases where the allegation is made that there is likelihood of breach of peace, then only in those cases I have allowed.

Sri K. Brahmananda Reddy:—You may kindly bear with me, Sir. I am not trying to question the Speaker's right to admit or the fact of admission. My only submission is, if it is under general strike or if it is under general commotion, it does not matter. But any particular offence wherever it is, it is very possible for any Member to tell the Speaker that this is a general law and order question and general question of tranquility because the Speaker is not expected to know what has happened. Therefore, my submission to you is as soon as these things come to you, you may ask me Sir, I will tell you and then you may admit them. Otherwise, you have also seen previously, not now, that for some small offence somewhere, some members attacking in the House, saying that such and such a Superintendent is not doing like this, such and such a Circle Inspector is not doing like this and Deputy Superintendent is not doing like this etc. This is very unfair, Sir, for any party.

48 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas

Sri T. Nagi Reddy:— Really, I am surprised that the Chief Minister has taken up this attitude especially on this question. This is not a question of ordinary murder here and there between two factions. This is not a question of only one or two being involved in a particular place. This is a question of the whole village. That is the point. The whole village was involved in this case and it is a question as to how for three days, the whole of the things went on and there was no interference from anybody. As a matter of fact it was isolated from the world some thing like two or three days. I have seen to it that responsible people who have enquired into the whole affair, where ? have also given reports as to what exactly happened they went and enquired and they got information as to how the houses were looted and how the belongings of those people were taken away and how women were raped; all these things are matters which are certainly very much agitating the minds of the whole district. There is no doubt about that. If the Chief Minister thinks that this is a small matter which ought not to be brought to the House, I am really surprised. There, certain very responsible Congressmen were also involved in this particular incidence wherein for three days the whole village was isolated from the world and certain things have taken place.

Mr. Speaker:— The allegation is made that some responsible Congressmen were involved and all that. How did you get that information?

Sri T. Nagi Reddy:— Because, some responsible M. L. As went to the village and got the information.

Mr. Speaker:— You are making allegation against—

Sri T. Nagi Reddy:— It is not an allegation Sir, my submission to the Chief Minister is—I have been requesting him quite often, even when Members from other side wanted, that on certain serious allegation an independent enquiry be made.

Mr. Speaker:— Whether the question of independent enquiry being made by an outsider when the matter is under investigation by the police. You might make an enquiry for your own satisfaction; all the same, you cannot say from your enquiry made, the information you got is correct information, whatever it may be.

Sri T. Nagi Reddy:— It is correct Sir, so far as we know and the Government may get information from their own men and say that information is not correct. It is a different matter.

Mr. Speaker:— When the matter is under investigation or under enquiry by concerned officer according to the Act under the Code, whether the question of making further allegation....

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1967. 49

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—నేను ఒక విషయం చెబుతున్నాను. అసంతృప్తం పట్టణం ప్రక్కన ఒక మర్దరు జరిగింది. ఒకటి కాదు అరు మర్దర్లు జరిగితే, ఒకే రోజున జరిగితే అక్కడ ఉన్న పోలీసు అధికారులచేత విచారణ జరిపించకుండా పైనుంచి విచారణ జరిపించడానికి కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నాను, అక్కడ జరిగే విచారణ న్యాయం కలిగించదనే అభిప్రాయంతో అట్లాగే అసంతృప్తం పోలీసు స్టేషనులో పోలీసువారు కొట్టిన డెబ్బలకు ఒకడు చనిపోగా పోలీసువారి చేతకాకుండా ప్రభుత్వం ఆర్. డి. వో. చేత విచారణ జరిపించిందంటే ఒక్కొక్కసారి కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులనుబట్టి లోకలు పోలీసుయొక్క విచారణ సక్రమమైనదికాదని అసలు వాళ్ళను తీసుకురాలేదని వచ్చినప్పుడు తప్పనిసరిగా అక్కడ ఉండే పరిస్థితినిబట్టి కేసునుబట్టి వీలయినంతవరకు ఒక యిండిపెండెంటు విచారణ జరిపించడానికి ప్రభుత్వం మీద ప్రెషరు వస్తే తీసుకుంటూనే ఉంది. అది యెవరూ కాదనలేదు. ఇంతకంటే సీరియసు యిస్యూ యీ మధ్యకాలంలో రాలేదు. ఇది మేము అంటున్నామని కాదు నల్లగొండ జిల్లానుంచి వచ్చిన శాసనసభ్యులు విచారణ జరిపించండి అంటే నేను నిన్న అంగీకరించాను కాని ప్రభుత్వం జరపదు.

Mr. Speaker.—Mr. Nagi Reddy, I am very much regretting that I am not able to agree with you ; when a matter is under enquiry either by the police or pending disposal before a Court, the question is whether anybody can express any opinion thereon....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా. ఒక మేటరు పోలీసు యెంక్వయరీలో ఉన్నప్పుడు చర్చించకూడదు, పోలీసు యెంక్వయరీ అయిన తరువాత కోర్టుకు పోతుంది, అప్పుడు చర్చించకూడదు అంటే అసలు చర్చించనే కూడదని డెరెక్టు చేస్తే పోతుంది కదా ?

Mr. Speaker :—It is not like that. What I say is I do not enter into the merits of the case.

Sri T. Nagi Reddy :—How can it be? I would like to know if we cannot enter into the merits of the case when the police enquiry is going on, if we cannot enter into the merits of the case after the police have filed it into the court when can a Member or the House demand that proper investigation be made? I want to know. Therefore, the point is that I have no objection if the Government takes it very lightly and says that this is a very small matter and the opposition is trying to make a hill out of the small mouse. Certainly not. వారు ఆ విధంగా అనుకుంటే I am sorry for them and it is very dangerous for them. అ పద్ధతిలో ప్రభుత్వం ఆలోచించినట్లయితే I can tell them very seriously that in a case like this wherein the whole village is involved and wherein according to our own investigations certain women were raped, I would certainly say that the Government's manner and methods of investigation and doing justice to the people will be

50   20th September, 1967.   Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

reflected on the entire Government and the party. If they are not prepared to take this seriously, then God save them but nobody else, I can say.

Mr. Rajab Ali, a Member of this House had himself personally gone to that place. It is not Communists doing something else or it is not a case where Communists were involved. Since we got the information of a very serious charge, a responsible and important Member of this House went straight to that village, made enquiries for his own satisfaction. It is only after we got the information from him that we placed the call attention motion; not simply because a certain section of Congress Members had given some public statement. We do not believe in either one section giving a public statement or another section rejecting it. It is only on the basis of investigation made by a responsible Member of this House who does not belong to either sections of Congress that we have got this to the notice of this House. I wish that it is in the interest of this House that Mr. Rajab Ali be heard as to why he brought this call attention notice here and as to how this matter was very serious and of urgent importance for the Government to hear and take as pertinent action as they would like to take.

Mr. Speaker :—The matter is sub-judice.

Sri T. Nagi Reddy :—How ?

Mr. Speaker :—I will tell how. The moment the complaint is made in a cognisable offence, a copy of the F.I.R. is sent to the Court and then the police officer, whoever he, may be enquires into the case and he has to send a final report after the investigation is completed. Either they refer the case as a mistake of facts or undetectable whatever it may be or they may lay a final charge sheet. The party aggrieved has got a remedy in the Court. If the party aggrieved feels that justice has not been done by the investigating officer or police, he can himself file a complaint before the Court and proceed and the rules are to the effect that from the moment that complaint is made till it is disposed of by the Court, the matter is deemed to be sub-judice pending disposal before a court of law. Now when you enter into the merits of the case and say that parallel enquiry was made by a responsible Member of this House and the enquiry discloses that the police has not investigated properly and when you begin to give your facts according to your enquiry on the floor of this House, all the proceedings of this House will be published on the very next day and that means you are creating entirely different opinion with regard to the offence proper. So when the matter is sub-judice, the question is whether anybody either a Member of this House or an outsider can refer matters which are sub-judice. That is why I said that this House is only concerned with regard to the breach of peace. If explosive situation has arisen and if there is likelihood of breach of peace, then the Government would come in. Otherwise, it would be

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1967. 51

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

a question of entering into every case. You make an allegation. They deny this allegation. Who is to decide which is true and which is false ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—తమరు చెప్పినది వాస్తవమే. సమస్య ఒక్కటే ఇది Sub-judice ఎప్పుడు అవుతుంది. Charge sheet పెట్టినతరువాత అవుతుంది.

Mr. Speaker : - No; No.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—నేను Lawyer ను కాను నాకు తెలిసినంతవరకు Police Charge sheet పెట్టినతరువాత ఎప్పుడు దానిని గురించి మాట్లాడితే.

Mr. Speaker :— The moment the complaint is sent to the Court, the case is registered and F. I. R. is sent to the Court, in a cognizable offence.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—Point of submission Sir, పోలీసు వారు ఎక్కడ ఏ సంఘటన జరిగినా Cognizable offence వుంటే వెంటనే F. I. R. issue చేస్తారు. F. I. R. issue చేసిన తీరునుంచి అది sub-judice అయిపోతుంది. అది ఈ సభలో చర్చించడానికి ఎలాంటి అవకాశము, ఆస్కారము లేదనే నిశ్చయానికి వస్తే ఈ సభకు చాలా ప్రతిబంధకాలు ఏర్పడుతాయి. Merits లోకి పోకుండానే facts law and order situation ఏవిధంగా భంగ పరుస్తున్నదనే ప్రమాదపరిస్థితిని సభ దృష్టికి తీసుకుని రావడానికి అవకాశము వుంటుంది. అదికూడ sub-judice అంటే ఆ facts ని narrate చేయడానికి ఆ facts యొక్క ఫలితముగా law and order situation ఏవిధంగా ప్రమాద భరితము అని చెప్పకోడానికి వీలులేకపోతే.

Mr. Speaker :—There is F. I. R. It is a public document. Anybody can take a copy of that public document. Anybody can publish it in the papers. You take a copy of your F. I. R. Beyond that you cannot note an enquiry and say that this is true point. This is very extraordinary case you are saying. I have yet to come across the case. Whether a parallel enquiry can be made and publicly discussed on the floor of the House saying that what they have done is wrong and this is true, etc.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—The Member wanted to be satisfied with the facts personally.

Mr. Speaker :—The Member went and enquired and then came to his own conclusion.

Sri T. Nagi Reddy :—If only this kind of procedure had been adopted in our National Movement against the incidents that had taken place several hundred times and if only this procedure was

52 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

adopted that every case that has been filed by the police as an F. I. R. in the Court cannot be enquired into, then there would not have been enquiry in Jalianwallah Bagh and there could not have been enquiry on a number of incidents. Therefore, for justice to be done, there are certain methods. Simply, because F. I. R. is already given no case can be discussed in this House is not correct. Certain thing has taken place ; F. I. R. is filed. Simply because F. I. R. is filed no discussion can take place etc. then can we discuss one incident, one in our life ? I do not think so. No single incident can be discussed.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Why should this House discuss?

Sri T. Nagi Reddy :—When the Government comes to rescue a certain set of persons from being involved in a particular case, then this House has got a right to ask for an independent enquiry ; if that right does not exist to me then why am I here for ? I want an independent enquiry.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I would request Mr. Nagi Reddy not to make reckless allegations.

Sri T. Nagi Reddy :—I would request the Chief Minister to keep his party-men in order. They have been giving statements.

Sri K. Brahmananda Reddy :— I will keep my partymen in order and I will keep him also in order.

Sri T. Nagi Reddy :—They have been giving statements contradicting each other with serious charges and such serious charges revolt the conscience of any human being with heart and mind. Let the Chief Minister make an independent enquiry.

Mr. Speaker :—Please do not side track the issue. Let me tell you certain cases in the country which have been taking place all these years. For maintaining law and order, in certain number of cases, the police resorted to firing. Number of people died. The question is whether they have committed an offence. Now in all such cases, I do not think any case is sent to the Court. What happens is the Government orders enquiry and if the Government orders enquiry it is not under the Criminal Procedure Code. For instance, in Madhya Pradesh, it is being done. Number of people were shot down and all that. It is not an offence under the Criminal Procedure Code. Similarly, even in Jalianwallah Bagh case, military shot down a number of people. It is not an offence committed by any private individual. Here, a set of persons, private individual or individuals have committed an offence. The matter is under enquiry by the police and then also finally by the Court. So this case stands on a different footing altogether.

Sri G. Sivaiah :—I would like to speak on the Criminal Procedure Code. I have got a different opinion in this matter. F. I. R. is sent to the Magistrate. He orders for investigation.

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1957. 53

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakshmineni Venkateswara Rao and his followers in Tekurapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakshmineni Venkateswara Rao by some goondas.

Mr. Speaker :—Who orders for investigation ? It is not the Magistrate who orders investigation. The police has got powers under the Criminal Procedure Code to conduct investigation by themselves.

Sri G. Sivaiah :—The question is, the matter brought to the notice of the Magistrate in the Court is only regarding the incident. But the cases will not be sub-judice because it is only after filing the charge sheet, the Court is seized of the matter. Therefore, no matter before a charge sheet has been filed, cannot become sub-judice and this is my clarification Sir.

Mr. Speaker :—I do not know. Today is perhaps a lawyers' day in the House.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇందులో ఒక important issue వుంది. తమరు ఇన్వెంటోరీ ruling precedent గా ఇవ్వబడుతుంది.

Mr. Speaker :—I am only saying that under rules, we cannot raise issues which are sub-judice or which are under enquiry. There is no question of my ruling being given. The rules are there. Matters which are sub-judice or which are under enquiry cannot form subject matter of discussion in this House.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—Sub-judice అనేది ఆ accused ఎవరైతే వుంటారో వారికి సంబంధించినంతవరకు sub-judice అవుతుంది ఈ రోజున మనముచేసే ఈ రిపోర్టుగాని complaints గాని ఆ accused కి సంబంధించికాదు ఒక సన్నివేశము గురించి, దానిలో ఎవరికైతే ప్రవేశము ఉన్నదో వారి గురించి, జరిగే విషయాలు చెబుతున్నాము. అక్రమ చర్యలు ఆ accused కి సంబంధించి కనుక అయితే తమరు చెప్పినట్లు sub-judice అట్లాకాకుండా supposing 10 మంది బయటవారు వుంటారనుకోండి.

Sub judice is only in regard to that accused who is involved in it and against whom the F. I. R. is registered. Supposing there are other persons accused and against whom we are saying that purposefully they are doing all these things and changing the atmosphere etc., then what happens ?

Mr. Speaker :—With due respect to him and his experience at the Bar, anything which goes to prejudice an enquiry or a matter which is sub judice, is a thing which ought not to be done. [Sri A. Madhava Rao rose in his seat] Please don't try to confuse me. I have a clear head. You also have a clear head and not confuse me.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఇవాళ తమరు సెలవిచ్చినట్లు ముఖ్యమైన విషయంపై సభలో సబ్జుడిస్ అనే విషయం గురించి ఒక అభిప్రాయానికి తమ ద్వారా

54 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

తెలిసినప్పుడు ఇక ముందు కార్యక్రమానికి ఉపయోగపడుతుంది. కోర్టులో ఎఫ్.ఐ.ఆర్. వచ్చిన తరువాత అది కోర్టు దృష్టికివచ్చింది కాబట్టి అది సబ్జుజుడిస్ ఆవుతుందని తమరు నెలవిచ్చారు తమరు నెలవిచ్చినదానికి సంపూర్ణ గౌరవప్రతిపత్తులు ప్రకటిస్తూ మళ్ళీ ఒక సారి ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. ఇప్పుడు ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను ఒక కోర్టులో ఎఫ్.ఐ.ఆర్. వచ్చిన తరువాత, ఆ ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో ఒకటో రెండో ముగ్గురో ఎక్కువ పేర్లు వున్న తరువాత ఆ ఎక్కువ కోర్టు మెజిస్ట్రేటువద్దకువచ్చి అయ్యా ఫలానా పెన్షన్ క్రింద ఎఫ్.ఐ.ఆర్. వచ్చింది, పోలీసువారు నన్ను అరెస్టు చేయబోతున్నారు, నన్ను విడుదల చేయండి ప్రభూ అని కోర్టులో అడిగితే కోర్టువారు తీర్పులు ఇస్తున్నారు. దానికి అనేక రూలింగ్స్ ఉన్నాయి. మా ముందు ఏ చార్జి ఉన్నదో ఆ చార్జిపైన పోలీసువారు నిన్ను తీసుకువచ్చి కోర్టులో ప్రవేశపెడితే తప్ప నేను నీకు బెయిలు ఇవ్వడానికి అధికారంలేదు. సంపూర్ణంగా రాలేదు, ఏదో అస్కారంలేదు, నీపై నేరం ఏమిటో నాకు తెలియదు కాబట్టి ఈ విషయం నా దృష్టికి ఎఫ్.ఐ.ఆర్. ఇచ్చారు కాని మేము ఆ మేజిస్ట్రేటు స్క్విజ్ చేయలేదు, అది మా పర్వాలేదు సంపూర్ణంగా లేదు. పోలీసువారు మీ మీద చార్జెస్ పెట్టి తీసుకువస్తే కాని మేము విచారించము అని చెబుతున్నారు. కనుక ప్రాక్టికల్ పర్సన్తో కోర్టు దృష్టికి ఎప్పుడు సంపూర్ణంగా వస్తుందంటే చార్జి షీటు ఫైల్ చేసి ఆ వ్యక్తులను, ఆ విషయాలను, ఆ వివరాలను కోర్టులో ప్రవేశపెడితే వస్తుంది: హరింగ్స్ ఎలా వున్నప్పటికీ మన దేశంలో మన ప్రాక్టీస్ మన అనుభవం మన సమస్యలన్నీ కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించాలి.

Mr. Speaker :—Under Sections 497 and 498 of the Cr. P. C. any court, including the III Class Magistrate's Court has got powers to release on bail even the very next moment he is brought to court; no condition is laid down there.

Sri K. Brahmananda Reddy :—'Whenever' he is brought or appears' అని కూడా వుంటుంది. ఆ లాంగ్వేజ్ కూడా చూడండి.

Mr. Speaker :—I do not like to restrict the rights of Members in this House. So far as these issues are concerned, I would only say that whenever a proper enquiry is not made or whenever the State feels that mischief is being done or an explosive situation has arisen and where the Government has to interfere in the interests of law and order, you can certainly discuss all these things.

(Sri A. Madhava Rao rose in his seat)

Mr. Speaker :—Let us not go into the merits. I would only say, as far as matters which amount to contempt outside this House should not be discussed here in this House, because when a Member says the same thing outside it may amount to a contempt of court, but if he says in the House because you have got a right as Member

Drawing attention to matter of urgent public importance: 2nd September, 1957. 55

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

of the House and nobody can charge him for contempt of court. Whatever it is, the principle is, what amounts to contempt of court outside should not be referred to in this House. Please bear this in mind. Beyond that, I do not want to go.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I would request you to further consider also; apart from the fact of sub-judice, supposing in any State whether in this State or some other State there will be thousands of criminal cases under several sections, supposing on every case, on every report, on every allegation of offence an hon. Member raises this question.... (Interruption).

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అట్లా ఎవరూ చెప్పలేదు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—It is a question of right చెప్పడం, చెప్పకపోవడం వేరు విషయం.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు అనుకొంటూ వుంటారు. ఇక్కడ వుండేవారు ప్రతి రోజు ఇటువంటిది ఏదో తీసుకువస్తూ వుంటారు. We are very responsible Members. We bring only very serious matters on the floor of the House; and the Chief Minister may be perfectly sure that the opposition acts in a most responsible manner and brings only those things on to floor of the House, which are most dangerous to the State and in the interests of the Government. If you refuse to take it, I cannot help it.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Why should I refuse? The point is this. మీ గొప్పను గురించి చెప్పుకొన్నప్పటికీ నేను ఒప్పుకొంటున్నప్పటికీ అనేక సార్లు ఈ కానసభలోనే చిన్నచిన్న కేసులు నల్గొండలో ఆ సర్కిల్ ఇన్స్ పెక్టర్ ఇలా చేశాడు. అక్కడ ఆ సబ్ ఇన్స్ పెక్టర్ ఇలా చేశాడు అని ఇట్లా.....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఇక్కడ చేసింది సబ్ ఇన్స్ పెక్టర్ కాదు. ఇక్కడ చేసింది సబ్ ఇన్స్ పెక్టరు అయితే it would have been a different matter. ఇక్కడ చేసింది మరొకరు. మేము సబ్ ఇన్స్ పెక్టర్ మీద తీసుకురాలేదు. We brought in only law and order situation.

[LOT OF COMMOTION IN THE HOUSE PORTIONS NOT RECORDED AS ORDERED BY THE CHAIR]

Mr. Speaker :—The House now stands adjourned till 11-00 A. M.

(The House reassembled at 11 A. M.)

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ టి. రత్న సభాపతి :—ఒక చిన్న విషయం ఇక్కడ కొన్ని విషయాలు unhappy గా జరిగిపోయాయి. అది ఎప్పుడు, ఏది sub-judice అన్నది కూడా

56 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

ఒక Ruling complete గా ఇచ్చే దానికి Chief Minister గారు ఒకటి propose చేశారు. మేము call attention notice మీద సంతకాలు పెట్టాం గదా ? దానిపైన వారు మిమ్ములనందరినీ respondents చేసి court కి వెడితే బాగా ఉంటుంది. ఇది ఎప్పుడూ కాళ్ళతండా ఉండేది గనుక. ఇది convention గా judicial గా చేస్తే మంచిది గనుక, ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాం. ఇది Chief Minister గారు అమలుపరిస్తే చాలా సంతోషస్థానము అని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—It is a matter between you and the Chief Minister. I have nothing to add.

శ్రీ వి. రత్న సభాపతి :—House లో జరిగిన దానిపైన Ruling ఇస్తున్నారు అనుకోండి. News Papers లో దానిపైన వారం రోజులుగా చర్చలు జరుగుతున్నాయి. Statements, Counter Statements వస్తున్నాయి. అక్కడ sub-judice కానిది ఇక్కడ sub-judice ఎట్లా అవుతుందని అడుగుతున్నాను ?

Mr. Speaker :—In the matter of admitting matters under Rule 74 I have been trying to be as liberal as possible because I want to give opportunity to members as far as possible to express their views. At the same time, I want members to be restrained in expressing their opinions. I have been appealing to members time and again to exercise some restraint while expressing their opinions. If they do not maintain order in the House, how am I to conduct the proceedings. Dispassionately and calmly they can convince me. Why unnecessarily get excited? Mr. T. Nagi Reddy, a seasoned politician, who has got so much parliamentary experience, if every time he gets up and goes on speaking, how am I to conduct the proceedings of the House. And then openly they are making allegations that I have been doing things unjustly. The moment you hon. Members feel that I have been trying to support this side or that side, the moment they do not have confidence in me, I will not stay here. What I mean is, although something of importance has taken place and an grave one I do not just admit the motion under Rule 74 nor a adjournment motion nor a short-notice question; it is only in cases where something else is likely to take place somewhere as a result of things which have already taken place. What I am asking the House is, without entering into the merits of the case members may say what they want. We do not know whether the members of the opposition are in the right or others are in the right. Nobody knows unless the Court gives a finding, and it is not proper for responsible members of the House to express any opinion on any matter which is pending enquiry. As I have been telling over and over again, any statement made by a Member I am prepared to accept so far as I am concerned. If a responsible member has got any personal knowledge, he may say something. But if he were to make an enquiry and say "my enquiry has disclosed this" and if he were to come forward with findings of his own enquiry, I do not know whether the House will accept them

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1967. 57

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas

because that enquiry may be a one-sided enquiry. Your people may tell your men something, and similarly their people may tell a number of things to their people: they have their own version. It is not for this House to express any opinion as to what has taken place, nor for the House to probe into the matter.

So, I am only making an appeal to the House to observe some order and some discipline and not to exhaust my patience. I have been observing again and again that members get up and start speaking. Can't the members argue with me and convince me. If at every stage members get up and go on speaking, it looks as though they can say anything they want any time and others cannot. What is the fun of Sri Ratnasabhapathy saying that the Chief Minister cannot say what he did? Has he no right to express his own opinion. As long as members use parliamentary language, they can say anything they want. What prevents you from expressing your views? At the same time you must confine your selves to rules. Not only at one place but at half-a-dozen places, the rules say that matters which are under enquiry or sub judice cannot be referred to in the House, in question hour, in adjournment motions—everywhere; and still you say the Chief Minister has said something to which you are taking exception.

Sri B. Ratnasabhapathy :—No, Sir. We are only accepting the proposition which he has made. Call Attention Notice

ఇచ్చిన తీర్మానం ఏమిటంటే. ఈ విషయాలు మీ చొప్పుకి, Assembly Members చొప్పుకి తీసుకోవాలంటే. ఇవన్నీ కూడ, మేము చెప్పకముందే refer అయి వచ్చి పోయాయి. పేపర్లలో for and against చర్చలు జరుగుతున్నాయి. విన్నూకూడ పేపర్లలో ఒక statement వచ్చింది. Responsible Members of Parliament and Assembly ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. ఆ doubt నే తమకు మనవి చేసుకొంటున్నాను. అంతకంటే ఏమీలేదు. కాని నేను Chief Minister గారు చెప్పినదానిని exception గా తీసుకొనటంలేదు. వారు చెప్పిన proposal ని మేము accept చేశాము. We are prepared to stand in the dock if the whole thing is taken to Court or the signatories to the call-attention motion sue for contempt.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I do not want to interfere. Whatever any member says outside, there are other things governing that. Supposing a member says something in a matter which is sub judice or under enquiry, he takes his own risk. But on the floor of the House members are protected.

Mr. Speaker :—Members of the House stand in a privileged position. They are privileged to say anything they want. Nobody can sue for contempt or defamation in a Court. That is exactly the reason why I have been appealing to members to be careful when making allegations, particularly serious allegations against the public

58 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakshmineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli

re : Alleged attack on Sri Lakshmineni Venkateswara Rao by some goondas.

or the others. That is because the others are in a helpless position: they cannot defend themselves and they cannot proceed against members in a Court of Law; they have no remedy. There is, therefore, a greater responsibility on every member of the House to realise his position.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—అధ్యక్ష, చాలా clear ruling ఇచ్చారు. తమకు చాలా ధన్యవాదాలు. మరొక విషయము. తమకు మనవిచేయదలచుకొన్నాను. ప్రతి సభ్యునికీ తాను చెప్పదలచుకొన్నది చెప్పే హక్కు ఉన్నది. పార్లమెంటరీ language చెప్పాలని తమరు నెలవిచ్చారు. చాలా సంతోషం. అలాగే, Leader of the House మాట్లాడుతున్నా, ఇంకొక మంత్రిగారు మాట్లాడుతున్నా, ఇంకొకరు మాట్లాడుతున్నా, కూడా అంతా వారి monopoly of the whole House time అన్నట్లుగా whatever may be the importance and the greatness of the person, it is not as if there is no opportunity to other Members. That does not add to the decorum of the House. I beg of you to clearly lay down that every possible opportunity should be given to every other member who wants to speak, to express his opinion. Please pardon me, Sir, for submitting this to your kind consideration.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇప్పుడు తమరు ఈ call attention గురించి ఇచ్చిన ruling విషయంలో ఒకటి సవినయంగా చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది.

Mr. Speaker :—You have managed for 5 years and another 6 or 7 months. It is not as though this issue has come before the House for the first time. Similar matters were admitted previously, I am only saying that in the interests of the public, in the interests of administration of justice, as far as possible members should restrain themselves and speak without prejudicing matters which are under enquiry before a Court. What is the object of giving notice of a motion under Rule 74 ? It is to draw the attention of the Government, of the concerned Minister, with regard to any injustice that might have been done. If you think that Government have not taken prompt action in any particular manner, you can send an adjournment motion or move a motion under Rule 74 and ask the Government to take immediate action. Now, in a matter like this I do not know the present situation. According to you, a very grave situation has arisen where there is a likelihood of breach of peace. Apart from that, even in a matter under enquiry, if you feel that the concerned authorities were not enquiring properly or not doing the work properly, bring it to the notice of the Chief Minister and tell him that the Officers are not doing their duty properly. If necessary, that officer will be sent out and some other officer will be entrusted with the work. Supposing your people are in the wrong, you should have no objection to your people being punished; similarly if the other people, the Congress people or the Congress Government, are in the wrong, they should

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1967. 59

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on S. i Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

not try to protect them and shield them. Some people, because they are the party people, they should not do such things. There is a duty cast to conduct an investigation impartially, and if you feel any person is not discharging his duties impartially, bring it to the notice of the Government. That is the only thing about which I am appealing to the House.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : — ఇప్పుడు ఈ సందర్భంలోనే నేను తమకు మనవి చేయదలచుకొన్నది. ఇదివరకు general గా రాష్ట్రములో ఏమూల గాని ఎక్కడ గాని ఒక పెద్ద ఘట్టన జరిగినప్పుడు, దానిని వేదిక మీద తీసుకురావడము, దానిమీద ఏదో ఒక statement గవర్నమెంటు ఇవ్వడము జరుగుతున్నది. ఈ విషయంలో తమకు కూడా చాలా ఉదాహరణ ఉండడం, మన శాసనసభలో గత 5 సంవత్సరాలుగా ఇప్పటివరకు కూడా అట్లాగే సాగుతూ వచ్చింది. మరి ఇప్పుడు తమరు ఒక ruling ఇచ్చారు. అది చాలా difficulties కు దారి తీస్తుంది ఉదాహరణకు, ఒక officer ఉన్నాడు. ఆయనపైన కొన్ని allegations వచ్చినాయి. ఆ allegations లో investigation జరుగుతూ ఉండగా అతనికి ఒక promotion ఎందుకు ఇచ్చాడు అని ఒక relevant question వచ్చినప్పుడు అది ఎట్లాగు. అది వీలులేదు అంటే, అది ఒకవైపున అది ఈ వేళ వచ్చింది. తరువాత రేపు ఒక firing జరుగుతుంది. ఒక S.D.M. enquiry చేస్తూఉంటాడు, మీరు ఇచ్చినటువంటి ruling ప్రకారము అది enquiry లో ఉన్నదనిగాని. The matter is under sub-judice, you cannot open your mouth” అంటే, suppose judicial enquiry వేయమని అడుగుతాము అనుకోండి, అది అడగడానికి హక్కు ఉన్నట్లులేదా. కనుక అట్లాంటి కొన్ని complications arise అవుతున్నాయి. కనుక ఈ ruling విషయంలో కొంత reconcile చేయ వలసి యుంటుంది.

అది ఎట్లాగు, అది వీలులేదు అంటే అది ఒకవైపు—అది ఈవేళ వచ్చింది. తరువాత రేపు ఒక firing జరుగుతుంది. ఒక S. D. M. enquiry చేస్తూఉంటాడు. మీరు ఇచ్చినటువంటి ruling ప్రకారము అది enquiry లో ఉన్నదనిగాని, the matter is sub-judice, you cannot open your mouth అంటే suppose judicial enquiry వేయమని అడుగుతాము అనుకోండి, అది అడగడానికి హక్కు ఉన్నట్లులేదా. కనుక అట్లాంటి కొన్ని complications arise అవుతున్నాయి. కనుక ఈ ruling విషయంలో కొంత reconcile చేయవలసి యుంటుంది.

Mr. Speaker :—There is no question of giving my ruling here. The rules themselves are clear on the point. While you cannot enter into the merits of the case, you can question the procedure or injustice that is being done by the enquiring officer. What is the question of giving a ruling?

60 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance;

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakshmineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakshmineni Venkateswara Rao by some goondas.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—Sub-judice ఎప్పుడు ఉన్నది ఒక debatable point.

Mr. Speaker :—Supposing there is a police firing. The Sub-Divisional Magistrate is empowered to give order under the Criminal Procedure Code. At this stage you give notice under Rule 74. Can you enter into the merits of the case and say: “so and so fired, that a number of people were shot” etc. and give details?

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— ఇక్కడ ఇప్పుడు ఎవరిపైన అత్యాచారాలు చేశారో ఆ details తోకి వెళ్ళేడు. వారు ఎవరో మాకు తెలియదు. ఆ పేర్లలోకి వెళ్ళడం లేదు.

Mr. Speaker:—That is what I am saying. I am only saying that not enter into details. Beyond that I am not saying anything. Sometimes it might do harm to the party concerned. The object is that justice should be done and, when the Chief Minister makes a statement, supposing he also expresses his opinion, will it not go against you. Particularly, when a person in authority says something about his subordinates conducting the investigation on the floor of the House, will it not go against you? We are interested in justice being done and in impartiality.

Sri G. Sivaiah :—With due respect, I would like to submit that two issues have arisen here. One is, you were pleased to admit a motion under Rule 74 after seeing the material placed before you. Before the hon. members concerned could speak on the matter, all these things are coming up. There are serious allegations made by members who have given notice of the motion about certain things which have taken place. Probably, it is only after hearing them that we can understand the matter. Before it started, a suggestion has come from the other side of the House not to allow the discussion on the motion. If a matter, just because it relates to a cognisable offence and has been reported under F. I. R., is not allowed to be discussed, that will restrict the members' rights to discuss. The Leader of the House has suggested to the Speaker, infringing the rights of the Speaker, whether a Member who gives notice of such a motion can discuss it and whether such a motion can be admitted. That is how the suggestion has come from the Leader of the House. Then what is the use of saying that we can discuss everything....

Mr. Speaker:—There is no question of my discussing the matter. Whether the Leader of the House or the Leaders of the Parties concerned before admission. So far I have not done it and I do not think I shall do it in future also. On the merits I go through the notice and I admit it or disallow it. When you give notice, you make a number of allegations; I am not there to decide which of them is admissible or inadmissible. It is not as though I am treating it as evidence; it is not evidence. I read the whole thing, form an impres-

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1967. 61

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

sion and consider whether it is necessary to admit the motion or not. Strictly-speaking, when a matter comes up before the House you cannot raise all these things, whatever you might have stated in your notice. Otherwise, in every case you give notice of, I shall have to express my opinion and say this is not admissible, etc. That is not strictly done.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ఈ call attention motion యిచ్చినప్పుడు దానిలోనే ఆ గ్రామాలలో జరిగిన పరిస్థితులను వివరించాము. అక్కడ జరిగిన విషయాలు మాకు తెలిసినవి చెప్పాము. ముఖ్య మంత్రిగారు అవి జరిగినవనో జరగలేదనో చెప్పవచ్చును.

What we do is, we read the whole thing—whether it is admissible or inadmissible, we read the whole thing and form an impression. That is for admission or disallowing. That is all. Then there is no question of my discussing with the Chief Minister or any other Minister before I admit it. The only thing is if any member feels that I am not taking a correct decision or giving a correct ruling, he is at liberty to come and discuss with me in my chambers. Every member has got a right to discuss with me. I am one of those who do not claim to be infallible. After all, I am likely to commit mistakes. At the same time, if I commit a mistake, I may not immediately revise the decision once I pronounce my ruling, but later on if you convince me I am prepared to rectify my mistake and ~~admit my mistake~~. That is what I have been telling the House. But members, if you want to have your own way of doing things, please tell me; I will decide for myself. If you want to have your own way of doing things, getting up whenever you want and speaking whenever you want, please tell me, I will decide for myself.

[Sri K. Prabhakar Rao rose in his seat]

Mr. Speaker :— That is what I want you to learn. When a member is speaking, please sit down. I will call you afterwards.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ముఖ్య మంత్రిగారు చెప్పవచ్చునుగదా?

Mr. Speaker :—How can he say that,—whether it has really taken place or not.

Sri T. Nagi Reddy :—Then he can say—there is one thing. All these reports which I have made on the floor of this House here may not form part and parcel of the F.I.R. and I know that they have not formed, because అక్కడ village లో కొన్ని సంఘటనలు జరిగాయి. ఎన్నో ఉదయం కూడ పత్రికలలో statements వచ్చినాయి. వరుసగా వస్తున్నవి అన్నది కూడ. ఈ సంఘటనల మీద ఒక నక్రమయైన వివరాల అరిమిందమని కోరబడినది. యీ call-attention motion అలావుము.

62 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

Mr. Speaker :— You are perfectly justified in asking for an impartial enquiry.

Sri T. Nagi Reddy :—Exactly that is what we ask for. మేము అడగడం చుకున్నది కూడ అదే.

ఓస్టర్ స్పీకర్ :—నాని మీ enquiry లో తెలిసిన information ను బట్టి మీరు House లోకి వచ్చిన తరువాత యీ విధంగా జరిగింది, ఆ విధంగా జరిగింది. ఫలానవారు చేశారు అని మీరు చెప్పినప్పుడు if that matter gets into the record.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ఫలానవాళ్లు అని మేము ఎత్తడం చుకోలేదు అద్యక్ష. అందుకే నన్ను యీ call attention మీద మాట్లాడనిస్తే ఒక్కపేరు కూడ వచ్చేది కాదు.

ఓస్టర్ స్పీకర్ :—నాకు తెలియదు మీరు ఏమి చెబుతారో. At the same time మీరు పేర్లు చెప్పినా చెప్పకపోయినా, యింత ఘోరం జరిగిందని, అడవారిని అలా చేస్తున్నారని, అది ఇట్లా ఉన్నదని ఆ details లోకి పోయి మా విచారణలో యిది తెలిసింది, యీ విధంగా జరిగిందని మీరు చెప్పినప్పుడు—naturally if that is not eschewed, Press people will publish it.

Sri T. Nagi Reddy :— They have already published. అయితే రేపటి నుంచి యిలాంటి సంఘటనలు జరిగితే ఏదీ యీ హౌసు ముందుకు తేవడానికి వీలులేదు. ఏదైనా గ్రామంలో ఒక ఇల్లు యాటీచేస్తేనో, స్త్రీలమీద చేయి వేస్తేనో— యిలాంటి సంఘటనలు జరిగినప్పుడు వాటిమీద విచారణ జరిపించండి అని అడగడానికి వీలులేదు కదా ?

Mr. Speaker :—I have tried to make myself as clear as possible. I said you can raise the issue but not enter into the merits of the case.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : — Merits అంటే — ఫలానా గ్రామంలో యీ సంఘటన జరిగిందని, అది ఎవరు జరిపించారనే దానిమీద న్యాయమైన విచారణ జరపండి అని అడగడానికి హక్కు లేకపోతే, అవలు జరిగిన సంఘటన చెప్పడానికి వీలులేకపోతే, ఇక దానిమీద న్యాయమైన విచారణ జరపమని అడగడానికి ఎక్కడ వీలున్నది ? కాబట్టి నేను F.I.R. కు సంబంధించి merits of the case లోకి పోవడంలేదు. అవలు నాకు law తెలియదు. To speak the truth, I always keep myself outside from getting into the trouble of law and I have done it more successfully than any member who knows law. ఎందుకంటే నాకు కొంచెం common sense ఉన్నది, out of political experience. నేను ఎప్పుడూ కోర్టుకు సంబంధించినంతవరకు కోర్టులోకి వెళ్ళే యాంతరము చేయలేదు. ముందు కూడ

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1967. 63

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

చేయగలుగుతానని అనుకోను. అవసరం వచ్చి wanton గా ధిక్కరిస్తే తప్ప కనుక ఆ సంఘటన చెప్పి దానిపై విచారణ జరపండి అని కోరడానికి యిచ్చినటువంటిది యీ call attention motion. అయితే అది చర్చకే రాకూడదు అని వట్టుబడిలే...నేను మిమ్ములను కోరేది యిక్కడ ఎలాంటివి రావచ్చునో చెప్పండి. ఎందుకంటే ప్రతిదీ F.I.R. కు పోతుంది. There is no doubt about it. This House will have no right to discuss any issue which is of the greatest importance so far as people are concerned and yet we will not be able to discuss it. అది కోర్టులో ఏదైనా విచారణలో ఉంటే అది వేరే సంగతి. నాకు నిజంగా అర్థం కానిది—ఎన్ని విషయాల మీదనో ఎన్నో సంవత్సరాలుగా పార్లమెంటులోగాని యిక్కడ గాని చర్చిస్తూ వచ్చాముగాని, యిప్పుడు దీన్ని చర్చించడానికి పీలులేదని ఒక్కసారి నిర్ణయానికి వస్తే I do not know what the future is going to be so far as getting justice through this House. I am really afraid that nothing can be raised in this House of any matter of this nature and allow the Executive and the Government to go scot free and do as they like. అదే position అవుతుందని నా opinion ఆ position రాకూడదు వస్తే....

Mr. Speaker :—Where does the Government come into the picture ?

Sri T. Nagi Reddy :—Because the Government obstructed the discussion of this question here. ఈ దివం చీఫ్ మినిష్టరుగారు చేపినసని ఏమిటి : దీనికి discuss చేయకూడదన్నారు. దేనికి :

Mr. Speaker :—His contention is that any matter which is under enquiry or sub-judice can form part of subject-matter of discussion in this House.

Sri T. Nagi Reddy :—I did not say that.

Mr. Speaker :—What is it you said ?

Sri T. Nagi Reddy :—My contention is .. ..ఆ subjudice అడ్డం రాకుండానే, ఎంక్వైరీలో ఏమి ఉన్నది : చూడండి.

Mr. Speaker :—I am not able to understand a situation where, when a matter is subjudice, you are going to refer to it without entering into details.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఒక నిర్ణయం చెప్పండి — ఎప్పుడు sub judice కాణ్. discuss చేయడానికి పీలులేదో ఒక కేసు చెప్పండి. I will put it the other way When is it not sub judice? ఒక సంఘటన జరుగుతూనే — అది enquiry లో ఉండగా sub judice, ఇక అయిపోయిన తరువాత sub judice—because we can not discuss the decision of a court, అయినప్పుడు ఎప్పుడు sub judice కాదు : కాబట్టి there is a process of sub judice also.

464 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

పేర్లు ఎత్తకుండా వారు ఎవరి మీద కేసు పెట్టుతున్నారో దానికి సంబంధం లేకుండా, అది sub judice కాకుండా గ్రామంలో జరిగిన సంఘటనలు మొదలై నవి చర్చించడానికి కనీసం మేము opinion చెప్పి దానిమీద మీరు లోకల్ గా ఎంక్వైరీ చేయండి. లేక పై నుంచి ఎవరినైనా పంపండి అని చెప్పడానికి వీలులేకపోతే యిక ఎట్లా ?

Mr. Speaker :—You remember you said some congress people are responsible for all this....

Sri T. Nagi Reddy :— I said that after a long series of things have taken place, not in the beginning. In the beginning when I opened my debate, I did not do it. I was very careful. When they said they were not doing it, I countered them saying that your own Congress people said it.

Mr. Speaker :—Will it not be entering into details?

Sri T. Nagi Reddy :— Their attempt was to obstruct from beginning to end. It was very clear that they did not want to discuss because some of them are involved.....

Mr. Speaker :—I do not like to discuss with you any longer. I hope I have made myself clear.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఇలాంటి ఇన్క్వైస్ ఏ దశలో చర్చించవచ్చును; ఏ రూపంలో చర్చించవచ్చును అన్నది— యీ దినము వచ్చిన దానినిబట్టి మీరు కొంత క్లారిఫికేషన్ ఇస్తే.....

Because at the rate at which the whole discussion has taken place, it has given rise to the opinion—I have formed the opinion that nothing can be brought on the floor of the House which under either Police investigation or Sub Inspector's investigation or Head constable's investigation or ordinary Constable's investigation.

Mr. Speaker :—I have tried to make myself clear as far as possible by reading out the relevant rules. The rules are clear by themselves.

Sri T. Nagi Reddy :— Even this has come within the purview of the rules. ఈ మోషన్ రూల్స్ లో ఇమడగలదని ఇచ్చాము; అది ఇమడదు అనేదిబట్టి.....

We would like to hear what else can be brought within that?

Sri K. Govinda Rao :—Proviso to Rule 96 (6) says that "Provided that the Speaker may, in his discretion, allow such matter being raised in the House as is concerned with the procedure or subject to stage of enquiry if the Speaker is satisfied that it is not likely to prejudice the consideration of such matter by the Tribunal or Commission or Court of Enquiry".

Mr. Speaker :—That is exactly what I am saying

Calling attention to matters of urgent public importance: 20th September, 1967. 65

re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—కాబట్టి ఇప్పుడు సేచర్ ఆఫ్ ది బ్రూల్ వచ్చింది తప్ప, మిగిలినటువంటి మేటర్స్ లోనికి వెళ్ళినటువంటి సమస్య లేదు.

Mr. Speaker:— The very fact that I admitted it....why did I admit it? Because, I am convinced that this is a matter of urgent public importance. Otherwise, I would have disallowed it. Having admitted it, you should not refer to matters which are subjudice. That is why Rule 66 says:

“ 66. Motion for discussion on matters before Tribunals, Commission, etc.—No motion which seeks to raise discussion on a matter pending before any statutory tribunal or statutory authority performing any judicial or quasi-judicial functions or any Commissioner Court of Enquiry appointed to enquire into or investigate any matter shall ordinarily be permitted to be moved:

Sri K. Govinda Rao:— As per the rules, we can raise the matter, and the Speaker can allow such matter being raised as is concerned with the procedure or subject or stage of enquiry, if the Speaker is satisfied that it is not likely to prejudice the enquiry. అంటే పోలీసు ఆఫీసర్స్, ఎవరో ఎంకవైర్ చేస్తూ ఉంటారు. వార్టిషిట్ పెట్టేవరకు ఒక స్టేజి. వార్టిషిట్ పెట్టిన తర్వాత, బ్రూల్ ప్రారంభం అయిన తర్వాత ఇరకొక స్టేజి.

Mr. Speaker:— This is all right.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—కాబట్టి ఇప్పుడు సేచర్ ఆఫ్ ది సబ్జెక్ట్ మేటర్ తీసుకువచ్చాము తప్ప, అంతకన్నా—మెంబర్స్ లోకి వెళ్లింది లేదు కాబట్టి. The member may be allowed to proceed with the motion.

Mr. Speaker:—I am not objecting to the member saying something. The moment it is admitted, I will call upon the member concerned to say what he wants to say. But I am only requesting him not to enter upon the merits of the case. Now, Mr. T. Nagireddy, or any one of you may speak on it.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:—అధ్యక్ష, వారు కార్ ఎటెషన్ మోషన్ లో తీసుకు వచ్చిన విషయాలు ప్రతిరోజూ జరుగుతూనే ఉంటాయి. ఇటువంటి ఇన్విడెంట్స్ వందలకొలది జరుగుతుంటాయి. పూత్యలు, జరుగుతున్నాయి, డేప్స్ అడుగు తున్నాయి. పీనల్ కోడ్ లో ఉన్నటువంటి ఇన్విరకాల కేసులు జరుగుతున్నాయి. అయితే అవి ఎప్పుడు మననభయోక్త ఫిక్చర్ లోకి వస్తుంది. అన్నది మనం ఆలోచించాలి. ప్రతి ఇన్విడెంట్ కు యీ సభకు సంబంధంలేదు. ఒక ఇన్విడెంట్ అది కాన్ స్టాబిలైజ్డ్ అండ్ అర్బర్ సిట్టయేషన్ ఏర్పాటు అయితే అది ఫిక్చర్ అవుతుంది. యేషన్ ఏర్పాటు ఏర్పాట్ జయిస్తోంది. మన సభకు సంబంధం. కాబట్టి మేము తీసికొని ఏదన్నా కొట్లాట జరిగితే అది కొట్లాట విషయం అనిపించి మనం చూడవలసివస్తుంది.

66 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

లేదు. ఎక్కడైనా రేప్ జరిగితే దానిని గురించి ఇక్కడ విచారించనక్కరలేదు. లా ఆండ్ ఆర్డర్ సిట్టయేషన్ ఎర్రెజ్ అయినపుడే మనం చర్చించే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అలాగే, ఒక సీరీస్ ఆఫ్ ఇన్సిడెంట్స్ జరిగి, దాని వెనకాల ఒక మూవ్ మెంట్ ఉంటే, అది కూడ సభవారు చర్చించటానికి సావకాశం ఉన్నది. తమరు ఇంకా అన్నారు: సబ్ జుడిస్ ఆవుతుందా కాదా అని. నా అభిప్రాయం ఏమిటంటే—ఎఫ్.ఐ.ఆర్. ఇచ్చినంతమాత్రమున అది సబ్ జుడిస్ కాదు.

Mr. Speaker :—When does the matter become subjudice?

Sri K. Prabhakara Rao :—Only when the charge-sheet is filed into court and the trial takes place; then only it becomes subjudice. But as far as we are concerned, we cannot go into the merits of the case, because, as you have rightly pointed out, what all remarks we make in this august House may influence the course of investigation. Everybody—Mr. Nagireddy on the other side or any other gentleman on the other side or any gentleman from this side—everybody is interested in seeing that justice is done. I do not think the Chief Minister is less anxious about seeing that justice is done. I am sure the Chief Minister definitely will see that justice will be done. But on that account, it is not for Mr. Nagireddy to say that he is shielding anyone. As far as I know he never shielded anybody. If a congress man is the culprit certainly he will be punished. I do not think the Chief Minister will defend or shield him. But my submission is that so far as this House is concerned—it is a general question today, it may be tomorrow another question may raise—but when an incident or a series of incidents trigger off a certain atmosphere, we are concerned with that atmosphere and not with the actual merits or demerits of a particular incident or case. If hon. members can differentiate between the incident and the effect thereof, certainly we can go into the effects and not into the merits of the case.

Mr. Speaker :—As far as I know, with regard to matters which are deemed to be subjudice, I think there is difference of opinion amongst the various High Courts. So far as that issue is concerned, there is difference of opinion between the various High Courts whether a matter is deemed subjudice the moment the F. I. R. is sent to the Court or from the time when the chargesheet is filed. There is some difference of opinion. But whatever it may be, I am not prepared to give any opinion on that matter. So far as Lok Sabha is concerned they said whether a matter is subjudice or not it is certainly not safe or proper to refer to matters which are under investigation or under enquiry and it is being invariably followed in Lok Sabha. This is what they have said. Although a matter under departmental enquiry cannot be strictly called sub judice, asking of questions about these matters has been discouraged. Apart from that, our rule is very clear on the point. Our rules are clear on the point. We need not go into that matter now. Our rules are clear, why to go into Lok Sabha rules and guidance and all that.

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1947. 67

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli
re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

శ్రీ వెంకటరెడ్డి (పాణ్యం) :—అధ్యక్ష, ఈ విషయాలన్నీ మీరు విపులంగా చెప్పారు. 66వ సెక్షన్ క్రింద ప్రిజుడిస్ అవుతుంది అనే ఉద్దేశ్యముతో... దీనిలో క్లియర్ గా వారు కార్ ఎటెన్షన్ మోషన్ ఇచ్చేటప్పుడుకూడ—“to call the attention of the Chief Minister regarding the alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli village, Yellandu Taluk, Khammam district.” ఆయన statement యివ్వాలి. Atrocities commit చేశాడ లేదా. అనే విషయం చెప్పాలి. Call attention motion refer చేసినప్పుడు చీఫ్ మినిష్టర్ గారు కాదు అన్నప్పుడు—as you have rightly pointed out. చీఫ్ మినిష్టర్ గారు immediate గా action తీసుకోలేక పోవచ్చు. Then this discussion will prejudice the enquiry rightly or wrongly you have admitted it and we can discuss it. తమకు యింకొక విషయంకూడ మనవిచేస్తున్నాను. రజబలి statement అంటున్నారు. శాసన సభ్యులకు సంబంధించినంతవరకు వారియొక్క statement ను believe చేయవలసిందే. Believe చేయకూడదని నేను అనడంలేదు. గ్రామంలో రెండు పార్టీలు ఉన్నప్పుడు అటు పార్టీ యిటు పార్టీ ఉంటుంది. రజబలిగారు exact గా ఆ moment లో అక్కడ ఉంటే అది కళ్ళారాచూసి నిజంవేసితే నమ్మవచ్చు, చేయవచ్చు. అదంతా ఒక పద్ధతి ఏదో enquiry కి పోయినాడు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరపునపోయే పద్ధతిలో పోయినాడు. విషయాలన్నీ కనుక్కొన్నాడు. అక్కడ తెలిసినది ఏమిటో వాళ్ళ మనస్సులు అంతా చెప్పారు. మేము యిది చేస్తున్నాము మాకు ఈ విధంగా atrocities commit చేసినారు అని అతనిమీద రివెల్ చేయడానికి—So that these people may raise the issue in the Assembly to counteract it. మాకు ఆ intention కనబడుతున్నది. తప్పితే దీనిలో వేరే intention కనబడడంలేదు.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—ఇది prejudice అవుతున్నదా కాదా అనేది తమకు అనుకూలంగా proviso లో—discretionary power యిచ్చారు. అది తమరే పరిగితినిబట్టి నిర్ణయం చేయవలసియున్నది. Under Rule 74 clause(3)—“Not more than one such matter shall be raised in the same sitting.” అది ఉన్నది. One is governed by the other with the same privilege, same effect and same person. అందుచేత రెండు ఒకేరోజున raise చేయడానికి ఒకే sitting లో వీలు అవుతుందా అనేది consider చేయవలెన్నాము.

Mr. Speaker;—Not more than one matter shall be admitted on one day, but so far as this House is concerned we have not been strictly following that rule. There were instances where 15 or 16 call attention matters have been admitted in a day. I have been relaxing that rule because I wanted to be liberal. Secondly, both the matters relate to the same incident. రెండు ఏకేరింట్ లో ఒకే విషయం గింది. వారు ఒక విషయం చెబుతున్నారు. ఇంకో పార్టీ వారు చెబుతున్నారు.

68 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance:

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli:

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

తున్నారు. అవతల పార్టీవారు notice ఇచ్చారు. ఇవతల పార్టీవారు notice ఇచ్చారు. Naturally both notices are admitted. Since both the notices relate to the same incident I have admitted both. The members who gave notice belonged to different parties and some of them belonged to the Opposition parties. That is why I admitted them as two separate matters.

Smt. B. Jayaprada Devi (Vinukonda):—Even the subject matter is different.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వాళ్ళ version వాళ్ళది; వీళ్ళ version వీళ్ళది.

శ్రీ శావిటాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇదివరకు నడుస్తున్నటువంటి procedure, rulings ఉన్నాయి. ఇవాళ కొత్తగా ఏమి ఇవ్వలేదు అని తమరు చెబుతున్నారు. అందువల్ల ఆ point clear అయితే ఇవాళ ఒక ruling వచ్చినది, అది ఏమన్నా మేము.....

Mr. Speaker:—If any of you has understood me correctly, నాగిరెడ్డిగారు చూడడంకూ ఏమి చెప్పారంటే—రజబిలిగారు అక్కడికిపోయి స్వయంగా enquiry చేశారు. ఆయన enquiry వల్ల ఈ విధంగా తేలింది. ఆ గ్రామంలో ఈ విధంగా జరిగినట్లు తెలుస్తున్నది అని వారు enquiry చేసిన విషయాన్ని గురించి House లో చెప్పడం నబబుగా ఉంటుందా భావ్యంగా ఉంటుందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ శావిటాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇప్పుడు కోర్టులో ఉన్నది. అది ఏ level లో ఉంటే subjudice అవుతుంది. అనే point మీదుమనకు ఇదివరకు సునేక నిర్ణయాలు తీసుకున్నాము ఉదాహరణకు విద్యాల, incident నేను తమదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. Students కు పోలీసులకు అక్కడ తగాదా జరిగింది. పోలీసు charge పెట్టింది. తరువాత యిది చాల అన్యాయంగా ఉన్నదని రెండు పార్టీలు భావించినాయి వెంటనే ఒక జడిని వేయమంటే ready గా చీఫ్ మినిస్టర్ గారు జడిని appoint చేశారు. దానిమీదే విచారణ జరిగింది. ఆ report ఉన్నప్పటికీ న్యాయం జరగలేదు అనే అభిప్రాయం ఉన్నప్పుడు, అసలు House చెప్పడానికి అవకాశం లేకపోయినట్లయితే daily administration, daily proceedings కాకపోతే యింకా అసెంబ్లీలో చెప్పడం ఏమి ఉన్నది? తమరు liberal గా ఆలోచించక పోయినట్లయితే మా rights అయిపోతాయి మేము అసెంబ్లీలో అడిగేందుకు ఏమిలేకుండా పోతుంది.

Mr. Speaker:—What is the object in my admitting this notice?

Sri Yavala Gopalakrishnaiah:—We are very grateful.

Mr. Speaker:—Because I wanted to give members who gave notice to show that injustice was being done. Otherwise I would have dismissed it. I would leave it to the good sense of the members and leave it to them to realise it.

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September, 1967. 69

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli .

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

రెవిన్యూమంత్రి (శ్రీ వి. బి. రాజు):—ఆధ్యక్ష, రెవిన్యూబిల్లు ఒకటి ఉన్నదని జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Impartial గా జిల్లా జడ్జిన్ ఎవరిన్ direct గా వేసి enquiry చేయిస్తే కొంత న్యాయం జరుగుతుందేమోనో అడుగు తున్నాను. మనం ఎవరిమీద ఏమిచెప్పనక్కర్లేదు. అది చేస్తే జాగాఉంటుందేమో నని చీఫ్ మినిస్టర్ గారిని అడుగుతున్నాను.

Mr. Speaker:—I do not know whether a Judicial Officer can enquire and not the Police. Is it possible?.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—Cr. P. C. ప్రకారం చేయవలసిందే చట్టప్రకారం చేయడానికి వీలులేదు.

Mr. Speaker :—That is not possible.

Sri G. Sivayya :—It can be done because a number of firings have taken place and judicial enquiries have been instituted

Mr. Speaker:—You are again confusing. There are cases where in the discharge of their duties, maintenance of law and order, firing is resorted to and there may be a judicial enquiry, but not with regard to offences committed from day to day by the citizens. For maintaining law and order, sometimes they resort to opening of fire. They are responsible officers. In the discharge of their duties they might have committed irregularities. In such cases a Judicial Officer, any officer with integrity can conduct an enquiry and send up the report to Government. Do not confuse one with the other. These are two cases. There are offences which take place in day-to-day life. They are registered and pending enquiry. Distinguish one from the other.

(Pause)

Mr. V. B. Raju is anxious about his Bill.

Sri V. B. Raju :—I just wanted to remind.

Mrs. M. Godfrey (Nominated Anglo-Indian):—I would like to say that each one of us, whether Congress or Opposition, are all working for the good of the people. So, if the opposition point out some misdeeds or some faults, I think it is in the interests of the Government to take serious action to root them out. It is the duty of the Opposition to point out such things, whereas in the Congress we may not be able to point them out. I am sure Government will take them in a good spirit and eradicate all evils in the country in the interests of good Government.

70 20th September. 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re : Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి:—అధ్యక్ష, అసలువిషయం మీరు చూడాలి. అది లా ఆండ్ అర్డర్ కు సంబంధించిన వ్యవహారం. మేము కాలిఫోర్నియాలో యిచ్చినదికూడా అక్కడ ఒకటి జరిగినది. రాబోయే రోజుల్లోకూడా ఆ ప్రమాదం పున్నట్లుగావుందనే విషయం కూడా తమదృష్టికి తీసుకువచ్చాము. కాని, దురదృష్టవశాత్తు జరిగిన వాగ్వివాదంలో అది ప్రస్తావనకు రాకుండాపోయింది. అసలు విషయం మేమంటే—చేకులపల్లి గ్రామంలో 27, 28, 29 లలో జరిగిన సంఘటన యిది. ఇక్కడ బ్రహ్మాండమైన ఎత్తున దోపిడీలు జరిగినవి; మానభంగాలు జరిగినవి. అదంతా తెలియజేశారు. కాసిపోతే యిప్పుడు జరిగిన వ్యవహారమంతా ఏమిటంటే—నక్రమమైన పద్ధతిలో గవర్నమెంటు చర్య తీసుకోలేదు; అందువలన అక్కడి ప్రజలు భీతావహాలై పున్నారు. ఒక గ్రామమంతా కూడా సంపూర్ణంగా దోపిడి అయిపోయింది. ఆడవాళ్ళను పట్టి మానభంగాలు చేశారు. ఆ వ్యక్తులు, యితరప్రాంతాలనుంచి వచ్చిన గుండాలు తుపాకులు ఉపయోగించారు, కొంతమంది చావబారారు. ప్రాణాపాయకరమైన పరిస్థితులు వచ్చినవి. వీటిపై వాళ్ళపై ఎలాంటిచర్య తీసుకోలేదు. ఇప్పటికీ పరిస్థితి భీతావహంగావుంది. మళ్ళీ గందరగోళం జరిగేట్లుగా వుంది కాబట్టి యీ కాలిఫోర్నియాలో యిచ్చారు. ఆరోజున వారు తుపాకులు, గండ్రగొడ్డల్లు మొదలైన ఆయుధాలు వుపయోగించారు. అక్కడ కొంతమందిపై కాల్పులు జరపడం వాళ్ళకు కాళ్ళకూ చేతులకూ దెబ్బలు తగలడం జరిగింది. ఆ వ్యక్తులను యంతవరకూ అరెస్టు చేయడంగాని, ఆ ఆయుధాలను స్వాధీనపరచుకొనడంగాని జరగలేదు. అందువలన ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి వచ్చిందని, యింకా ప్రమాదకర పరిస్థితి వుందని తమదృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. దీనికి కారణాలు ఏమిఅయితేనేమి. యిది ఒక ఉద్యమంగా బయలుదేరినది. రెండువర్గాలుగా చీలిపోయి—యిక్కడ రాజకీయవర్గాలు అని చెప్పుకోవచ్చు. పున్నవారు, తేనివారు పెద్ద పావుకార్లు, భూభామందులు వారు చేసిన అత్యాచారాలవల్ల జరిగింది. అందువల్ల దీనికి ప్రాముఖ్యత వచ్చింది. ఇంత పెద్ద దేశంలో అనేకమైన దోపిడీలు, ఖానీలు జరుగుతూవుండవచ్చు, అవన్నీ వ్యక్తిగతమైనవి. ఇక్కడ దీనికి వ్యక్తిగతమైన కలర్ లేదు; దీనికొక ఉద్యమంగా కలర్ వస్తున్నది. ఉన్నవాళ్ళు ఒక పక్షంగా పున్న అధికారాన్ని ఎసర్డ్ చేసుకోవడానికి, లేకపోతే వారికి యితరులపై పున్న హోర్డ్స్ అట్టిపెట్టుకోవడానికి చేసిన అత్యాచారాలే యివి అని మనకు తెలుస్తున్నది. అందువలన ప్రభుత్వం దీనిపై సరియైన యిన్వెస్టిగేషన్ జరిపి, సకలబంధీగా బేరంచేసినవారిని బుక్ చేసి, అలాగే వారు ఉపయోగించిన చెవర్స్, స్వాధీనంచేసుకుని అక్కడ ఎటువంటి దౌర్జన్యాల జరుగకుండా వాటిని పరిశుభ్రపరచి చీల్చడానికి ప్రయత్నిస్తారో, అది తరతరాలకూ దీనివల్ల కానీ అందువల్ల జరుగకుండా తగుచర్యలు చేయడం తీసుకొనడానికిగాను ప్రభుత్వం దీనిని తీసుకురావడం జరిగింది.

Calling attention to matters of urgent public importance: 20th September 1967. 71

re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekupalli.

re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

దీనిపై వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఒక సలహా ఇచ్చారు. ఇది ఏ కారణాల వల్లనో సరియైన విచారణ జరగలేదనేది ఆ గ్రామంలోనే ఒక అభిప్రాయం వచ్చింది. ఆ భావం వచ్చింది కాబట్టి సరియైన విచారణ జరపడానికి, జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయరీ జరపడానికి మంచిదనే అభిప్రాయం వుంది కాబట్టి ఆ రకంగా చేయవలసిందిగా చెబుతున్నాను. ఉద్రేకాలతో చెప్పడం మంచిది కాదని మనవిజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం వారు జూడిషియల్ ఎంక్వయరీ జరపడానికి ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అప్పుడు ఆ ఇంప్రెషన్స్ పోకాయని మనవిజేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—Has Sri Ratnasabhapathy said anything which is objectionable? I would not have permitted him if he had...

Sri T. Nagi Reddy:—Had I been allowed to open on the call-attention motion, even certain things he had referred to would have been mentioned by me. The intention of the Chief Minister was so clear that he wanted to obstruct from the beginning that the matter should not be taken up.

Mr. Speaker:—The first point that the Chief Minister said was that we should not refer to matters which are *sub judice*. Then you wanted to convince me.

Sri T. Nagi Reddy:—I wanted to speak on the Call-attention motion, but he did not allow it. That does not matter; instead of me, some other leader opened the debate. Let me make it clear: from the way the Chief Minister spoke I am sure that justice could not be done.

Sri K. Brahmananda Reddy:—I do not think there is any need to prolong this, Sir.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ:—అధ్యక్ష, నేను యింకా కొన్ని వాస్తవాలు చూపి వచ్చాను. వాటిని చెప్పాలనుకుంటున్నాను. ఈ పద్ధతిలోనే ప్రొసీడింగ్స్ పూర్తిచేయవలయుననుకుంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు, కాని ఆ వాస్తవాలు, వచ్చి వేకాలను తమ దృష్టికి, ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలయుననుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సత్యనారాయణరావు (ఎల్లందు):—ఈ కాలెక్షన్స్ నోట్సుపై యింత రిభస్ ఎందుకు జరుగుతున్నదో నాకు తెలియడం లేదు. ముఖ్యంగా ప్రతిపక్ష సభ్యులు దీనికి యింత యింపొర్రెన్స్ ఇచ్చి, చిత్రించి, యీ నభలో ఎందుకు యిట్లా తీసుకు వస్తున్నారో నాకు తెలియడం లేదు. విజరే చేప్పారంటే—గత ఎన్నికలలో, అక్కడ జరిగిన పద్ధతి, అక్కడ వచ్చిన వాడు ఆ బాక్ గ్రౌండ్ అంక దృష్టిలో, ముఖ్యంగా నా పే దీనిలో వున్న వివరాలకు భూస్వామి, జమీన్ దారులు, రైతులు, బీదలు, బీదల పిల్లలలో, అక్కడ కొమరం రామయ్య చిరవెలుగుడు, అప్పుడు 15 తోడితో ఒకటిగా ఉన్నాడు. అది కొమరం రామయ్య 67 తో కొంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు చిరవెలుగుడు.

72 20th September, 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

అప్పుడు అక్కడ లక్కినేని వెంకటేశ్వరరావు కాంగ్రెసు పార్టీ అగ్గ నైట్ చేశాడు. 11 వేల ఓట్ల మెజారిటీతో గెలిచాడు. అక్కడ కాంగ్రెసు పార్టీ అభ్యర్థిని ఓడించడానికి అన్ని పార్టీలూ ఐక్యమై బ్రహ్మాండమైన ప్రయత్నం చేశాయి. కాని, వారి ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమయ్యాయి. కారణమేమంటే లక్కినేని వెంకటేశ్వరరావు చాలా గొప్ప ఆర్గనైజర్ గా, తన శక్తి సామర్థ్యాలన్నీ పునయోగించి 14 వేల వోట్ల మెజారిటీతో గెలిపించాడు. ఆ కారణాన్ని పురస్కరించుకుని, ఆ తరువాత లక్కినేని వెంకటేశ్వరరావును ఎలాగైనా దెబ్బతీయాలనే ఉద్దేశంతో రెండు పర్యాయాలు హత్యా ప్రయత్నాలు జరిగాయి. నామినేషన్స్ వేయడానికి ముందు కూడా జరిగింది. అప్పుడు తుపాకులు కూడా నీళ్ల చేయడం జరిగింది. కోర్టులో అతను శిక్షింపబడ్డాడు కూడా. తరువాత, ఆగస్టు 24 వ తేదీన మరొక పర్యాయం ఆయనపై హత్యా ప్రయత్నం జరిగింది. ఆగస్టు 16 న హైకోర్టులో కొమరం రామయ్యపై ఏడయితే రిట్ పెటిషన్ వేశారో దానిపై కొటివేశారు. కనుక రేపు అక్కడ బై ఎలక్షన్ రాబోతున్నది. ఈ బై ఎలక్షన్ దృష్ట్యా—అక్కడ ఏవైతే సంఘటనలు జరిగాయి అంటున్నారో, మన మిత్రులు వాటిని గొప్పగా చిత్రించి రేప్ జరిగాయని, అవి జరిగాయని, యివి జరిగాయని చెబుతున్నారు. ఇందులో వున్న రహస్యాన్ని చూస్తే, యిది ఎంతవరకు నిజం అని అలోచిస్తే.....యీ రేప్ జరిగిందంటున్నారే అక్కడ, అందులో పి. కె. రాధాబాయి పెళ్ళి.....

Sri K. Brahmananda Reddy :— I do not want him to go into details.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— వారిని కూడా చెప్పనివ్వండి. ఆ డిటెయిల్స్ వారిని కూడా చెప్పనివ్వండి.

Sri K. Brahmananda Reddy :—That is history....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఆ హిస్టరీయే చెప్పనివ్వండి. At least I won't object. I don't object to his going into history. He has even brought the name of Lakkineni Venkateswararao.

ఆ లక్కినేని వెంకటేశ్వరరావు పేరే మేము ఉచ్చరిస్తే తప్పు. వారు ఉచ్చరిస్తే రైటు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నేను మువవిజేసేడిమంటే—ఎప్పుడైతే ఆ సంఘటన యొక్క మెరిట్స్ లోకి పోతున్నారో నేను అబ్జెక్ట్ చేశాను. I don't want, Sir, that the merits of the case should be brought out here. I do not want that any Investigating Officer should be influenced by whatever is said here. We are all interested in seeing that wherever any investigation occurs, the Investigating Officer should enquire into the matter in the best manner, in a non-partisan manner, whatever side may be involved. Therefore, we should be interested

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September 1947. 73

re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

In promoting that, and not try to wreak vengeance on one or other in a manner which is not good for the State.

Sri T. Nagi Reddy :—I am very thankful, Sir, to the hon. Chief Minister to have said that he will take action, whoever has been responsible for it. But at the same time, I must tell you, Sir, that the person who spoke previously, referred to and gave a good certificate from his end to the very person on whom there has been some suspicion, even though we did not raise the name in our speech. The manner in which the Government Party is capable of conducting the proceedings in this House and giving certificates to the same person, is a question for the hon. Chief Minister to understand and at least see that such references as these are not made here, if he feels that it is sub-judice. At least the names should not be referred to and all the five minutes the hon. member spoke was only to give a good certificate. మాకు, వారికికూడ ఒకే రూలు వుండాలి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అర్థం చేసుకోకుండా లేవద్దని కోరుతున్నాను. వెంకటేశ్వరరావుగారు మంచివాడా, చెడ్డవాడా, పలుకుబడి కలవాడా, పలుకుబడి కలవాడుకాడా, అనే క్వశ్చను లేదు. క్వశ్చను ఏమంటే—అనాడు జరిగిన అపెన్సు ఎంతవరకు విజం, ఎంతవరకు అబద్ధం, ఎవరు ఉన్నారు, ఎవరు లేరు, ఏమి జరిగింది, ఏమి జరగలేదు అనేది it is a matter for investigation. Whether the member is saying good or bad, or the name mentioned is good or bad, the case stands on its merits; on the facts of the case it depends. It does not depend on persons and personalities.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి :—మేము ఇన్ స్ట్రక్షను ప్రకారం జాగ్రత్తగానే చెప్పాము. ఈ విషయమై నాగిరెడ్డిగారు, నేను ఇక్కడకు రాకమునుపే, ముందుగానే మాట్లాడాము. ఎందుకో స్పార్క్ ఆఫ్ అయిపోయింది—ఎమోషనల్ గా తయారు చేసింది. మమ్మల్ని ఏది ఎవాయిడ్ చేయమని చెప్పారో అది మేము అవాయిడ్ చేశాము. వారు చెబుతున్నారు. ఫ్యాక్ట్స్ ఆఫ్ ది కేసు, ఇన్వెస్టిగేషను—యీ విషయాలలోకి మేము పోలేదు. ఇన్వెస్టిగేషను సరైన మార్గములో జరగలేదనే అభిప్రాయం వచ్చింది కాబట్టి దానివల్ల ఆ గ్రూపులో, ఆ ప్రాంతములో వచ్చే పరిణామాలు చెప్పాము. వారు మళ్లా మొదలు పెట్టితే—మాకుకూడ అవకాశమివ్వాలని మనవిచేసుకుంటున్నాము. ఇందులో చాలా విషయాలున్నాయి, ప్రతి వ్యక్తి గురించి వున్నాయి. వారు చెబితే మాకుకూడ అవకాశమివ్వాలి ఇంత సేపు జరిగిన వ్యవహారం అదేకదా.

Mr. Speaker:—What have you to say?

Sri K. Brahmananda Reddy :—I have already said, Sir. I have already said what I have got to say. When he is going into the merits of the case or facts of the case, I submit to the Chair that that may not be proper.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి :—వారు చెప్పవలసివచ్చి చెప్పారు.

74 20th September 1967. Calling attention to matters of urgent public importance :

re: Alleged atrocities committed by Sri Lakkineni Venkateswara Rao and his followers in Tekulapalli.

re: Alleged attack on Sri Lakkineni Venkateswara Rao by some goondas.

శ్రీ కె. బహ్మనందరెడ్డి :—నేను ఏమీ చెప్పను. ఏమీ చెప్పడలచుకో లేదుకూడ.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి :—ఎవరెవరిపేర్లు చెప్పాలో, ఎవరికి గుడ్ సర్టిఫికేట్లు యివ్వాలో—ఎట్లా ఎంక్వయిరీ ప్రొజీడీస్ చేయాలో, ఎవరు మంచివారో, ఎవరు చెడ్డవారో చెప్పేవారు. వారు జాబితా యిచ్చేవారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడు చెప్పవలసింది లేదు, చెప్పను అంటున్నారు. మేము జనరల్ గా చెప్పాలని ఇన్ స్ట్రక్షన్లు యిచ్చారు, మేము అట్లాగే చెప్పాము. అసలు విషయాలు చెప్పకుండా మేము అగిపోవలసి వచ్చింది. ఈ పరిస్థితులలో అసలు పరిస్థితి ఏమిటి? ఎంక్వయిరీ సక్రమంగా ఎట్లా జరుగుతుందో మీకు నమ్మకం వుందేమో నాకు చెప్పండి ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఎంక్వయిరీ సక్రమంగా, ఫెయిర్ గా జరుగుతుందా?

శ్రీ జి. సత్యనారాయణరావు :—బై ఎలక్ష్షను దృష్టిలో పెట్టుకొని మిత్రులంతా చిలవలు, పలవలు చేస్తుంటే.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రత్న సభాపతిగారు. ఆ మెంబరు గత చరిత్రగురించి చెప్పారు. క్రిందటిసారి ఎలక్షనుల గురించి So far as this offence and incident is concerned...he never said anything beyond that.

Sri B. Rathnasabhapathy:—My only submission is that that is the person on whom charges have been levied.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—24వ తేదీన జరిగిన ఇన్విడెంటు గురించి వెంకటేశ్వర రావును అటాక్ చేశారని చెప్పడం తప్ప అంతకంటే ఏమీ చెప్పలేదు. He never said anything beyond that.

Sri B. Rathnasabhapathy :—Even that forms part of the investigation now, Sir.

Mr. Speaker :—Supposing a man is murdered మనిషి చచ్చిపోతే—అది వాస్తవమైనప్పుడు—చచ్చిపోయారని చెప్పకూడదు అంటే అర్థం వుందా? Is there any meaning in that? Supposing he says one man was attacked. He does not say who attacked, when he attacked and in the presence of whom he attacked. He is not entering into merits of the case except saying that Venkateswar Rao was attacked.

Sri B. Rathnasabhapathy :—He is one of the accused, Sir.

Mr. Speaker :—He may be, but at the same time he is one of the victims. So you should not enter into merits. When he was about to enter into merits of the case, the hon. Chief Minister objected.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి :—మొదట మేము యీ ఇన్విడెంటు గురించి చెబుతామంటే వడ్డ అన్నారు.

Mr. Speaker :—If he has entered into merits of the case, I would not have allowed him to proceed.

Calling attention to matters of urgent public importance : 20th September 1957. 75
 re : Need to enhance the rates of sugarcane from Rs. 54/- to Rs. 85/- per ton.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—మేము చెప్పబోయేదికూడ అటువంటి విక్టిమ్స్ గురించి. ఇంకా అటువంటి అధ్వాన్నమైన పరిస్థితి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విషయం చెబితే బాగుంటుంది. ఆ ఎంక్వయిరీ ఏ స్టేజీలోవుంది. ఎవరినైనా ఆరెస్టు చేశారా? ఇంతవరకు జరిగిన ఎంక్వయిరీ—ఇన్వెస్టిగేషను ఏ దశలోవుంది? కల్పిట్స్ కోసం పోలీసువారు తిరుగు తున్నారా? ఎవరినైనా కనిపెట్టారా?

Mr. Speaker:—He wants some information as to at what stage the enquiry stands.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—తుపాకులు ఉపయోగించారు, తుపాకులు సిక్ చేయలేదు అని చెప్పాను. దానివిగురించి ముఖ్యమంత్రిగారు.....

Sri K. Brahmananda Reddy:—Why should I say any thing now, Sir? How does it help? If you want me to say some thing I will say. But why should I say any thing? The investigation is there. Let it go on. If some thing escapes from my mouth, probably it has an effect. My point is investigation should go on unimpeded, unhampered by any extraneous consideration.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అవన్నీ ప్రెస్ లో రాకూడవన్నారు. కాంప్లిమెంటు అయినాకూడ ప్రెస్ లోకివస్తే అది ప్రిజుడిస్.....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నాకు అక్షేపణ లేదు. ఈ విషయం మొదటి నుంచీ చివరివరకూ శ్రోసిడింగ్స్ లో ఏమీ లేకుండా చేసినా నాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అట్లా ఎట్లా ఒప్పుకుంటాము? ఫలావిపేరు చెప్పవద్దు అన్నారు నాగిరెడ్డిగారిని, మీరు ఎక్స్ పంట్ చేశాము అన్నారు. ఇప్పుడు మళ్లా కామ్ ఆట్రాన్సియర్ లో వున్నాము. అది ప్రెస్ లో రాదన్నారు.

Mr. Speaker :—No question of expunging.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—It won't come in the Press.

Mr Speaker:—Members were excited. Some heat was generated. They did not know what they were talking. I said this shall not form of the proceedings. The extent to which that portion of the proceeding which I said should not be published, they won't publish.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఒకరిమీద ఒకరు చెప్పిన వంశావళి తప్పు తక్కినదంతా వస్తుంది కదా అయితే పరమా లేదు. ఒకరిని ఒకరు అడ్డుకున్నది. అలాంటివి రాదు తప్పు పొల్లాడటం మూర్ఖత్వం అంతా వస్తుంది కదా.

re:—Need to enhance the rates of sugarcane from Rs. 54 to Rs. 85 per ton.

శ్రీ పి. గుప్పయ్య :—అద్యక్ష. చెరుకు ఉత్పత్తిదారులు గత క్వింటల్ వరకు రాయగ బోలె ప్రాముఖ్యత ఉన్నది చెబుతున్నారు. ఈ కాల తక్కువగావుంది.

76 20th September, 1967. Calling attention to a matter of urgent public importance :

re : Scarcity of rice and sugar in Kurnool, Chittoor, Krishna and West Godavari districts.

టన్ను ఒక్కంటికి 54 రూపాయలు సుమారు 10 సంవత్సరాలనుంచి వుంది ఇప్పుడు ఏ పంట రేట్లు చూచినా ఎక్కువగా వుంటున్నాయి. అందువల్ల యీ సంవత్సరం ఏ చెరుకు ప్యాక్టరీకూడ —కనీసం నాలుగుమాసాలు అదేప్యాక్టరీ ఒకనెల, ఒకటిన్నర నెల తప్ప ఎక్కువ ఆదేందుకు చెరుకు లేదు.

చెరుకుకు బాలా శ్రమ ఉన్నది. అందుకు కావలసిన నీరు ప్రభుత్వంవారు lift irrigation ద్వారా కాని బావులద్వారా కాని చెరుకు నీరియాలో ఇవ్వలేదు. అక్కడ కావలసిన రోడ్లు సౌకర్యాలు లేవు. ఎరువులు, తదితర సదుపాయాలు లేకపోతే చెరుకు పంట మొక్కలోనే చచ్చిపోయే అవకాశం ఉంది. దానికి తగిన మందులు ఇవ్వలేదని చెరుకు ఉత్పత్తిదారులు నిరుత్సాహపడి ఈ సంవత్సరం చాలావరకు 75% ఉత్పత్తి చేయలేదు. ప్రభుత్వం దయతలచి చెరుకు ఉత్పత్తి ఎక్కువ చేసి చెరుకుకు టన్నుకు రూ. 35 లు అయినా ఇప్పించి హెచ్చు సదుపాయాలు కలిగిస్తారని ప్రార్థిస్తున్నాను.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— చెరుకు ధర తక్కువగా ఉండడంవల్ల ప్యాక్టరీలకు cane రాకపోవడం అందరికీ సర్వవిధితమే. ఈ సంవత్సరం చెరుకు ధర రూ. 5 గిలు నుంచి రూ. 80 లు వరకు పెంచితే బాగుంటుందని మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. ఈ మధ్య కేంద్ర ప్రభుత్వం sugar లో 40% decontrol చేయాలని price revision కు అవకాశం ఉండాలని ఏర్పాటు చేసారు. నిన్న మొన్న పత్రికలలో చదివిన దానిని బట్టి వచ్చే సంవత్సరానికి రూ. 73-67 లు ధర పెడితే బాగుంటుందనే అభిప్రాయం కేంద్ర ప్రభుత్వం వారికి ఉన్నట్లున్నది. 40% sugar decontrol చేయడంవల్ల ఇంకా హెచ్చు ధర ఇచ్చే అవకాశం ఉన్నది. ప్యాక్టరీవారుకేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసే దానిపై ఇంకా ఎక్కువ ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. ఈ సంవత్సరం చెరుకుకు కొన్ని ప్రాంతాలలో బాగా విస్తరించి వేసారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో కొంచెం తగ్గిపోయింది. వచ్చే సంవత్సరం చెరుకు ధర పెరుగుతుంది. చక్కెర ఎక్కువ ఉత్పత్తి అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

re : SCARCITY OF RICE AND SUGAR IN KURNOOL, CHITTOOR, KRISHNA AND WEST GODAVARI DISTRICTS.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి) :—అద్యక్ష, భారత దేశానికి దాన్యా గౌరవని చెప్పే మన రాష్ట్రంలోని మిగులు జిల్లాలలో ఒకటైన కృష్ణా జిల్లాలోను చిత్తూరు జిల్లాలోను పట్టణాలలోను గ్రామాలలోను బియ్యం దొరకక కటకటలాడి పోతున్నారంటే చాలా విచారించవలసిన విషయం. పొరుగు రాష్ట్రాలైన మద్రాసుకు కేరళకు కావలసిన దాన్యం వరసరా చేయడానికి మనకు ఎట్టి అభ్యంతరం లేదు కాని మన రాష్ట్రంలోని ప్రతి గ్రామంలోను ప్రతి పట్టణంలోను చవక డిబ్బీలు ఏర్పాటు చేసి కావలసిన బియ్యం వస్తే చేయడం విద్యుత్తు ద్వారా అతి ప్రభుత్వం వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. బియ్యమే కాకుండా వనచిత్తారవంటి నిత్య అవసర వస్తువులు కూడా దొరకకుండా పోతున్నాయి. పజలు రేషన్ పావుల మందు క్యూల్లో పడి కూర్చుని హైదరాబాద్ లో ఉన్న

Calling attention to a matter of urgent public importance : 20th September, 1967. 77
 re : Scarcity of rice and sugar in Kurnool,
 Chittoor, Krishna and West Godavari
 districts.

మాత్రం సౌకర్యం కూడా పండించే జిల్లాలలో ప్రజలకు కలుగకుండా ఉన్నది. అక్కడ బియ్యం ఎంత ప్రయత్నం చేసినా దొరకడం లేదు. దొరికినా తిసడానికి పనికిరానివిగా ఉన్నాయి. కావలసిన బియ్యం సప్లై చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. బందరువంటి చోట సత్యాగ్రహం చేయవలసి వస్తున్నది. అక్కడ డిప్యూటీ కలెక్టరు డిప్యూటీ షిప్ వెళ్ళినా చర్య తీసుకోవడం లేదు. డెల్టా జిల్లాలో ప్రజలకు చౌకధరలకు బియ్యం సప్లై చేసే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. శివయ్య :— రాష్ట్రంలో చిత్తూరు జిల్లాది చేనేత కార్మికులకు రెండవ స్థానమనే విషయం అందరికీ తెలిసినదే. వారందరు పుత్తూరు తాలూకాలో ఉన్నారు. అది చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం అక్కడ బియ్యం లేవు, ప్రజలు చాలా కష్ట పడుతున్నారు. సక్రమంగా fair price shops open చేసి కరువు నివారణ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయకపోతే చాలా కష్టంగా ఉన్నది. చిత్తూరు జిల్లాకు వచ్చే చక్కెర కోటాయే తక్కువ. మంత్రిగారి శీతకన్ను వేసినట్లున్నది. పండ్రిగిరి తాలూకాకు 1200 బస్తాలు ఇస్తే పుత్తూరు తాలూకాకు 200 బస్తాలు ఇస్తున్నారు. దిడ్డలకు పాలల్లో వేయడానికి కూడా చక్కెర లేక అవస్థ పడుతున్నాను. చక్కెర ట్రాక్ మార్కెట్ లో కిలో గ్రాము రూ. 4-50లు అమ్ముతున్నారు. చక్కెర సప్లై కూడా ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నారు.

శ్రీ ఆర్. సర్వనారాయణరాజు :—పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పుష్కలంగా వరి పంట పండుతున్నప్పటికీ స్థానికంగా ఉండే ప్రజలకు ఆగస్టు, జూలై మాసములలో సరియైన రేట్లకు కాని సరియైన బియ్యం కాని సప్లై చేయడంలో అధికారులు విఫలం చెందరని చెప్పవలసి ఉంది. బడ్జెటు సమావేశంలో మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ పెట్రోలంతో బాటు గ్రామాలలో కూడా rice ఇవ్వాలి కలెక్టర్లకు వ్రాసామని మంత్రిగారు చెప్పారు, ఎక్కడనో ఒకటి రెండు చోట్ల అన్ని గ్రామాలలోను dealers లేరు అనే కారణం చెప్పి చౌక డిపోలను తెరువనే లేదు. గత నెలలో జిల్లా కలెక్టరుగారికి ఒక సలహా ఇవ్వమన్న నెస్సులు లేనిచోట్ల క్రొత్త డిల్లర్లను అప్పాయింట్ చేసి major places లో డిపోలు పెట్టాలని చెప్పాను, కాని అది policy matter అని పాత డిల్లర్లకు మాత్రమే ఇవ్వడం జరుగుతోంది తప్ప క్రొత్త డిల్లర్లను appoint చేయడానికి licences ఇవ్వమని అని అయిన నిపుహాయత వెల్లడించారు, నేను వి. వి. రాజుగారికి ఒక డి. వో. వ్రాసాను, అయినప్పటికీ ఏ చర్యలు తీసుకోలేదు, అక్కడ సరఫరా చేసే బియ్యం కూడా పాడై పోయిన బియ్యం సప్లై చేస్తున్నారు. అక్కడ ప్రజలు సాధారణంగా ఉపయోగించే అక్కుళ్లు, కృష్ణకాటుకలు, గరికెలు కాకుండా దాళవా పంట ధాన్యం, బంగాలు తీగెలు సప్లై చేస్తున్నారు. వాటిని ఎవరూ ఉపయోగించడం లేదు, మంచి బియ్యం వరసరా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఒకటిన్నర నెలలలో క్రొత్త పంట వస్తోంది. గ్రామాలలోని వ్యవసాయ కూలీలకు, weavers కు, ఇతర కార్మికులకు వచక డిపోలు పెట్టి ప్రజలను ఈ ఒకటిన్నర మాసాలు అడుకోవాలని కోరుతున్నాను.

73 20th September, 1967. Calling attention to a matter of urgent public importance:

re: Scarcity of rice and sugar in Kurnool, Chittoor, Krishna and West Godavari districts.

శ్రీ వి. వి. రాజు :— గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ఇబ్బందులు జిల్లాలలో ఉన్నాయి లేవని కాదు, ఈ కష్టాలకు నెప్పెంబరు నెల ఆఖరు నెల. It is the last of the lean months. అక్టోబరు, నవంబరులలో పరిస్థితులు బాగుపడతాయని అనుకోడానికి అవకాశం ఉంది. ఈ వారంలోపలనే కాసనసభలో ఉన్న కొంతమంది సభ్యులతో ప్రభుత్వము చర్చించి మన భవిష్యత్ విధానం ఎట్లా ఉండాలి, procurement ఏ విధంగా ఉండాలి, మన deficit pockets ను ఏ విధంగా పోషించుకోవాలనేది ప్రభుత్వం చర్చించి వారం పదిరోజులలోనే crop రాకముందే నిర్ణయం తీసుకుంటుంది, రామనాథంగారు కృష్ణా జిల్లా విషయం సెలవిచ్చారు. 5-9-1967 న కలెక్టరు నుంచి రిపోర్టు తెప్పించబడింది, కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరు ఆఫీసులో 11 వేల టన్నుల బియ్యం ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. రామనాథం :—Release అయేటట్లు చూడండి.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అందులో వెయ్యి టన్నులు మాత్రమే కేరళకు పంపారు. 1,200 టన్నులు హైదరాబాద్, సికిందరాబాదులకు 1400 టన్నులు ఖమ్మం మెట్టుకు పంపారు. మిగిలినది ఆ జిల్లాలో ఉపయోగించాలని చెప్పారు. అంతకంటే ఇప్పుడు కూడా తీసుకున్నది లేదు. ఈ రకంగా కలెక్టరుకు ఉత్తరువులు ఇవ్వబడ్డాయి. ఏ కలెక్టరైనా బియ్యం కాని గోధుమలు కాని లేవని చెబితే ఎక్కడనుంచైనా సేకరించి పంపడం జరుగుతుంది. రామనాథంగారికి అటువంటి విశ్వాసం ఇస్తున్నాను. ఇబ్బందులు ఏమైనాఉంటే కలెక్టరుగారితో చెప్పినా, నాకు చెప్పినా, ఎక్కడనుంచి అయినా తరలించడానికి ఉత్తరువులు ఇవ్వబడతాయి. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో అక్కర్లు తింటారు అని చెప్పారు. హైదరాబాదులోనివారు కూడా బంగారు తీగెలను ఎప్పుడూ తినలేదు. పేరు బాగానే ఉంది కాని అవి తింటే కాళ్ళ నొప్పులు వస్తున్నాయని అంటున్నారు. నిజమే కాని తప్పదు, మొదటి పంట సమయంలో ఆంద్రము ఎన్నికలలో మునిగిఉండడంవల్ల అక్కర్లను సేకరించలేక పోయాము. తక్కువైన మాట నిజమే, ఈసారి ఈ విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకుంటాము. వారం పది రోజులలో అందరికీ ఆమోదయోగ్యంగా ప్రభుత్వ విధానం ప్రకటించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇప్పటికంటే మెరుగు అవుతుందని విశ్వాసం ఇస్తున్నాను. పంచదార విషయంలో మనకు 42% కోటా తగ్గించారు. దసరా, దీపావళి సందర్భంలో 20% కోటా ఇచ్చినట్లు ఉత్తరం వచ్చింది కాని కోటా ఇంకా రాలేదు. కలెక్టర్లకు ఆర్. డి. షో.లకు తహషీల్దారులకు బ్లాక్ మార్కెట్టులేకుండా చూడాలని చెబుతున్నాము. ఎక్కడ జరిగినా అపనిందలకు గురి అవుతాము. ఎక్కువ మందిని పట్టుకుంటున్నారాకూడా, ఉన్నదానిని వర్ధకోడానికి శ్రద్ధ తీసుకుంటారు. అంతే కాకుండా ప్రభుత్వం బుడిచాకూ ఆలోచిస్తున్నది. రాష్ట్రంలో ఉన్న ఖండసారి కూడా పరిమళి బోయడానికి ఒక విధానం అనుసరించడానికి ఆలోచిస్తున్నది ప్రభుత్వం. యిత ముందుకూడా 60% గవర్నమెంటు కంట్రోలులోను, 40% ప్రైవేట్ మార్కెట్టులోకి,

Calling attention to a matter of urgent public importance : 0th September, 1967. 79

re: Delay in payment of compensation to land-owners under Kesavapatnam Vagu project in Karimnagar district.

పోతుందని పంచదార విషయంలో చేసిన అనొన్సుమెంటు తరువాత ప్రభుత్వం పుగరు ప్యాక్టరీలవారితో మాట్లాడుతుంది. ఆ 4% బ్లాకు మార్కెట్టులోకి పోకుండా సరసమైన ధరలకు కనీసం హోటల్స్ కి కన్సెక్షనరీలకు అవసరమైనచోట ప్రభుత్వంతో పంపకం చేయడానికి పీఠంబుందేమోనని ఆలోచిస్తున్నాము. అవసరమైతే ఆ 40% ప్రభుత్వంకాని సరఫరా చేయడం బాగుంటుందేమో అది కూడా ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది. ఆ పోజీషను పార్టీ నాయకులతో కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులతో సమగ్రంగా చర్చించి యీ విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇంత వరకు నేను విశ్వాసం యివ్వగలను. గత సంవత్సరంకంటే రాబోయే సంవత్సరం బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—పంచదార విషయం ఏమిచేశారు?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—20% ఎక్కువ యిస్తామని ప్రామిసు చేశారు. Atleast for hotels and big confectionaries and bakeries.

re: DELAY IN PAYMENT OF COMPENSATION TO LAND-OWNERS UNDER KESAVAPATNAM VAGU PROJECT IN KARIMNAGAR DISTRICT.

శ్రీ వాల్మీలినెట్టి రామారావు (విజయనగరం):—అధ్యక్ష, కరీంనగరు జిల్లా కేళవపట్టణంయొక్క ప్రాజెక్టు పూర్తయినది. ఆ ప్రాజెక్టుక్రింద 400 ఎకరాల భూమి సీటిమయంఅయి ఉంది. ఆ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయిన తరువాత మూడు సంవత్సరాలయినప్పటికీ అక్కడ వారికి యివ్వవలసిన కాంపెన్సేషనుకాని లేకుంటే యితరప్రాంత వ్యవసాయం చేసుకొనడానికి యితర చోట్ల భూములు యివ్వడంగాని జరగలేదు. అక్కడ 300 మంది రైతుల కుటుంబాలు యిబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రభుత్వం యంతవరకు తీసుకున్న చర్యను వివరించవలసినదిగాను వారికి కాంపెన్సేషను త్వరగా యిప్పించవలసినదిగాను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సిదారెడ్డి:—అధ్యక్ష, ఈ స్కిములో మునిగిపోయే భూములకు ఆవారు పాసు చేయవలసినదిగా రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారిని ఏప్రిల్ 1963 లో కోరడం జరిగింది. వారు నోటిఫికేషను కోసము జూన్ 1966 లో చర్యలు తీసుకున్నారు. కాని పి. డబ్ల్యూ. డి. వారు కావాలన్న భూమికి రివిన్యూ డివిజనులు ఆఫీసులు చూపిన భూమికివి తారతమ్యం. భేదం సుమారు 17 ఎకరాలు వచ్చింది. దానికోసం జాయంటు యినప్పైకను వేసుకున్నారు. దాని తరువాత పానవుతుంది. పానయిన తరువాత డబ్బు యిస్తారు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—బిల్లుపైన చర్చ కొనసాగేముందు కడవజిల్లా, కరీంనగరు జిల్లానుంచే భూమి ఇస్తు బిల్లుకు వ్యతిరేకంగా 20 వేల పంకకాలతో పిటిషన్లు వచ్చినవి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—కర్వశనపరు అయిన తరువాత యివ్వవలసివచ్చింది.

[The petitions were handed over to the Deputy Speaker]

GOVERNMENT BILL

THE ANDHRA PRADESH LAND REVENUE (ENHANCEMENT) BILL, 1967

Clause 4

Sri T. Nagi Reddy :—Sir, I beg to move :

“In sub-clause (1) of clause 4 after the words ‘under any well’ insert the words ‘open mouth channel’.”

“In sub-clause (1) of clause 4 delete the words ‘and the Tahsildar shall . . . in the vicinity’.”

“In sub-clause (1) of clause 4 after the words ‘shall be treated as dry land’ insert the words ‘and shall be exempted from the Irrigation Cess Act’.”

“Delete sub-clause (2) of clause 4.”

“Delete sub-clause (3) of clause 4.”

Mr. Deputy Speaker :—Amendments moved.

Sri R. Mahananda :—Sir, I beg to move :

“In sub-clause (1) of clause 4 after the words ‘or cross-bunding’ insert the words ‘open channels’.”

“In sub-clause (1) of clause 4 after the words ‘similar classification in the vicinity’ add the words ‘which is less’.”

Mr. Deputy Speaker :—Amendments moved.

Sri G. Siviah :—Sir, I beg to move :

“In sub-clause (2) of clause 4 delete the words ‘in lieu of the . . . of this Act.’”

Mr. Deputy Speaker :—Amendment moved

Sri B. Ratnasabhapathi :—Sir, I beg to move :

“In sub-clause (1) of Clause 4 after the words ‘cross-bunding’ add the following words ‘open head channel’.”

Mr. Deputy Speaker :—Amendment moved.

Sri K. Govindarao :—Sir, I beg to move :

“In sub-clause (1) of clause 4 after the word ‘Spring-channel’ insert the word ‘Gedda’.”

Mr. Deputy Speaker :—Amendment moved.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—క్లాజ్ 4 కి సంబంధించినంతవరకు వెలకు కమిటీ యొక్క వివిధ చూచినప్పుడు అందులో దీనిపైన కొంత చర్చ జరిగినప్పుడు ఆ చర్చలో సభ్యులు వాదించిన వాడుక మాట చాలా అనేవికూడా యింకా చూచామనే భావము కొంత కచ్చితము చేస్తామనే సర్దిగా వెలకు కమిటీ సేవలో వెప్పినట్లుగా ఉంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—ఆలోచిస్తామన్నారు. కావాలంటే మినిస్ట్రు చదవమంటే చదువుతాను. ఆలోచిస్తామని చెప్పినట్లుగా ఉంది. అందుచేత వోపెనుమోతు చానల్సుగురించి యంతకుపూర్వం మన అడిషనలు అసెస్మెంటు అక్టు వచ్చినప్పుడు కాదు క్రాసుబండింగు క్లాసిఫికేషను తీసుకుని వచ్చిదానినికలిపినప్పుడు నదినాకా వగైరాలు ఉన్నాయి. యెందుకంటే వోపెనుమోతు చానల్సు, రివరు చానల్సు అడిషనలు అసెస్మెంటు అక్టులో తీసుకువచ్చినప్పుడు కన్సెషను యిచ్చారు. He says it is a Bill of concession. Here is a case where the concession is sought to be removed which was given previously. అందుచేత రివరు చానల్సుకు లోగడ ఉన్నటువంటిదానిని యివ్వాలి.....

శ్రీ వి. బి. రాజు:—యిదివరకు యెక్కడఉంది.

Sri K. Govinda Rao:—I am reading from the Andhra Pradesh Code—page 102—“Every wet land in the State served by any river channel, spring channel, parre kalva, cross-bunding shall be treated as dry land.”

శ్రీ వి. బి. రాజు:—River channels ఏ Act No. 22 లో include చేశారు. Amended Act లో 5 సెక్షన్ లో “In section 5 of the Principal Act the word ‘river channel’ shall be omitted and for the words ‘standard assessment.....’ etc. Amended Act లో omit చేశారు ఈ river channels ను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—River channels గురించి అడగలేదు. Open head channels గురించి అడుగుతున్నాము.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—Open mouth channel కి concession యిచ్చినట్లుగా ఎక్కడవుంది?

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—River channels Additional Assessment Act లో వున్నా, తరువాత amended act లో omit చేసినమాట వాస్తవమే. ఇప్పుడు river channels ఏ include చేయాలని అడగడములేదు. గవర్నమెంటు ఎక్కడైతే మరమ్మత్తులు చేస్తూ maintain వేస్తున్నదో వాటిని గురించి మేము అడగడంలేదు. ప్రభుత్వము ఖర్చు అనేది ఏమీలేకుండా రైతులు తమంతట తాము చిన్నవిరువుంటే అడకట కట్టి నీరు తీసుకొంటూ పంటలు పండిస్తున్న సందర్భములో ఏ concess- ssion ప్రైవేట్ కాల్వలకు, spring channels కి ఇచ్చారో అదే వీటికి కూడా ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో చాల గడ్డలున్నవి. గడ్డలు అంటే very small rivulets. గవర్నమెంటు గట్టుకట్టిన సందర్భములలో concessions ఇవ్వాలని కోరడములేదు. గవర్నమెంటు maintain చేసున్న వాటిగురించి అడగడములేదు. మా జిల్లాలోవున్న చిన్నవాగులు విషయములో ప్రభుత్వము ఒక్క సహాయం ఇచ్చి పెట్టలేదు. రైతులు cross bunding చేసుకొని, ఆ వీటికో సాగుచేసుకొంటున్నారు.

ఏ విధమైన ambiguity లేకుండా ప్రభుత్వము అంగీకరిస్తున్న principle ని ఆ కేటగరీ క్రిందకు వచ్చే వాటన్నింటికీ extend చేసి దానిలో include చేయడము ధర్మము అదనపు శిస్తు చట్టము అమలులోకి వచ్చేటప్పటికి శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాల పెద్ద తగాదా వచ్చినది. గవర్నమెంటు ఏ మాత్రము ఖర్చు పెట్టకపోయినప్పటికీ, రైతులు తమంతట తాము cross bunding చేసుకొని నీరు తీసుకొంటూవుంటే wet rate levy చేస్తాము అనేటప్పటికీ గొడవవచ్చినది. అందువల్ల ప్రభుత్వము ఖర్చు పెట్టకుండా, రైతులే cross bunding చేసుకొన్న వాటన్నింటిని. ఆ spirit ని అంగీకరిస్తున్నార కనుక ఆ definition క్రిందకు తీసుకుని రావడము ధర్మము. ఇక water rate విషయము చర్చచేశారు. ఇటువంటి cross bunding చేసుకుని నీరు తీసుకొంటున్నవాటికి water rate వుండదని, అవి dry lands గా treat చేస్తాము అని స్పష్టముగా చెప్పారు. Executive instructions ద్వారా orders ఇస్తాము అని అంటున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—ఇక ఆమెండుమెంటు ప్రభుత్వము నుంచి పంపించాము

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—గవర్నమెంటు ఖర్చుపెట్టని గడ్డలనుకూడ include చేసే పద్ధతిచేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—క్లాజ్ 6 కి ఆమెండుమెంటు ఇచ్చారా? 4వ క్లాజ్ అట్లాగే వుంటుందా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—క్లాజ్ 6 కే ఆమెండుమెంటు ఇచ్చాము.

శ్రీ బి. రత్నసభావతి:—Spring channels క్రింద ఏవిధమైన కృషి చేయాలో అదే విధముగా open head channels క్రింద శ్రమ చేయవలసివుంటుంది. ప్రభుత్వ సహాయము లేకుండానే రైతులు శ్రమపడి, పంటలు పండించిన చోట concession ఇవ్వాలని కోరాము. నెలకట్ట కమిటీలో చాల చర్చ జరిగింది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో open head channels అనేవి కాలవ గవర్నమెంటు కట్టివుండవచ్చు. కాని వర్షము కురిసినప్పుడే రైతులు cross bunding చేసుకొని నీటిని పొలాలకు మళ్లించుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఒకవేళ పదాలు రాకపోతే పైరులు దెబ్బతినే అవకాశమువుంది. అందువల్ల spring channels కి యిచ్చిన concessions open head channels కి కూడ extend చేయాలని సవరణ ఇచ్చాము. ఇక సెస్సుల గురించి దీనిలో సెస్సుల ప్రస్తావనలేదు అనుకోండి. Dry lands కి ఏవిధమైన రేట్టు విధించాలో అనే రేట్టు spring channels క్రింద భూములకు 1962 ఆక్టు ప్రకారము వేశారు. Water కి flat rate రూ. 1/-లు వేసే ప్రావిజను వుంది. అది దీనిలో తీసివేశారు. ఆ తీసివేస్తే ఇంకొక act ద్వారా water rate వేసే ప్రమాదము వుంది. నెలకట్ట కమిటీలో దీనిపై కూడ చర్చ జరిగింది. మంత్రిగారు ఆలోచిస్తామన్నారు. Cess Act అనేది ఈ భూములకు వర్తింపకుండా కేవలము dry rates మాత్రమే దీనికి వర్తింబట్లు వాగ్దేర్బిగారు ఒక సవరణ ఇచ్చారు. దానిని మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారనుకొంటున్నాము.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—అధ్యక్ష, Spring channels, పరై కాన్వలు నది నాలలకు concessions యిచ్చి దీనిలో పొందు పరిచారు. ఆ concession open head channels విషయములో చూపించకపోవడము అన్యాయము. వాగు పారుతూ వుంటుంది. దానికి కట్టవేసుకొని, నీరు తీసుకొంటూ సాగుచేసుకొంటాడు. దీనిలో రైతుయొక్క శ్రమేవుంది. గవర్నమెంటుకు దమ్మిడి ఖర్చులేదు. ఆ కట్ట కొట్టుకొని పోతూవుంటే మరల కట్ట వేసుకొంటూ శ్రమపడతాడు. అలాంటి వాటికి సదుపాయములేకుండా చేయడము అన్యాయము. అందువల్ల తక్కిన వాటితోపాటు ఈ open head channels ని కూడ ఒప్పుకొంటే మంచిది అని మనవిచేస్తున్నాను. అలాంటి భూములు మొట్టగా భావించినట్లయితే ఆ ప్రాంతములో వున్న పరిస్థితులను తహశీల్దార్లు విచారణ చేసి, రైతు వాదన విని శిస్తు నిర్ణయించాలని ఈ క్లాజులోనే పెట్టి వున్నారు. “similar classification in the vicinity” అక్కడ—అనేదానిలో ఆ ప్రాంతంలో ఏదైతే తక్కువ రేటు శిస్తుగా ఉంటుందో, దానిని తీసుకోవాలని ఉంటే మంచిది. తహశీల్దార్ ఇష్టమైతే అక్కడ ఎక్కువ తరంలో ఉన్న రేట్ యే తీసుకొంటామంటే దాని వల్ల నష్టం వస్తుంది కాబట్టి వీలై నంతవరకు రైతులకు సహాయం చేసేదానికి పూనుకోవాలి. పైన రైతుకు కావలసిన సహాయం చేశామంటున్నారు. కాని, ఇప్పుడు యీ మాట ఇక్కడ పెట్టి తహశీల్దార్ కు యీ పెత్తనం ఇచ్చినారు. తహశీల్దార్ ఎక్కువ తరం శిస్తునే వేసినట్లయితే, ప్రభుత్వము, మంత్రిగారు ఏదైతే రైతులకు సహాయం చేయాలనే సదుద్దేశం కలిగి ఉన్నారో, ఆ ఉద్దేశ్యం యీ అధికారులు తీసివేస్తారనే భయం ఉన్నది. కాబట్టి యీ చట్టంలోనే—ఆయా ప్రాంతాలలో ఉండే తక్కువ తరం రేటు తీసుకొనే వద్దతిగా ఉంటే మంచిది. ఈ రెండింటిని మంత్రిగారు తప్పక గమనించి అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. సి. రాజన్:—అధ్యక్ష, ఎక్కడైతే ప్రభుత్వం నీటి సరఫరాకు ఎస్యూరెన్స్ ఇస్తున్నదో అక్కడ వాటర్ రేట్ వేయటం న్యాయంగా ఉంటుంది. ఈ ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ లోకి వాగులలో నీరు వచ్చినపుడు రైతులు తమ శ్రమతో వాటికి అడ్డం వేసుకొని నీరు పారించుకోవటం కదు: లేకపోతే లేదు. అక్కడ నీటి సరఫరాకు స్యూరిటీ లేదు. కాబట్టి ఇలాంటి ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ ను దీని నుండి మినహాయించటం చాలా సబబు అయినది. కాబట్టి దీనిని మినహాయించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్ష, 6 వ క్లాజుకు వారు ఇచ్చిన అమెండ్మెంటు చూశాను. కాని, నాకు ఒక సందేహము కలుగుతున్నది. 4 వ క్లాజులో మేము ఇచ్చిన అమెండ్మెంట్—“shall be exempted from the Irrigation Cess Act”, అన్నది చేర్చకపోతే ఇరిగేషన్ పెన్సు యాక్టు ద్వారా దీనికి ఇరిగేషన్ పెన్సు వసూలు చేస్తాము. అయితే యీ ఎగ్జంప్షన్ లిమిట్ లో కూడ చేరుస్తాము అనే అర్థమే వస్తుంది గానీ, దానిని ఇరిగేషన్ పెన్సుల నుండి మినహాయిస్తున్నాము అనే అర్థం మంత్రిగారు 6 వ క్లాజుకు ఇచ్చిన అమెండ్మెంట్ ద్వారా రాదు. “If it is to be clear that

these lands—wells, spring channels, parre kalvas, naddinalas—పర్రెకాలవలు, నదీనాలాలు, వాగునాలాలు, వెల్స్, స్ప్రింగ్ ఛానల్స్ క్రింద భూమిని ద్రయిలాండ్స్ గానే మనము గుర్తిస్తున్నాము, వాటి మీద మనము ఇరిగేషన్ సెస్సు వేయము అన్నది మంత్రి గారికి అభిప్రాయం ఉన్నట్లయితే—అది మా అభిప్రాయం. అది వారు అంగీకరించినట్లయితే—అంగీకరించారని గోవిందరావుగారు అంటున్నారు. ఆ క్లారిఫికేషన్ యీ క్లాజులో ఉంటే బాగుంటుంది కదా అని నేను అంటున్నాను. లేకపోతే—“there shall be levied and collected from the Government from the pattadars for such dry lands, an additional land-revenue as provided in Sec. 3 అన్నాము కాని ఎక్కడా ఇందులో—పూర్వం ఉన్నట్లువంటి ఇరిగేషన్సు నుండి దీనిని మినహాయించినాము—అనే పదం మాత్రం లేదు అందుకు గాను, ఆ క్లారిఫికేషన్సు మనం చట్టరీత్యా అమలు జరపటానికిగాను మేము ఇచ్చిన యీ సూచన—There shall be levied and collected by the Government from the Pattadar for such dry land an additional land-revenue as provided in Section (3) అనేటటువంటిది సెక్షన్ 3-నల్ క్లాజు 1 లో ఉన్నదని తర్వాత—‘after shall be treated as dry land’ insert the words “and shall be exempted from the irrigation Cess Act”. అని కొంచెం క్లారిఫికేషన్లుగాను ఇచ్చాము. దానిని అంగీకరించినందువల్ల ఆ సెక్షన్కు ఏమీ కష్టంగాని అన్యాయంగాని జరగదు కాబట్టి మంత్రిగారు దానిని అంగీకరించి—అప్పుడు 6 క్లాజులో వారు ఇచ్చిన ఎక్స్‌ప్లెనేషన్ చేరిస్తే సరిపోతుంది. అసలు అది చేర్చక పోయినా అప్పుడు సరిపోతుంది. ఎందుకంటే—When we say that it is exempted from the Irrigation Cess Act, automatically it becomes dry land and therefore, it forms part and parcel of the exemption that we are giving to Rs. 10 and below for all the dry lands. మంత్రిగారు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి, దానిని అక్కడ చేర్చి, మీరు ఇచ్చిన అమెండ్ మెంట్ 6వ క్లాజులో చేర్చిన దానివల్ల వచ్చిన నష్టం ఉండదు; క్లారిటీ ఉంటుంది అని నేను వారికి ప్రప్రథమంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ గురించి సెలెక్ట్ కమిటీలో మనం చర్చించినప్పుడు మంత్రి గారు రెండు విషయాలు చెప్పారు. అది మనం 29వ తేదీన చర్చించిన రోజున వారు “ఇక్కడ దానిని గురించి ఇప్పుడే డెసిషన్ తీసుకోవటానికి వీలులేదు; పోస్టపోన్ చేస్తాము” అన్నారు. “Therefore Clause (4) (to be redrafted) was postponed.” మళ్ళీ తర్వాత ఆగస్టు 31వ తేదీన 4వ క్లాజు మీద చర్చజరిగింది. చర్చజరిగిన రోజునవారు ఒక అమెండ్ మెంట్ తెచ్చి ఇప్పుడు మనం కలిపినవన్నీ కలిపారు. కలిపిన తర్వాత లచ్చన్న గారు తిరిగి దానిని గురించి రెయిట్ చేస్తే అప్పుడు మంత్రి గారు యీ విధంగా అన్నారు—The Chairman said that when that clause comes up for consideration Sri Latchanna's suggestion could be examined. Sri Latchanna did not press his amendment to vote.” అది అప్పుడు జరిగినట్లువంటి సరిస్థితి, మంత్రిగారు దానిని గురించి ఆలోచిస్తామని ఎగ్జామిన్ చేస్తామని అన్నారు. That it is not meant that he has agreed to do but it meant that he will re-examine the question. అయితే

రివెన్యూమన్ చేస్తాము అనే సమస్య ఎందుకు వచ్చింది? రైతుల యొక్క కష్టం స్పర్సింగ్ ఛానల్స్ లో ఇటుడి ఉన్నట్లుగానే యీ ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ లో కూడా ఇటుడి ఉన్నది కాబట్టి స్పర్సింగ్ ఛానల్స్ కు పరైకాలవలకు, నదీనాలాలకు ఇచ్చినట్లుగానే, యీ ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ కు కూడా యీ కన్ సెషన్ ఇవ్వటం న్యాయమని లచ్చన్నగారు ఎక్స్ ప్లయిన్ చేస్తుంటే—ఇది న్యాయమనేది వారికి (మంత్రిగారికి) తాత్కాలికంగా తట్టింది. కాబట్టి వారు రివెన్యూమన్ చేస్తామన్నారు. I hope Sir, his re-examination will be in the affirmative and not in the negative. He will pass the re-examination if he has failed in the first examination. అసలు యీ ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ క్రింద చాలా తక్కువ ఎకరాలు మూడు, నాలుగు లక్షల ఎకరాలు ఉంటాయి. నా దగ్గర ఆ ఫిగర్స్ లేవు. ఈ మూడు నాలుగులక్షల ఎకరాలకు ఎందుకు వదలిపెట్టకూడదు? అందులో మనకు పెద్ద ఇరిగేషన్ సెస్సు పోయేది ఉండదు. దానినికూడా అందులో చేర్చి మొత్తం రైతులయొక్క కష్టమీద ఆవారపడివున్నటువంటి ఈ ఇరిగేషన్ సోల్వేషన్ మనం ఓనహాయింపటం న్యాయంగా ఉంటుంది. అయితే వారు ఒక ప్రశ్న మమ్మల్ని అడిగారు. న్యాయమైన ప్రశ్నయే అది. “గోదావరి కాలువలు ఉన్నవి; ఎవరైనా వాటర్ బేలవుట్ చేస్తారు, పంప్ చేసుకొంటారు. అదికూడా వారి కష్టంతో వచ్చినదేకదా; మనం అట్లా మనహాయిస్తే ఎట్లాగు?” అనే ప్రశ్న వస్తుంది. అది కాదని నేను అనను. అటువంటి బ్రులర్ వస్తుంది అనే మనం ఒక్కొక్కటి ఏది ఓనహాయిస్తున్నాము అనేది మెన్షన్ చేశాము. మొదట్లో సెలక్టకమిటీలో జనరల్ క్లాజు పెట్టాలని అనుకొన్నాము. జనరల్ క్లాజు పెడితే వచ్చే బ్రులర్ దృష్టిలో పెట్టుకొని—వాటిని మెన్షన్ చేస్తే సరిపోతుందికదా అని మనకు దృష్టికివచ్చినవన్నీ వెల్స్ మొదలుకొని క్రాస్ బండింగ్ వరకు—ఆ ఉన్నటు వంటి 10, 15 మనం మెన్షన్ చేశాము. ఆ విధంగానే మనం యీ ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ నుకూడా మెన్షన్ చేస్తే, ఆ ప్రాంతంవారికి న్యాయం జరుగుతుంది. That is also an area where it is extremely backward as it is in other places and I think, the Government would be agreeable to include the open head channels also in this clause. That would solve the problem. ఇప్పుడు లచ్చన్నగారు ఇక్కడ లేరు. మంత్రిగారు ఇది అంగీకరించినట్లయితే వారు చాలా ఉదారంగా ప్రవర్తించినట్లు అవుతుంది.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అధ్యక్ష, లచ్చన్నగారు సెలక్టకమిటీలో రెయిజ్ చేసిన అభిప్రాయాలు నాకు జ్ఞాపకంఉన్నవి. సెలక్టకమిటీలో నాగిరెడ్డిగారు చెప్పిన విషయాలు ప్రభుత్వ పక్షం నేను తెలియజేసిన అభిప్రాయాలు తర్వాత—రివెన్యూమన్ చేస్తామన్న విషయం—ఇవన్నీ సత్యమైనవే. ఇది కన్సెషన్ క్లాజు, ముఖ్యంగా తరతరాల నుండి పేదరైతులకు ఏ శ్రమ అయితే కలుగుతున్నదో, ఇటువంటి సోల్వేషన్ క్రింద డబ్బు ఖర్చవుతున్నదో, ఆ బాధనుండి వారిని తప్పించటానికి సంపూర్ణ ప్రయత్నం ఇప్పుడు జరిగింది. పార్షియల్ ప్రయత్నం 1962 లో జరిగింది. సంపూర్ణమైన ప్రయత్నం ఇప్పుడు జరిగింది. నాగిరెడ్డిగారికి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. కమిటీలో సభ్యులు కొంతమంది సదీనాలాలకు రైతులు వేస్తే పోతుందికదా, ఓరు, వెట్ రేట్ వేస్తే పోతుంది కదా—అనే మాట కూడా వచ్చింది. వచ్చినప్పుడు అందరం ఒకటి భావించాము. కన్సెషన్ ఇవ్వడంవలనపుడు విలుగా వారికి 100 రూ. 100 రూ.

అవుతున్నప్పుడు — Let us be careful and let us give a concession which is substantive. అని చెప్పి దీనిని కంప్లీట్ గా డ్రయిలాండ్స్ గా కన్వర్ట్ చేయటం కోసం ప్రయత్నం జరిగింది. ఇప్పుడు ఇందులో చేర్చబడిన పదాలు, బొంత కానివ్వండి, బొంద కానివ్వండి. నద్దీ, నాలా కానివ్వండి ఇవన్నీ Revenue Records లో వున్నాయి. Revenue Records లో యీ పేరట యీ lands కు సంబంధించి వున్నవి. కనుక కష్టము లేదు—దీనివల్ల officers ఇబ్బంది కల్పించే ప్రశ్నలేదు. River channels గాని, open mouth channels గాని అసలు ఆ definition అట్లా లేదు. అక్కడ—Land Records లో—అడంగల్ లో గాని, ఆ రకంగా definition క్రింద ఆ భూములు లేవు. నేను administration లో తెలుసుకున్నాను. లచ్చన్నగారు చెప్పిన తరువాత విచారించాను. ముఖ్యమంత్రిగారు, నేను కూర్చుని చర్చించాము. వంశధారా river system వుంది. వంశధారా, నాగావళి. యీ system క్రింద ఒక లక్ష ఎకరాలు వున్నాయి. Sharada River క్రింద 70 వేల ఎకరాలు, పెన్నార్ క్రింద లక్ష ఎకరాలు వున్నాయి. కాని నా ఉద్దేశములో they stand on a separate footing from this Naddi Nala, this parre Kalva, Bonda and all this; కావచ్చు. ఒక argument కోసం. ఎందుకంటే నాకు బాగా తెలియదు. Krishna, Godavari Delta system కన్నా అది inferior system కావచ్చు. It may be possible. నేను మనవి చేసేదేమంటే you give an opportunity to the Government to examine this question. ఎందుకంటే land revenue records లో classification of lands - wet lands కు ఏమీ classification ఇవ్వలేదు. నాగిరెడ్డిగారు పడేపడే ఒత్తిడి చేసినప్పటికీ మేము ఒప్పుకోజాలము ఈ tanks విషయములో. నాగిరెడ్డిగారు అడిగినదానిలో నిజంగా న్యాయంవుంది. Tank cultivation అనేదానికి permanent గా relief ఇవ్వాలని. కాని చేయలేకపోయాము. కారణమేమంటే ఒక wet lands క్రింద classification లేదు. Fortunately ఇప్పుడేవైతే మనము exempt చేస్తున్నామో వాటికి records లో పేర్లు వున్నాయి. కనుక యీ amendment మీద press చేయవద్దని. ప్రభుత్వమునకు అవకాశం యివ్వవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను. అసలు యీ systems కు అన్ని examine చేసి, నిజంగా గవర్నమెంటు దీనిమీద ఖర్చుపెట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు, అట్లా గవర్నమెంటు ఖర్చుపెట్టలేదు. యిందు కూడా Government యీ system ను develop చేయవలసిన అవసరం లేదు. అసలు ప్రభుత్వ ప్రమేయం లేకుండానే యీ systems జరుగుతుందాలి. ఏదిజరిగినాకూడా అనేటయితే యిప్పుడు ఒప్పుకోవడం కష్టము. కారణము ఒక లక్ష ఎకరాలకు సీరుపారాలంటే గవర్నమెంటు ప్రమేయంలేకుండా, గవర్నమెంటు సర్వీసు లేకుండా యింత పెద్దపెట్టుప జరుగుతుండా అనే విషయముకూడా వుంది. కాని దీనిని వెంటనే త్రోసివేల్చి, యిది కాదని మేమేదో adamant గా ఉన్నామనే మాటకాదు. This system stands on a different footing. నాగిరెడ్డిగారు సెలవిచ్చారు దానిని examine చేయాలని. మొన్నకూడా నేను రిపోర్టుపై మాట్లాడుతూ ఒక మనవిచేసి వున్నాను. Water Cess Act లో పాంప్రదాయకీత్యా ఏమివస్తుందంటే భూమిమీద పారేసేరు. అంతటికీకూడా పన్నువేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారంవుంది. Flow

Irrigation. అది చిన్నకాలవద్వారా కానివ్వండి. భూమిమీద వర్షంకుని పొరిందంటే అది ప్రభుత్వ water అవుతుంది. భూమిలోనుండి తీసుకుంటే, అది ఏతంద్వారా కానివ్వండి, spring ద్వారా కానివ్వండి, అది రైతుయొక్క water అవుతుంది. ఈ systems చెప్పినే ప్రకారం, నదీనాలా యివన్నీకూడా భూమిలోపలినుంచి వచ్చేవి. ఒకవేళ కరీంనగర్ జిల్లాలోని మానేరు నదిలోనుండి తీసుకున్న కాలవలో, వర్షాకాలములో వస్తున్నది యీ నీరు, ప్రభుత్వమునీరు అన్నప్పటికీ, నిజంగాయితే వర్షకాలంలో నీరు అవసరపడదు, తరువాత వారు కాలవలుతోడి. Sub-terranean Water తీసుకుంటారు. అందుకని యివన్నీ Government sources కావు. ఏటిలో నుండి వచ్చేనీరు ప్రభుత్వానిదికాదు అనే concept మీద వాటిని dry lands గానే convert చేయడం జరుగుతుంది. నాగిరెడ్డిగారు పెలవిచ్చారు, దీనిని ఎందుకు పూర్తిచేయరు, ఇకముందు Water Cess Act క్రింద దీనిమీద రూ. 4 కాని, రూ. 5 కాని, రూ. 15 లుగాని వేయరు. అసలు వేయదలచుకోలేదు.

శ్రీ ఎం. బి. పరాంకుశం (ఉనుకూరు):—Categories లో cross-bunding అన్నారు. ఏది cross-bunding క్రింద వస్తుందో, దీని definition దయచేసి మంత్రిగారు పెలవిస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—నిజంగా చూచినట్లయితే. Select Committee లో యీ cross-bunding ను తీసివేస్తామని వుండే నాకు, కాని 62 Act లో కూడా concession యివ్వబడింది. ఏదో cross-bunding అనుకుంటున్నాము. దానిలోకి వెళ్ళి ఈకలుతీసి, microscopic examine చేసి బైనా, కాదా అంటే కష్టము అవుతుంది. Whatever it is cross-bunding- ఉన్నవేమో ఉన్నాయి, ఈ definition క్రింద యీ భూములు వస్తాయా? ఈ cross-bunding క్రింద I am not going to stand in the way- ఆ definition క్రింద రావా? I can't help it now. Because through this Bill I can't do it- మనము ఇక్కడ కూర్చుని మూడు కోట్ల ఎకరాల భూమికి ప్రతి భూమికి ఒక శాసనం చేయగలమా అంటే చాలాకష్టము అదీగాక It is a continuous process- ఎన్నితరాలుఉన్నాయో, ఎన్ని యిబ్బందులున్నాయో వీటన్నిటిని రైతుక్షేమము దృష్ట్యా ప్రతినిత్యం వెయ్యికోట్లతో చూడవలసి వుంటుంది. ఒక బిల్లు చేసినంతమాత్రాన, యీరోజు, యీ clause 4 వల్ల అంశ అన్యాయం ఖోతుంధని చెప్పడంలేదు. అయితే వారు చెబుతున్నదేమంటే dry lands గా treat చేయదలచినప్పుడు ఎందుకు యిక్కడ specific provision పెట్టరు అన్నారు. ఆ wording చూచినట్లయితే నాగిరెడ్డిగారు చదివేవున్నారు, వారికి తెలియనిదికాదు, "Shall be treated as dry-land" అన్నప్పుడు, ఒకవేళ dry land కు water తీసుకుంటే, ప్రాజక్టుక్రింద, పన్నువేస్తామనిగదా, మరేదైనా తీసుకవచ్చి, ఆ Act క్రింద కూడా వేస్తారేమోనని ప్రభుత్వంమీద అనుమానము. నేను స్పష్టముగా చెబుతున్నాను. అటువంటి అనుమానాలు మీకు ఉండరాదు. ఏ ప్రభుత్వము ఆరకంగా dubious గా పని చేయలేదు. మీరు అనవచ్చు. ఎలకాలం మీరు ఉంటారాఅని. ఎవరైనారావచ్చు- కాని ముందు వారిచేతులు ఎట్లాకటివేస్తాం? రేపు కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం వచ్చి పట్టాలుపీకివేస్తే చూచి ఒక శాసనం వేస్తామా?

ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా కూడా అసలు వీరి హక్కులు తీసివేయకూడదని మేము చేయగలమా? చేయలేము. ఇంకో Act క్రింద తీసుకోబోయే చర్యను మనము అరికట్టడానికని యీ Act ను తీసుకవచ్చి పెట్టడమనేది, It is not a good legislation- ఒకటి. గవర్నమెంటు intention, Government policy అంటారా? Dry-lands కు exemption రావాలనికూడా 6 వ clause క్రింద Amendment ను తీసుకొని వస్తాను, for further classification, రేపు officers గాని ఎవరుగాని పొరపాటు చేయడానికి పీలు లేకుండా ఉండడానికి, వీటిని Dry-lands గా treat చేస్తున్నామని చెప్పినప్పుడు, రెండవది, అక్కడ exemption తీసుకవస్తున్నప్పుడు, wet lands కు exemption లేనప్పుడు, యింకా ఎట్లా water cess వేస్తారు? ఒకవేళ water cess వేసినా భూములకు exemption రావడం లేదే: ఆ Dry part వరకు మనము తీసుకొని, అది కూడా రూ. 10/- ల రోపల అయితేనే—అంతేగాని ఇప్పుడు consolidated wet భూములలోని wet lands తీసుకవచ్చి పెట్టడం లేదే—కనుక మనము ఒక presumption తో Water Cess Act క్రింద పన్ను వేయబోతారేమోనని, యిప్పుడే అరికట్టుతామంటే కాదు. ఆ Water Cess Act క్రింద చేర్చినట్లయితే, The Assembly has a right, every member has got a right, and the Government has made a statement. How are we going to leave this chance? అని చెబుతారు. కాని opposition సభ్యులు, లేక యిక్కడి సభ్యులు ఏ concessions కోరాలో maximum limit వరకు ప్రభుత్వం వెళ్ళింది. ఇంకా దీనిలో ఏమి concessions లేవు. అనుమానాలకు ఏమి అవకాశము లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—Open-head channels గురించి చెప్పినప్పుడు, దీని మీద future లో యిది cross-bunding క్రింద గాని యితరత్రా గాని—మన గోవింద రావుగారు చెప్పారు, మొత్తంగా కొన్ని, రైతుల శ్రమతో వస్తున్నాయని, అలాంటి దానిని భవిష్యత్తులో పరిశీలించడానికి శ్రద్ధ తీసుకుంటారా?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—ఏ విషయములో ఎక్కడైనా యిబ్బంది వుంటే ప్రభుత్వం examine చేస్తుంది. కాని యీ బిల్లులో, యీ clause కు సంబంధించి సంతకం, ఏదైనా యీ category లో enter చేయమంటే.....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—Enter చేయకపోయినా.....

శ్రీ వి. వి. రాజు :—ఈ 15 clauses క్రింద ఎక్కడైనా, ఏవైనా Hardships వుంటే, ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుక వస్తే, ప్రభుత్వము examine చేయాలనే గదా, 4th clause లో చేసిన యీ category తో అది కలువదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇప్పుడు వారి మనస్సులో వారు clear గా వున్నారు. మేముందరము కూడా, Dry land గా treat చేస్తారన్నప్పుడు అలాగే అమలు జరుగుతుందనే ఆశతో ఉన్నాము—అందరము అంగీకరించిన సమస్యపైన, water cess అనేది అక్కడ ఉండడంవల్ల రేపు, మీ మనస్సులో లేకపోయినా, ఏమైన Interpretation కు రావచ్చు.....

శ్రీ వి. వి. రాజు :— We are actually repeating our own statements in spite of our understanding. నేను చెప్పేది. Water Cess Act కు దీనికి సంబంధం లేదు గదా : ఆ Act క్రింద చేస్తామనే భయం ఎందుకు వుందాది, రేపు యింకో Act క్రింద చేస్తామనే భయం ఎందుకు ఉండకూడదు : We can't set out the future.

Mr. Deputy Speaker :—Are you withdrawing ?

Sri T. Nagi Reddy :—We are not pressing.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"In sub-clause (1) of clause 4 after the words 'under any well' insert the words open mouth channel".

"In sub-clause (1) of clause 4 delete the words "and the Tahsildar shall . . . in the vicinity".

"In sub-clause (1) of clause 4 after the words 'shall be treated as dry land' insert the words and shall be exempted from the Irrigation Cess Act."

The motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

' In sub-clause (1) of clause 4 after the words 'or cross-bunding insert the words 'open channels'."

"In sub-clause (1) of clause 4 after the words 'similar classification in the vicinity' add the words 'which is less'."

The motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"In sub-clause (1) of Clause 4 after the words 'cross-bunding' add the following words 'open head channel'."

The motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"In sub-clause (1) of clause 4 after the word 'Spring channel' insert the word 'Gedda'."

The motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

'Delete sub-clause (2) of clause 4."

The motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"In sub-clause (2) of clause 4 delete the words 'in lieu of the of this Act'."

The motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

“Delete sub-clause (3) of clause 4.

The motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

The clause 4 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 4 was added to the Bill.

Clause 5

Sri R. Mahananda :— Sir, I move :

“In sub-clause (1) of clause 5 after the words ‘simliar classification in the vicinity’ insert the words ‘which is less ’”

Mr. Deputy Speaker :— Amendment moved.

Sri R. Mahananda :— Sir, I move :

“Add the words ‘according to the provision of section 3’ at the end of sub-clause (1) of clause 5 and delete sub-clause (2) of clause 5.”

Mr. Deputy Speaker :— Amendment moved.

Sri B. Ratnasabhpathi :— Sir, I move:

“In sub-clause (2) of clause 5 delete the words ‘and the additional land revenue as provided in section 3’.”

Mr. Deputy Speaker :— Amendment moved.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అధ్యక్ష : ఇది గొప్ప విషయం కాదు. 4వ clause లో కూడా ఇదే మనవి చేశాం. లోగడ మనవిచేసినట్లు, Which is less అనేది చేర్చితే అక్కడ ఉంటే తరాలలో, ఏది అయితే తక్కువగా ఉందో, దాన్ని తీసుకొంటే మంచిది గాని, ఉద్యోగస్తులు, ప్రభుత్వం ఈ clause లో రైతులకు కలిగించవలసిన న్యాయాన్ని, ధర్మాన్ని సరిగ్గా పాటించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఈ సదుపాయం కలిగించడానికి ఒప్పుకొన్నప్పుడు, ఒకవేళ ఉద్యోగస్తులు హెచ్చుతరం ఉన్న దానిని అమలుపరుస్తారనే భయం ఉన్నది కాబట్టి, ఆ ప్రాంతంలో ఏది అయితే తక్కువ తరం ఉన్నదో ఆ rate తీసుకోవటం న్యాయం అని, దీనిలో పొందుపర్చటం మంచిదని నా ఉద్దేశ్యం. అందువల్ల దయ ఉంచి ఇది ఒప్పుకొంటే మంచిదని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. రామాదాసు :— దాని ప్రకారంగా వాళ్ళ కోర్కె డిజైన్ హక్కు, కలిగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—దీన్ని గురించి పెద్దగా మంత్రిగారికి చెప్పదలసిన పని లేదు. వారికి బాగా తెలుసు. ఈ lands సాధారణంగా, ఇంతవరకు ఏమీ assess కాకుండా ఉన్న lands అన్నమాట. అక్కడ కూడ బంజరు భూములు, బంజరాయి భూములు ఉంటాయి. అవి ఆన్లీ సాగులోకి రానివి. సాగులోకి వచ్చినప్పుడు, పట్టాలు ఇచ్చినప్పుడు, assess చేయవలసిన అవసరాన్నిబట్టి ఈ clause అనేది వచ్చింది నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే, ఇలాంటి భూములన్నీ very difficult to bring into cultivation ఇంతవరకు అవి పడవా భూముల క్రింద ఉన్నాయి. వాటిని cultivation లోకి తీసుకురావాలి. తీసుకు వచ్చిన తర్వాత వాడు అనుభవించాలి. అలాంటి భూములకు additional land revenue వేయకుండా ఉండవచ్చు. పొనీ కొన్ని సంవత్సరాల కాలం అట్లా చేయ వచ్చు. క్రొత్తగా కాలవలు త్రవ్వకున్నారు అనుకోండి. అప్పుడు ఏమీ చేస్తారంటే, భూములను cultivation లోకి తీసుకురావడానికి అనుకూలంగా రైతులకు full గా 3, 4 సంవత్సరాల వరకు water రేటు వేయం. $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ and $\frac{1}{5}$ అని వాటిని place out చేసి, రైతుకు cultivation కు అయ్యే ఖర్చులు దృష్టిలో పెట్టు కొని, కొన్ని concessions ఇస్తాం. ఆ రూపంలో అయినా కనీసం మంత్రిగారు ఆలోచించి, క్రొత్తగా భూములను సాగులోకి తెస్తున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ clause ని ఆలోచిస్తారని, కనీసం అలాంటి సదుపాయాన్ని అయినా కల్పించటం మంచిదని కోరుతున్నాం. లేదంటారా. మేము కోరినట్లు, land revenue అన్నది దానిలోంచి పూర్తిగా తీసివేసినా పెద్ద ప్రమాదం లేదు. లేదు అంటే మీరు కొంచెం concession ఇవ్వండి. One year 2 year or 3 years and put it like that and concede the allotment for 2 or 3 years for him to bring that land into cultivation.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :— అధ్యక్ష, ఇది unassessed lands కి సంబంధించినది. పొరంబోకులు అటువంటి వాటికి సంబంధించిన clause ఇది. ఇదివరకు Select Committee లో మాట్లాడేటప్పుడు చెప్పాం. Grow more food campaign అనుసరించే రోజులలో, ఇటువంటి lands కే కాకుండా, assessed lands కి కూడా. ఎవరైనా ముందుకు వచ్చి, అవి చేస్తాం అంటే, వాటికి పన్ను లేకుండా encourage చేస్తూ వచ్చారు. అదేవిధంగా ఈరోజు food problem ఎక్కువగా ఉంది గనుక అటువంటివాళ్లు ఎవరైనా వచ్చి, పెట్టుబడి పెట్టి వ్యవసాయం చేస్తాం అంటే, వాటికి అసలు assessment లేకుండా చేస్తే బాగా ఉంటుందని చేశాం. కానీ మన ప్రభుత్వం వారు దానికి ఒప్పుకోకపోవడంవల్ల, additional assessment అయినా తీసుకోవడం బాగా ఉంటుందని సలహా ఇచ్చాం. కానీ సామూహికతో అయినా ఆలోచన చేయకుండా పోయింది. అందువల్ల ఈ amendment suggest చేయడంలో ముఖ్య ఉద్దేశ్యం అదే, గనుక ఇటువంటి unassessed waste lands ని సాగులోకి తీసుకురావాలంటే. చాలా కష్టం, చాలా పెట్టుబడి పెట్టాలి. ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రోత్సాహం చేస్తే అది చిట్టచివరకు గనుక, కనీసం ప్రస్తుత పరిస్థితుల దృష్ట్యా అయినా additional land revenue వసూలు చేయకుండా అదే amendment ని అంగీకరిస్తారని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—అధ్యక్ష, మంత్రిగారికి తెలుసు. ఈ un-assessed lands లో పొరంబోకులు, బంజరాలు, మొదలైనవి 5 ఎకరాలకంటే ఎక్కువగా పట్టాలు యివ్వటంలేదు. 5 ఎకరాలలోపు మాత్రమే చేస్తున్నాం. అదికూడా వాళ్ళు sub-divide చేసుకోవలసిన ఆవసరం ఉంది. చేసుకొంటూనే ఉన్నారు వాళ్ళు. కాబట్టి వాటిపైన land revenue వేసేకంటే—సాధారణ land revenue తహశీలారు పేస్తాడుకదా; ఆ లెక్కప్రకారమైతే చాలా మంది exemption limit లోకి వస్తారు. అప్పుడు 95% వరకు దీనిలోకి వస్తారు. ఇలాంటి భూములన్నీ ఈ exemption క్రిందకు వస్తాయి. కాబట్టి అలాంటి exemption రానీయకుండా మరల ఈ additional land revenue అంటే, వారికి మరల దానిలో కొంపం నష్టం కలిగే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి సర్వసాధారణంగా, ఇలాంటి వాళ్ళకు exemption రావడానికి అవకాశం ఉంది కాబట్టి, assignment తక్కువగా జరిగింది గనుక, దానిని అలాగే పోనీయకుండా additional land revenue అని చెప్పటంవల్ల, అందులో కొంత నష్టంవచ్చే అవకాశం ఉంది కాబట్టి, సానుభూతితో దీనిని అంగీకరిస్తారని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అధ్యక్ష, ఇందులో పెద్ద చర్చకూడా అవసరం లేదు. ఇందులో కోరినవిషయం ఏమిటంటే, మనం క్రొత్తగా భూములు లేనివాళ్ళకు భూములు ఇచ్చి land assessment చేసి, పట్టాలు ఇచ్చినప్పుడు, ఆ భూమిమీద ఎంత పన్ను నిర్ణయించాలి అన్నప్పుడు, ఆ భూమి ప్రక్కఉన్న భూమిమీద ఎంత ఉందో, అంత వేయాలని ఉంది.

[Mr. Speaker in the Chair]

ఈ బిల్లులో గనుక అట్లా పెట్టకపోతే, discrimination చేసినట్లు అవుతుందే. పన్ను వసూలు చేయబడ్డన్నా, ఆ భూమిమీద తక్కువ వసూలు చేయబడ్డన్నా, discrimination అవుతుంది. అసలు ఆ భూమిమీద వన్నే వసూలుచేయవద్దు. లేకపోతే ఆ area లో అన్నింటికన్నా తక్కువ ఏది అయితే ఉన్నదో, అదే వసూలు చేయరాదా? అంటే, ఇది రెండూకూడా discrimination క్రిందకు వస్తాయి. ఇది భూమిమీద పన్నుగాని, మనిషిమీద పన్నుకాదుగదా? పేదవాడి దగ్గర వసూలు చేయటం అనికాదు. తక్కువ ఏది వండితే అదే వసూలుచేయమనండి. కాని ఇక్కడ ఏమి చెబుతున్నాం. ఆ పరిస్థితిలో ఎంత తక్కువ అయితే అంత తక్కువ, ఎక్కువ అయితే ఎక్కువ వసూలు చేయాలి. లేకపోతే discrimination అవుతుంది. అందుచేత దీన్ని మార్చడానికి వీలులేదు. దీనిమీద additional assessment తీసుకోవడం అన్నారు. Additional assessment తీసుకోకుండా ఉండడానికి కారణం ఉండాలిగదా? ఫలానా భూమి మీద ఎటువంటి assessment తీసుకోకుండా ఉంటే కారణం ఉండాలిగదా? అందుకని maximum clause పెడదాం అనుకొన్నాం. అది మీ కందరికీ జాపకం ఉండనుకొంటా. పోనీ మనం, తెలుగువాళ్ళలోగాని, రాయలసీమలోగాని, ఇంతకన్నా ఎక్కువ తీసుకోకుండా ఉంది. అది పెట్టడానికి ఇచ్చింటే అంటే, maximum పెట్టడం కూడా discrimination అవుతుంది. ఒక principle మీద చేస్తే, అందరికీ చేయండి, లేకపోతే వద్దు. గనుక అదే additional assessment

ment గురించి అలోచిస్తే, అది discriminatory క్రిందకు వస్తుందనే భావం ఉంది. ఇది ఎంతో మందికి సంబంధించినది. నిజంగా వాళ్ళకి చేయవలసిందేమిటంటే, ఎవ్వరికి లంచం ఇచ్చే అవసరంలేకుండా, వెంటనే పట్టా, అతని ఇంటికి అందేట్లు చేస్తే చూపాల్సి ఉంది. రెండు చూపాల్సి ఉన్నాయి ఇవ్వడానికి కూడా సిద్ధంగా ఉన్నాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అది ఎట్లాగు చేయలేం గదా!

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అదే చెబుతున్నాం. ఈ ప్రభుత్వం అదే సాధించడం తున్నది ఈ ప్రభుత్వం వాళ్ళకు లేకుండా, ఎన్నిలక్షల ఎకరాల భూమి అయితే ఉన్నదో, అది అంతా వాళ్ళకి వెంటనే ఇచ్చివేస్తాం. ఇవ్వకపోతే అది మనక్రింద ఉండదు. ఎవడోవచ్చి ఆక్రమించుకొంటాడు. తాకపోతే, ఎవడో భూస్వామి ఆక్రమించుకొంటాడు. అందుచేత, వాళ్ళ పట్టాలు ఇస్తే చాలునని వాళ్ళ అంటుంటుంటే, ఇది పెద్ద భారం కాదు. అందుచేత ఇది మీరు press చేయవద్దు. ఏనుగుల పోతే, తోకకోసం మనం ఉంటే ఎట్లా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్ష, ఇప్పుడు వారు చెప్పుతున్నది చూస్తే, సాంఘిక న్యాయం చేయడానికి మనకు ఏమీ యోగ్యత లేదు, అర్హత లేదు అని చెప్పుతున్నారు. అంతేనా.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—గోపాలకృష్ణయ్య గారి వ్యాఖ్యానం ఎట్లుంటుందంటే, ఇప్పుడు మేము ఏ భావము చెప్పితే, దానికి మీరు వేరే భావము చెప్పుతున్నారు. సాంఘికంగా న్యాయం చేయాలని చెప్పి, దానికోరకు maximum పెడతాము. ఇంకొక మార్గంలేదనికాదు. Maximum పెట్టడంవల్ల అది ఒక discrimination అవుతుంది. దానికి ఒక principle ఉండాలి. న్యాయం చేయడానికి, అన్యాయం చేయడానికి ఏ principle పెడుతున్నామో, న్యాయం చేయడానికి కూడా అదే principle ఉండాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—నేను అనేచి అదే. ఇప్పుడు Supreme Court judgement సాంఘిక న్యాయం చేయడానికి చేసింది. అది కూడా వృధా అయింది అని.

Sri V. B. Raju:—Let us not go to the abstract. Let us refer to the clause alone. We have got time to discuss about it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Discrimination దానికే.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—ఇది discrimination అవుతుంది.

శ్రీ మొదిలిబాబు పరాంకుశం:—అధ్యక్ష, పట్టాభూమి కావటంవంటి ఆక్రమణ భూమిపై ప్రభుత్వము పన్ను వసూలు చేయడానికి వేరే మార్గాలు ఉన్నాయి తప్ప చట్ట ప్రకారం. ఇప్పుడు పన్నులు చేయడం అనేది లేదు. ఈ చట్టములో పట్టాదారు కావచ్చు లేదో కూడా ఆక్రమణదారు భూమిమీద పన్ను వేయడానికి మార్గాలు, G. O. ల ప్రభుత్వం ఉన్నాయి. కాబట్టి ఆ విధంగా ఈ చట్టములోకి పట్టాదారు కావడానికి పన్ను విధించడం అన్యాయం.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—ఎక్కడ ఉన్నది ఆమాట. పట్టేదారు అనే స్పష్టంగా ఉన్నది దీనిలో. ఎక్కడ తెచ్చి పెట్టారు ఆపేరు మీరు.

శ్రీ మొదలిణి వరాంకుశం:—అక్రమణవారు అని ఉన్నదండి.

Sri V. B. Raju:—In case of any land not assessed for land revenue, the Tahsildar shall after giving an opportunity to the pattadar to make representation...

Mr. Speaker:—I am now putting the amendments to vote. The question is :

In sub-clause (1) of clause 5 after the words “similar classification in the vicinity” insert the words which is less.”

The motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

Add the words “according to the provision of section 3” at the end of sub-clause (1) of clause 5 and delete sub-clause (2) of clause 5.

The motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

In sub-clause (2) of clause 5 delete the words “and the additional land revenue as provided in section 3”.

The motion was declared negatived.

Sri Ch. Rajeswarao pressed for division. The House then divided thus :—

Ayes 38, Noes 111, Neutrals—Nil.

The motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is:

“That Clause 5 do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 5 was added to the Bill:

CLAUSE 6

Mr. Speaker;— For Clause 6 there are 37 amendments.

Sri T. Nagi Reddy:— Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

In sub-clause (1) of clause 6 after the words “on all lands held by him” delete the rest of the sentence and add the following—

“upto 2½ standard acres shall be exempt from the land revenue and the additional land revenue payable in respect of such lands held by him.”

In sub-clause (1) of clause 6 after the words "towards land revenue" delete the rest of the sentence add and the following—

"assessed at 1953 rates of land revenue assessment shall exempt from the land revenue and the additional land revenue payable in respect of lands held by him."

In sub-clause (1) of clause 6 after the words "towards the land revenue" add the words "assessed at 1960 rates of land revenue assessment shall be exempt from the land revenue and the additional land revenue payable in respect of the lands held by him."

In sub-clause (1) of clause 6 after the words "towards the land revenue" delete the words "and the additional land revenue."

In sub-clause (1) of clause 6 delete the word "dry".

In sub-clause (1) of clause 6 after the word "dry" insert the words "and wet."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "rupees fifteen."

In sub-clause (1) of clause 6 for the figure "1967" substitute the figure "1953".

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "an amount equal to land revenue payable for the extent of three standard acres."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "rupees fifty."

Delete sub-clause (3) of clause 6.

Mr. Speaker:— Amendments moved.

Sri R. Mahananda :— Mr. Speaker, Sir, I beg to move.

In sub-clause (1) of clause 6 for the expression "July, 1967" substitute the expression "July, 1962."

In sub-clause (2) of clause 6 after the words "dry" insert the words "and wet".

Mr. Speaker :— Amendments moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "not exceeding ten standard acres."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "five standard acres."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "2½ standard acres."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "twenty five."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "rupees twenty."

In sub-clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "rupees fifteen."

Delete the explanation I in clause 6.

Add the following at the end of sub-clause (1) of clause 6—
"including the cess thereon."

Mr. Speaker:— Amendments moved.

Sri G. Siviah:— Mr. Speaker Sir, I beg to move:

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "rupees twenty."

For sub-clause (1) of clause 6 substitute the following—

Every pattadar, who is liable to pay for the Fasli year which commenced on the first day of July, 1967, or for any subsequent fasli year, on all the lands held by him, an aggregate amount not exceeding rupees ten towards the land revenue shall be exempt from the land revenue and the additional land revenue payable in respect on all the lands held by him."

Delete the explanations in clause 6.

Mr. Speaker:— Amendments moved.

Sri K. Govinda Rao:— Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

In sub-clause (2) of clause 6 delete the word "dry".

Add the following proviso at the end of sub-clause (1) of clause 6.

"Provided that for the purpose of calculation of the aggregate amount referred to above, the village shall be the unit."

Mr. Speaker:— Amendments moved.

Sri G. Latchanna:— Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "amount not exceeding rupees ten" substitute the following "an amount equal to land Revenue for the extent $4\frac{1}{2}$ standard acres."

In sub-clause (1) of clause 6 after the word "dry" add the words "and wet."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "rupees forty".

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "rupees ten" substitute the words "Rupees twenty for Andhra area, Rupees Twenty five for Rayalaseema area and thirty for Telangana area."

In sub-clause (1) of clause 6 for the words "not exceeding Rupees ten" substitute the following "amount equal to land revenue payable to three standard acre in Andhra area and four standard acre in Rayala area and 4½ acres in Telangana area."

In sub-clause (2) of clause 6 for the word "Tahsildar" substitute the words Revenue Divisional Officer."

In Sub-clause (2) of clause 6 after the word "dry" add the words "and wet."

Mr. Speaker:— Amendments moved.

Sri V. B. Raju :— Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

In explanation I to clause 6 of the said Bill add the expression "other than a source of irrigation specified in sub-section (1) of section 4" at the end.

Mr. Speaker:— Amendment moved.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—దీనికేదై నా concession ఇస్తారేమో మంత్రిగారు చెప్పిస్తే, మేము ఆలోచించుకొంటాము. ఏది press చేస్తాము, ఏది వద్దు అని, మేము ఇన్ని amendments మీకు అనుకూలంగా ఇస్తే, ఏదై నా ఒకటి ఒప్పుకోండి మీకు ఇష్టం వచ్చింది.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—వారి amendment అవసరం లేకుండానే నేను amendment ఇచ్చాను, అది వారు కోరకముందే. Select Committee లో చర్చ అయి పోయింది. అంతా అయిపోయింది, అంతా filter అయిపోయి ఆనలు concrete స్వరూపములో ఇక్కడికి వచ్చింది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—ఈ బిల్లులో 10 రూపాయలు లోపు శిస్తు చెల్లించే టటువంటి వారికి మాత్రం concession ఇస్తామని చెప్పడం, concession ఇస్తున్నట్లు వంటి ప్రభుత్వానికి గాని, పుచ్చుకొన్నట్లువంటి ఆ రైతులకుగాని ఏ ఒక్కరికి కూడా సంకల్పిని కలిగించడం నేను అనుకొంటున్నాను. భావ్యం కూడా కాదు అని నాకు అనిపిస్తున్నది. ప్రభుత్వము ఇంత తక్కువగా 10 రూపాయలని పెట్టడం మూలంగా, అందులోను కేవలం dry lands కు పెట్టడం మూలంగా, ఇచ్చినట్లువంటి concessions రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా, కొంతవరకు ప్రజలలో, రైతులలో సంకల్పిని కలిగించిందేమోనని చూస్తే, ఏ ప్రాంతములో అడిగినా ఆసంకల్పం వెల్లడిస్తున్నారు. మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు, Agency areas లో కొద్దిగా ఉపయోగపడుతుండేమో గాని, ఎక్కువ భాగము జిల్లాలో ప్రజలకు, పేద రైతులకు, రుణగ్రస్తులైన బాధపడుతున్న వారికి కపీసం కంటికి అవేటటువంటి వర్షతిలో కూడా ఈ concessions లేవు అని చెప్పడానికి చాలా విచారపడుతున్నాను. అసలు, ఈ 10 రూపాయలు రావడం ఆశే టటువంటిది ఒక రకంగా half-hearted గా ప్రభుత్వము చేసిందేమోనని ప్రజలందరిలో ఒక భావము ఉన్నది. ఎందుచేతనంటే, ఇంతకుముందు Additional Assessment Act తీసుకువచ్చినప్పుడు, ఈ చిన్న concessions కూడా అనాడు ఇదామిది ప్రభుత్వం వారికి తోచలేదు. అనాడు ప్రకాశం పంతులుగారు కూడా జావకం రేలేడు, కాది ఈ మధ్య కాలంలో జరిగిన పరిణామాలయొక్క ప్రభావం వల్లనే బహుశా ఇస్తా concession ఇద్దామా వద్దా అని ఆలోచిస్తూ ఆడుతు ఈ విధంగా వచ్చినట్లు కనిపి

స్తుంది. అంటే ఇది half-hearted గా చేస్తున్నారని మా ఉద్దేశ్యము. దేశంలో అనేక చోట్ల అనేక రాష్ట్రాలలో ఇంతకంటే చాలా ఎక్కువగా concession ఇవ్వడానికి ఆలోచన చేస్తున్నట్లుంటే ఈ తరుణంలో 6½ ఎకరాలు exemption limit, కొన్ని చోట్ల ఆలోచిస్తున్నట్లుగా మనకు వార్తలు వస్తున్నాయి. మరికొన్ని చోట్ల ఇంతకంటే more scientific methods ఏమిటి to raise the category of peasants who are groaning under this indebtedness and property, ఏ రూపములో చేద్దాము అనేటచేపంటిది ఆలోచిస్తున్నట్లుంటే ఈ తరుణంలో మనము 10 రూపాయలు concession ఇవ్వడం అనేటచేపంటిది ఒక చేతిలో ఇచ్చి ఆచరణలో ఎవరికీ పెద్దగా ప్రయోజనం లేనట్లుంటే పద్దతులలో ఈ dry lands కు మాత్రం ఏర్పాటు చేయడం అనేటచేపంటిది ఇది ఎవరినికూడా రాష్ట్రంలో మభ్యపరచలేదు అని అనిపిస్తుంది. మీరు నిజంగా ప్రకాశం పంతులుగారి సమస్య లేవనెత్తినప్పుడు ఇంతకుముందే scientific method లో పేదవారికి relief ఇవ్వడానికి యీ measure అనాడే తీసుకు వచ్చే ఆలోచన ఉండవలసినది. కాని ఈ రోజున తెస్తున్నారంటే కారణం—దాదాపు అన్ని రాష్ట్రాలలోకూడ యీ సమస్య పెద్ద తెరటంలా ముంచుకొస్తున్నప్పుడు మనం కూడా ఏదో కాస్త యిచ్చినట్లు చూపిస్తేనేగాని బాగుండదనే ఉద్దేశంతో చేశారేగాని పేదవారి పరిస్థితి ఆలోచించి వారికి ఏ మేరకు relief ఇవ్వాలనేది ఆలోచించి యిది చేయలేదు. ఈ relief గురించి పెల్లెక్టుకమిటీలోకూడ అనేక సూచనలు చేయబడినవి. ఈ రోజున అమెండ్ మెంట్లు ద్వారాకూడ అనేక పద్దతులు సూచించాము. మేము చెప్పిన ప్రోగ్రెసివ్ కెక్సేషన్ పద్ధతి మీరు అంగీకరించలేకపోయినప్పుడు కనీసం lowest category విషయంలో మీరు ఆలోచించవలసి యుంటుందనే పద్ధతిలో—basic holding అంగీకరిస్తారా family holding అంగీకరిస్తారా అని—

శ్రీ వి. బి. రాజు :—బేసిక్ హోల్డింగ్ పైజ్ ఎంత?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—హైదరాబాదు పెనెన్సి ఆక్టో వచ్చిన నిర్వచనం దీనికి వర్తిస్తుంది. బీదవారికి అసలు relief ఇస్తామనేది మనస్సులో స్పష్టంగా ఉన్నప్పుడు యింకొక రకంగా ఆలోచన ఉండేది. ఇప్పుడిచ్చినదానిలో మెట్టభూమికి తప్ప పల్లానికి వర్తించదన్నారు. ఇందులో న్యాయం ఉన్నదా? పల్లం అంటే రక రకాలుగా ఉన్నవి. రూ. 10 లు చెల్లించేవారి పల్లపుభూమి ఏ మాత్రం ఉంటుంది. మా ప్రాంతంలో అది ఎకరంకూడ రాదు. రూ. 10 లు పెట్టినందువలన మాజిల్లాలో ఎవరికీ relief ఉండదు. అక్కడ రైతు ప్రదర్శనలు జరిగినప్పుడు నేను వారిని అడిగాను. ఈ కన్వెషన్ పల్ల వారికి ఉపయోగంలేదని చెబుతున్నారు. పేదవారికి లాభం చేకూరుదామని, equity వైపునుంచి ఆలోచించకుండా expediency క్రింద ఏదో తెస్తున్నారనే భావం ఎందుకు కలిగిస్తారు? చేపేది నలుగురికి లాభంగా ఉండాలి. Real గా కన్వెషన్ యిస్తున్నారనే భావం కలిగించాలి. ఇచ్చి ఇవ్వనట్లుగా ఉన్న యీ కన్వెషన్ ఎంతమాత్రం సంతృప్తి కలిగించడంలేదు. మేము ఒక అమెండ్ మెంట్ లో కోరాము. కనీసం రూ. 20 ల వరకు కన్వెషన్ యిస్తే పల్లము అయితే 2 ఎకరాలవరకు మెట్ట అయితే నాలుగయిదు ఎకరాలవరకు ఉపయోగపడుతుంది.

ఆ రూపములో చేస్తే బాగుంటుందని — యీ legitimate demand of the peasantry — అంగీకరించమని కోరుతూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ డి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :— అధ్యక్ష, రైతుకు శిస్తు రూ. 10 లు లోపు మాఫీ అనేదానివల్ల 46 లక్షల రైతులకు మాఫీ జరుగుతుందని. గణనీయమైన సేవ జరుగుతుందని రెవిన్యూ మినిస్టరు గారు పాలసీ సేటుమెంటు చేసిన దగ్గరనుంచి ఆ మాఫీ క్రింద 46 లక్షలమంది రారని మేము వ్యతిరేకిస్తూ వచ్చాము. ఆ వివరాలు districtwise, talukwise, villagewise breakup figure ఇవ్వమని అజిగితే యివ్వలేదు; యివ్వకుండా 46 లక్షలు కాకపోతే 36 లక్షలని, 36 లక్షలు కాకపోతే 26 లక్షలని యీ విధంగా మంత్రిగారు arbitrary గా చెప్పడం జరిగింది. వారు చెప్పేది వాస్తవానికి దూరముగా ఉన్నది. ఆ రూ. 10 లు మొట్టకు అనే కాకుండా మాగాణి కూడ కలిపి రూ. 40 ల వరకు ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను. వెనక హైదరాబాదు గవర్నమెంటులో రామకృష్ణరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు minimum and maximum land holdings fix చేశారు. ఈ కన్వెషన్కు basic గా law ఎంత అనేదానికి ఆ minimum holding తీసుకుంటే సరిపోతుంది. ఇప్పుడు యీ రూ. 10 లు అనేదానివల్ల ఎవరికీ లాభం కలగదు. మాగాణి కూడ కలిపి ఆలోచించి మా అమెండ్ వప్పుకుకటారని పేదరైతులకు న్యాయం కలుగ జేస్తారని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అధ్యక్ష, ఈ క్లాజులో రూ. 10 లు లోపు శిస్తువారికి కొంత మేలు చేకూర్చాలని లోగడ ప్రకాశంగారు చేసినది ఇప్పుడు అమలుజరుపుతామంటున్నారు. ఒకవైపు శిస్తుభారం ఎక్కువ చేస్తున్నారు. నేను మనవిచేసేది — ఒక ప్రక్కన కలభారం నెత్తిన పెట్టి ఏదో చిన్నమూట తీసేస్తాము, తక్కినవి వాడి నేత్తిన ఉంటాయి అనే విధంగా కాకుండా — చేసే సహాయం కాస్త ఉదారంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. హెచ్చుమంది రైతులకు లాభం కలిగించాలంటే — 67 జూలై నుంచి కాకుండా '62 జూలై' నుంచి అమలులో పెట్టేట్లు చూడమని, dry' తో బాటు 'wet' కూడ చేర్చాలని కోరుతున్నాను.

POINT OF INFORMATION

re : Portions of proceedings to be reported by press.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్ష, ఈ చర్చకుముందు జరిగిన call attention సంగ్రహంలో proceedings ప్రెస్ వారు ఎంతవరకు వేయవచ్చునో, ఎంత వరకు వేయకూడదో clarify చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :— Mr. T. Nagi Reddy got up and in an exciting mood went on saying something. From that stage to till I actually adjourned the House till 11 A. M. — that shall not form part of the proceedings,

The House now stands adjourned till 9-30 A. M. on 21-9-67.

The House then adjourned till Half Past Eight of the clock on Thursday, the 21st September 1967.

